

วารสาร มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

JOURNAL OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES, SKRU

ISSN 2697-5505 (Print)

ISSN 2697-5491 (Online)

บทความวิจัย

การศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างและความหมายคำประสมที่มีคำว่า “吃” ในภาษาจีน
และคำว่า “กิน” ในภาษาไทย

สุชนันท์ วิเศษสุทธิ วรริตรา นัยคุณ และฐิติวรรณ ชิววิภาส 1

การทับศัพท์ภาษาอังกฤษในคำสามพยางค์และสี่พยางค์ในข้อความโฆษณาญี่ปุ่นในประเทศไทย

จอมขวัญ สุทธินนท์ 28

การศึกษาการประยุกต์และสร้างสรรค์รูปแบบ CHINA CHIC ในภาพประกอบวัฒนธรรมอาหาร
ท้องถิ่น

ทลิ่งจิ่ง เจิน 57

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

สมมาตร สุวรรณขำ และศุภติพงศ์ ภูวิชร์วรานนท์ 89

บทความวิชาการ

ภาพแทนผู้หญิงในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้

สิริพร สอดกล้าย 115

ข้อสังเกตเกี่ยวกับเชื้อสายของพระเจ้าจันทรภาพุ์แห่งตามพรลึงค์

พระบาทสมเด็จพระมหาพนธ์ สุวโจ พระมหากษัตริย์ อานนโกล และสิริกร รัตนศิริวิชกุล 149

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
Journal of Humanities and Social Sciences, SKRU

วัตถุประสงค์

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็นวารสารเพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการ และผลงานวิจัยอีกทั้งเป็นสื่อกลาง แห่งการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการทั้งภายใน มหาวิทยาลัย ระหว่างมหาวิทยาลัย คณาจารย์ นักวิจัย นิสิต นักศึกษา ผู้สนใจ และหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างเครือข่ายทางวิชาการแก่ บุคลากรของมหาวิทยาลัยในอนาคตต่อไป

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ได้จัดทำวารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาขึ้นเพื่อเป็นช่องทางในการ ประชาสัมพันธ์ผลงานวิชาการ อีกทั้งเป็นสื่อกลางแห่งการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ทางวิชาการทั้งภายใน และระหว่างมหาวิทยาลัย แก่คณาจารย์ นักวิจัย นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนา องค์ความรู้ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ต่อไป วารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาเปิดรับบทความที่ครอบคลุม เนื้อหาทางด้านสาขาวิชา ดังนี้

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ข | ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2565

- มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- ศิลปกรรมศาสตร์
- วิทยาการจัดการ
- ครุศาสตร์

กระบวนการพิจารณาบทความ

บทความทุกบทความจะต้องผ่านการพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 2 ท่าน แบบผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แต่งไม่ทราบชื่อกันและกัน (double-blind review)

ประเภทของบทความ

บทความวิจัย (research article) และบทความวิชาการ (original article)

ภาษาที่รับตีพิมพ์

ภาษาไทย

วาระการจัดพิมพ์

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ตีพิมพ์ เป็นวารสารราย 6 เดือน (ปีละ 2 ฉบับ)

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม

เจ้าของวารสาร

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

การติดต่อ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

160 หมู่ 4 ถนนกาญจนวนิช ตำบลเขารูปช้าง

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

โทรศัพท์ : 0 7426 0262

แฟกซ์ : 0 7426 0263

อีเมล : re.husoskru@gmail.com

เว็บไซต์ : <https://www.tci-thaijo.org/index.php/husoskru>

ประกาศลิขสิทธิ์

1. ลิขสิทธิ์ของบทความเป็นของผู้เขียนและคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
2. ข้อมูลและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน โดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยหรือรับผิดชอบต่อข้อมูลและความคิดเห็นเหล่านั้น
3. ผู้เขียนจะยินยอมให้บทความของตน ซึ่งได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารฯ ทั้งฉบับพิมพ์และฉบับออนไลน์ ได้รับการนำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการภายใต้ขอบเขตของกฏลิขสิทธิ์

กองบรรณาธิการ

เจ้าของ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ที่ปรึกษา

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

รองอธิการบดีฝ่ายยุทธศาสตร์พัฒนาระบบการบริหารและพัฒนา

หน่วยงาน

รองอธิการบดีฝ่ายยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิต

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ

รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและงบประมาณ

รองอธิการบดีฝ่ายยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษาและคุณลักษณะ

บัณฑิต

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

บรรณาธิการบริหาร

อาจารย์ ดร.รัชพงษ์

ข้าหลวง

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

บรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.มูจลินทร์ ผลกล้า
ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายพัฒนาและสื่อสารองค์กร
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.วิศรุต ทองแกมแก้ว
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

กองบรรณาธิการภายใน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรรณ จุลสุวรรณ
คณบดีคณะวิทยาการจัดการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยจุฑ โกศล
อาจารย์คณะศิลปกรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรรย์สมร ผลบุญ
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ วิจัยและงานสร้างสรรค์
คณะศิลปกรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษอวี ยี่หมะ
อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิสระ ทองสามสี
อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

กองบรรณาธิการภายนอก

ศาสตราจารย์ ดร.จรัส สุวรรณมาลา

อดีตนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ศาสตราจารย์กรกฎ ทองชะโงก

คณบดีคณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

รองศาสตราจารย์ ดร.จรัส อติวิทยากรณ์

ผู้อำนวยการหลักสูตรการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.ประมาน เทพสงเคราะห์

คณบดีวิทยาลัยนานาชาติติษะคริน

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.ศศิวิมล สุขบท

คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.วาสนา บุญญาพิทักษ์

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี

รองศาสตราจารย์ ดร.อัศรพล เนื้อไม้หอม

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

รองศาสตราจารย์ ดร.เอกรินทร์ สังข์ทอง
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรพร ทองชะเชือก
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารดารัตน์ สุขสง่า
วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัมลาศ เยาวะนิช
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สีบพงศ์ ช้างบุญชู
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุวัจน์ สองเมือง
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยฟาฏอนี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุโสภ บุญสุข
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ฝ่ายจัดการ ประสานงานและเลขานุการกองบรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.รัชพงษ์	ชัยวาลย์
อาจารย์ ดร.โชติกา	รติชลียกุล
นางฐาภรณ์	ชูจร
นางสาวอังสนา	แซ่ฮอ
นางววนิดา	ทะประสิทธิ์จิต

ฝ่ายพิสูจน์อักษร

อาจารย์ ดร.สลิลา	เพชรทอง
อาจารย์ชิตฐิตา	สินรักษา
อาจารย์ตะวัน	รัตนประเสริฐ
อาจารย์อริศรา	สุขขวัญ
อาจารย์ณัฏฐ์จุฑา	ไชยสวัสดิ์
อาจารย์วรรณ	สุขใส
อาจารย์ว่าที่ร้อยตรีหญิงสร้อยสุดา	ไชยเหล็ก
อาจารย์สุกานดา	จันทวี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปิยกุล	บุญญาศรีรัตน์

ฝ่ายจัดรูปเล่ม

อาจารย์โสภิตา	ขาวหนูนา
นายนิฟาเดล	นิเลาะ
นางสาวอังสนา	แซ่ฮอ

บทบรรณาธิการ

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ฉบับนี้ เป็นปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (ฉบับเดือนมกราคม - มิถุนายน 2565) บทความประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทั้งในรูปแบบบทความวิจัย และบทความวิชาการ ทั้งหมด 6 เรื่อง อันประกอบด้วยบทความวิจัย จำนวน 4 เรื่อง และบทความวิชาการ 2 เรื่อง ได้แก่ (1) เรื่อง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี (2) เรื่อง การทับศัพท์ภาษาอังกฤษในคำสามพยางค์และสี่พยางค์ ในข้อความโฆษณาณินโกลประเทศไทย (3) เรื่อง การศึกษาการประยุกต์และสร้างสรรค์รูปแบบ CHINA CHIC ในภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น (4) เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 (5) เรื่อง ภาพแทนผู้หญิงในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ และ (6) เรื่อง ข้อสังเกตเกี่ยวกับเชื้อสายของพระเจ้าจันทร์ภาณุแห่งตามพรลิงค์

กองบรรณาธิการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ตระหนักถึงหน้าที่อันสำคัญในการคัดสรรบทความที่มีคุณภาพ และมีประโยชน์ในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากทั้งผู้เขียนบทความ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ช่วยกลั่นกรองบทความและผู้อ่าน

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2565

กองบรรณาธิการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สงขลา จึงขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

อาจารย์ ดร.มูจลินทร์ ผลกล้า
บรรณาธิการ

สารบัญ

บทความวิจัย

หน้า

การศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างและความหมายคำประสมที่มีคำว่า
“吃” ในภาษาจีน และคำว่า “กิน” ในภาษาไทย

A COMPARATIVE STUDY OF THE STRUCTURE AND MEANING
OF COMPOUND WORDS CONTAINING THE WORD “CHI”
IN CHINESE AND “EAT” IN THAI

สุชานันท์ วิเศษสุทธิ วรริศา นัยคุณ และจิตติวรรณ ชีววิภาส 1

การทับศัพท์ภาษาอังกฤษในคำสามพยางค์และสี่พยางค์ในข้อความ
โฆษณายูนิโคล่ประเทศไทย

THREE-SYLLABLE AND FOUR-SYLLABLE ENGLISH-THAI
TRANSLITERATED WORDS IN ADVERTISEMENTS FOR
PRODUCTS OF UNIQLO THAILAND

จอมขวัญ สุทธิรินทร์ 28

การศึกษาการประยุกต์และสร้างสรรค์รูปแบบ CHINA CHIC
ในภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น

RESEARCH ON THE APPLICATION AND INNOVATION OF CHINA
CHIC STYLE IN THE ILLUSTRATIONS OF LOCAL FOOD CULTURE

หลิวจิ้ง เฉิน 57

สารบัญ (ต่อ)

บทความวิจัย (ต่อ)

หน้า

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS
ACCORDING TO TEACHER'S PERSPECTIVE UNDER SONGKHLA
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

สมมาตร สุวรรณคำ และศุภดิพงศ์ ภูวัชรวรรณนท์ 89

บทความวิชาการ

ภาพแทนผู้หญิงในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้

REPRESENTATION OF WOMEN IN SOUTHERN LULLABY

สิริพร รอดเกลี้ยง 115

ข้อสังเกตเกี่ยวกับเชื้อสายของพระเจ้าจันทรภาณุแห่งตามพรลิงค์

SOME OBSERVATION ON LINEAGE OF KING CHANDRABANU
OF TAMBRALINGA

พระมหาพจน์ สุวโจ พระมหานอม อานนโท และสิริกร รัตนศิรินิชกุล ... 149

การศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างและความหมายคำประสม
ที่มีคำว่า “吃” ในภาษาจีน และคำว่า “กิน” ในภาษาไทย
A COMPARATIVE STUDY OF THE STRUCTURE AND
MEANING OF COMPOUND WORDS CONTAINING THE
WORD “CHI” IN CHINESE AND “EAT” IN THAI

สุชานันท์ วิเศษสุทธิ¹, วริศรา นัยคุณ² และ ฐิติวรรณ ชีววิภาส^{3*}

Suchanan Wisetsut¹, Warissara Naikun²

and Thitiwan Cheewawiphas^{3*}

Received Date: November 7, 2021

Revised Date: April 22, 2022

Accepted Date: May 12, 2022

¹⁻² นักศึกษา, หลักสูตรภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

³ อาจารย์, หลักสูตรภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

* Corresponding author, e-mail: yhung_chee8898@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างและความหมายของคำประสมที่มีคำว่า “吃 chī” ในภาษาจีนและคำว่า “กิน” ในภาษาไทย ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการสร้างคำประสมที่มีคำว่า “吃 chī” ในภาษาจีน และคำว่า “กิน” ภาษาไทย มีรูปแบบการสร้างคำที่เหมือนกัน คือ รูปแบบกริยาตามด้วยกรรม และรูปแบบกริยาตามด้วยส่วนขยาย แต่โครงสร้างคำประสมที่มีคำว่า “吃 chī” ในภาษาจีน และคำว่า “กิน” ภาษาไทย มีทั้งลักษณะที่เหมือนและแตกต่าง และจากการวิเคราะห์คำศัพท์จากพจนานุกรมจีนและพจนานุกรมไทยรวมทั้งหมด 9 เล่ม พบว่าความหมายขยายของคำประสม “吃 chī” ในภาษาจีนทั้งสิ้น 11 ความหมาย และพบความหมายของคำประสม “กิน” ในภาษาไทยทั้งสิ้น 15 ความหมาย ซึ่งจากการเปรียบเทียบจำนวนความหมายขยาย เห็นได้ชัดว่าความหมายขยายของคำประสมที่มีคำว่า “กิน” ในภาษาไทยมีมากกว่าความหมายขยายของคำประสมที่มีคำว่า “吃 chī” ในภาษาจีน และความหมายทั้งหมดสัมพันธ์กับความหมายพื้นฐาน ผ่านกลไกขยาย 2 แบบ คือ อุปลักษณ์และนามนัย

คำสำคัญ : คำประสม, ความหมายแฝง, อุปลักษณ์, นามนัย

Abstract

The purpose of this research paper was to compare the structure and meaning of compound words containing “chī” in Chinese and “eat” in Thai. It revealed that the compound words containing the Chinese word “chī” and the Thai word “eat” has the same verb form: the verb form followed by an object and the verb form followed by an extension. However, the compound word structure that includes the Chinese word “chī” and the Thai word “eat” has both similar and different characteristics. According to the analysis of vocabulary from a total of 9 Chinese dictionaries and Thai dictionaries, it was found that the extended meanings of the compound word “chī” in total were 11 meanings in Chinese, and the meaning of the compound word “eat” in total 15 meanings of the Thai language was found. - Obviously, the extended meaning of the compound word “eat” in Thai is greater than the extended meaning of the compound word “chī” in Chinese. Furthermore, all meanings are related to the basic meaning through two extension mechanisms—metaphor and metonymy.

Keywords: Compound Words, Connotation, Metaphor, Metonymy

1. บทนำ

ภาษามีความสำคัญต่อมนุษย์มาอย่างยาวนาน เป็นเสมือนเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน ใช้ในการเรียนรู้ พัฒนาความคิด รวมถึงถ่ายทอดประสบการณ์ อารมณ์ ความรู้สึก เพื่อให้มนุษย์มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ดังนั้น ภาษาจึงเป็นสิ่งสำคัญในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นภาษาใด ๆ และด้วยความก้าวหน้าของสังคมในปัจจุบันได้ทำให้เกิดการสร้างคำใหม่ขึ้นมาด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งความหมายจากคำที่สร้างขึ้นใหม่เป็นความหมายที่ผู้พูดต้องการสื่อความหมายในทางอ้อมหรือหยาบของบางสิ่งมาแทนเพื่อให้เข้าใจมากขึ้น หรือเรียกว่า “อุปลักษณและนามนัย” ตามทฤษฎีภาษาและภาษาศาสตร์แนวเดิม ซึ่ง Ungerer & Schmid (1996) ได้อธิบายว่า อุปลักษณ หมายถึง การเปรียบเทียบด้วยการกล่าวว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง มักใช้ร่วมกับคำว่า “เป็น” หรือ “คือ” และตามทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริฐาน ซึ่ง Lakoff (1987) กล่าวว่า นามนัยเป็นกระบวนการที่หยาบๆของบางส่วนของบางสิ่งที่สามารถเข้าใจได้ดี รับรู้ได้ง่ายมาแทนสิ่งนั้นทั้งหมด กระบวนการเหล่านี้ทำให้มนุษย์สร้างคำโดยนำหน่วยคำที่มีอยู่เดิมตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป มาประกอบเข้าด้วยกัน เกิดเป็นคำประสม ดังที่ สันติ อ้ายเจริญ (2560) ได้ศึกษาพื้นฐานแนวคิดของ Packard (2004) พบว่า กระบวนการสร้างคำในภาษาไทยใกล้เคียงกับภาษาจีนอย่างมาก โดยการสร้างคำประสมเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่อยู่ตรงกลางระหว่างประโยค วลี และคำเดี่ยว ทำให้ความหมายของหน่วยคำยิ่งสูญเสียความหมายเดิมมากขึ้น เกิดเป็นความหมายใหม่

เฉพาะคำ ๆ นั้น ต้องอาศัยการตีความของผู้ฟังร่วมด้วย จึงสามารถเข้าใจความหมาย

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันคำประสมในภาษาจีนและภาษาไทยมีเป็นจำนวนมาก และมีคำประสมอยู่จำนวนไม่น้อยที่ประกอบกันแล้วเกิดเป็นความหมายใหม่ รวมไปถึงคำประสมที่มีคำว่า “吃 chī” ในภาษาจีนและคำว่า “กิน” ในภาษาไทย

การกินถือเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมของมนุษย์ทุกชาติทุกภาษา อีกทั้งยังเป็นหนึ่งในปัจจัยขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการดำรงชีวิตของมนุษย์ จึงอาจกล่าวได้ว่ามนุษย์มีความสัมพันธ์กับการกินอย่างใกล้ชิด และสิ่งหนึ่งที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ดังกล่าวได้อย่างเด่นชัด คือ ความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมการกินที่สะท้อนผ่านมุมมองทางภาษา เนื่องจากการกิน ถือเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมของมนุษย์ทุกชาติทุกภาษา อีกทั้งยังเป็นหนึ่งในปัจจัยขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการดำรงชีวิตของมนุษย์ จึงอาจกล่าวได้ว่า มนุษย์มีความสัมพันธ์กับการกินอย่างใกล้ชิด และสิ่งหนึ่งที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ดังกล่าวได้อย่างเด่นชัด คือ ความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมการกินที่สะท้อนผ่านมุมมองทางภาษา (กณิกนันต์ โยธานะ, 2556) โดยคำว่า “กิน” หมายถึง เคี้ยว ทำให้ล่องล่ำคองลงไปสู่กระเพาะ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) คำว่า “吃 chī” หมายถึง การนำอาหารใส่เข้าปาก ผ่านกระบวนการเคี้ยวและกลืนลงไป 《现代汉语词典》(第七版) ในภาษาจีน และภาษาไทยได้นำคำว่า “吃 chī” และ “กิน” มาประกอบกับคำอื่นเป็นคำประสม จึงเกิดความหมายที่ขยายออกไป ทำให้ทราบว่าคำว่า “吃 chī” และ “กิน” ไม่ได้มีเฉพาะความหมายประจำ

คำที่หมายถึง เคี้ยว ทำให้ล่องล่ำคองลงไปสู่กระเพาะเท่านั้น แต่คำว่า “吃 chi” และ “กิน” จะเกิดเป็นความหมายใหม่ เมื่อนำไปประกอบกับคำต่าง ๆ ยกตัวอย่างในภาษาจีน เช่น คำว่า “吃不消 chi bù xiāo” และ “吃不住 chi bú zhù” โดยคำว่า “吃 chi” ในที่นี้มีความหมายเปรียบถึงการรับไม่ไหว ทนไม่ไหว ยกตัวอย่างในภาษาไทย เช่น คำว่า “กินผิว” “กินเมีย” คำว่า “กิน” ในที่นี้มีความหมายเปรียบถึงมีสามีก็คน หรือมีภรรยา ก็คน ก็ตายจากไปก่อนหมด เป็นต้น

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากงานวิจัยของ จิ้ง เลิ่น, เมอวี่ ยุทธพงษ์ธาดา และรุจิรา เสง์เนตร (2562) ที่ได้ศึกษาการขยายความหมายของคำว่า “กิน” ในรูปแบบกริยา-กรรม ในภาษาไทยและภาษาจีน พบว่า มีความหมายต้นแบบตรงกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูลในภาษาไทย พบว่า ความหมายขยายของคำว่า “กิน” มี 12 ความหมาย และความหมายขยายของคำว่า “吃 chi” ในภาษาจีน มี 9 ความหมาย โดยผ่านกลไกขยาย 2 แบบ ได้แก่ อุปลักษณ์ และนามนัย อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่าความหมายขยายในภาษาไทยและภาษาจีนมีมากกว่าที่ระบุไว้ข้างต้น และงานวิจัยดังกล่าวยังไม่ได้มีการศึกษาเปรียบเทียบในเรื่องของโครงสร้างในรูปแบบอื่นนอกเหนือจากกริยา-กรรม ผู้วิจัยจึงได้ตระหนักถึงช่องว่างดังกล่าวและได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ เพื่อให้ทราบถึงความหมายและโครงสร้างของคำประสมที่มีคำว่า “กิน” ในภาษาไทยและภาษาจีนในรูปแบบอื่น ๆ พร้อมยกตัวอย่างประโยคให้เห็นถึงความเหมือนและต่างของทั้งสองภาษา

จากที่กล่าวมาข้างต้น เห็นได้ว่าความหมายขยายของคำประสมที่มีคำว่า “吃 chi” ในภาษาจีน และคำว่า “กิน” ในภาษาไทย มีจำนวนไม่น้อย

และความหมายแตกต่างจากความหมายเดิม ทำให้ในบางสถานการณ์ผู้ที่กำลังศึกษาคำประสมในภาษาจีนและภาษาไทยเกิดความสับสน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเปรียบเทียบความหมายและโครงสร้างคำประสมที่มีคำว่า “吃 chī” ในภาษาจีน และคำว่า “กิน” ในภาษาไทย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างคำประสมที่มีคำว่า “吃 chī” ในภาษาจีน และคำว่า “กิน” ในภาษาไทย

2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความหมายของคำว่า “吃 chī” และคำว่า “กิน” ที่เป็นส่วนประกอบของคำประสมในภาษาจีนและภาษาไทย

3. แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาตามแนวทางทฤษฎีภาษาศาสตร์ที่เรียกว่าทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน (Cognitive Linguistics) โดยทฤษฎีนี้มีแนวคิดพื้นฐานว่า ภาษาเป็นภาพสะท้อนของความคิด (Cognition) และการประมวลผลความคิดของมนุษย์ (Conceptual Process) อย่างชัดเจน เพราะการอธิบายปรากฏการณ์ที่สำคัญในภาษาจะทำให้สามารถอธิบายความคิดและการประมวลผลความคิดของมนุษย์ได้ ซึ่งการศึกษาความหมายตามแนวทางของภาษาศาสตร์ปริชานนั้น มุ่งอธิบายถึงการใช้ภาษาที่เป็นผลมาจากกระบวนการคิด ซึ่งได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ในการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับโลก ประสบการณ์การใช้ภาษา ซึ่งไม่ได้หมายความว่า

สิ่งที่เราอ้างถึง การรับรู้หรือเรียนรู้ภาษาแต่เพียงอย่างเดียวหนึ่ง แต่จะสัมพันธ์กับกระบวนการคิด ภาพในใจ ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับโลก เช่น อารมณ์ ความรู้สึก เป็นต้น เช่น ถ้าเราพูดว่า รถชนต้นไม้ เราจะมีภาพในใจเกิดขึ้น อาจเป็นภาพของรถที่ต้องเป็นรถใหญ่หรืออื่น ๆ ตามความคิดที่เรา มีประสบการณ์มา ท้ายสุด เราตีใจหรือเสียใจ โดยขึ้นอยู่กับว่าใครเป็นคนที่ พุดประโยคนั้นกับเรา มีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของเราอย่างไร โดยใช้วิธีการศึกษาตามแนวทางทฤษฎีอรรถศาสตร์ (Lexicology) ซึ่งเป็นการศึกษา ความหมายที่มนุษย์ใช้เพื่อสื่อสารผ่านทางภาษา ในลักษณะของการศึกษา วิเคราะห์คำ ซึ่งอาจรวมถึงลักษณะและหน้าที่เป็นสัญลักษณ์ ความหมาย ความสัมพันธ์ระหว่างคำ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับความหมาย และส่วนใหญ่ เกี่ยวข้องกับพจนานุกรมและเกี่ยวข้องกับการรวมคำในพจนานุกรมและจากมุมมองนั้นกับศัพท์ทั้งหมด

อุปลักษณ์ เป็นปรากฏการณ์ทางภาษาที่นักภาษาศาสตร์ปริชาน สนใจศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชานมีความเชื่อว่า ภาษา สะท้อนระบบความคิดของผู้ใช้ภาษา อุปลักษณ์ซึ่งเป็นลักษณะของการใช้ ภาษาในเชิงเปรียบเทียบ จะเป็นตัวแทนของการอธิบายเรื่องระบบความคิด หรือระบบมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาได้เป็นอย่างดี การศึกษาอุปลักษณ์ ตามแนวทางของภาษาศาสตร์ปริชานนั้น เริ่มจาก George Lakoff & Mark Johnson นักภาษาศาสตร์ปริชาน ที่ได้เสนอแนวคิดของเขาทั้งสองไว้ในหนังสือ *Metaphor We Live By* (Lakoff & Johnson, 1980) ว่า การใช้ภาษา ในชีวิตประจำวันของเรานั้นอยู่ในรูปแบบของการเปรียบเทียบเป็นอุปลักษณ์ อุปลักษณ์จะไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องของการใช้คำเท่านั้น แต่ยังเป็นเรื่องที่

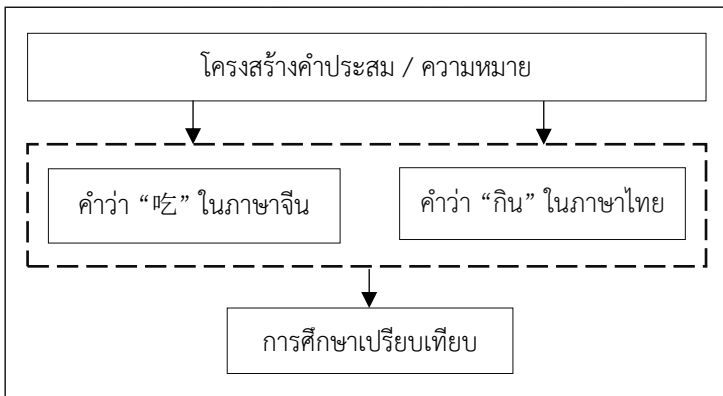
เกี่ยวข้องกับความคิด สังคม อารมณ์ ความรู้สึก เป็นต้น ซึ่งไม่ได้เป็นเรื่องของจินตนาการ แต่เป็นเรื่องที่อธิบายได้อย่างเป็นระบบมีเหตุผล

อุปลักษณ์ ตามแนวคิดของ Lakoff & Johnson (1980) มีรูปแบบที่ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะโครงสร้างของการเปรียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง แต่การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของเรานั้นอยู่ในรูปของการเปรียบเทียบทั้งสิ้น เช่น เราไม่พูดถึงความตายตรงไปตรงมา แต่จะเลี่ยงไปใช้คำอื่น ๆ ที่บอกละถึงความตาย โดยใช้คำว่า “จากไป” “เสียแล้ว” “เขาไม่อยู่แล้ว” เป็นต้น ซึ่ง Lakoff & Johnson (1980) ได้เสนอความเห็นว่ แท้จริงแล้วอุปลักษณ์นั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เป็นระบบของความคิดของคนในสังคมไม่ได้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องเฉพาะภาษาเท่านั้น แต่การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันนั้นบอกให้รู้ว่คนในสังคมที่ใช้ภาษานั้นมีระบบความคิดหรือมีมโนทัศน์เกี่ยวกับเรื่อง / ประเด็นต่าง ๆ เป็นอย่อย่างไร ทั้งหมดนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโลกซึ่งปรากฏอยู่ในความคิดของเราและไม่เกี่ยวข้องกับคำ เราใช้กันเป็นประจำมากเสียจนกระทั่งเราลืมนว่มันเป็นการใช้ภาษาในเชิงเปรียบเทียบ โดยการเปรียบเทียบหรือการอุปลักษณ์นั้นเป็นการเชื่อมโยงความคิดจากการใช้คำที่มีความหมายถ่ยโยงจากลงของความหมายหนึ่งไปอีกลงความหมายหนึ่ง (Domain) ซึ่งเป็นไปอย่อย่างอิสระโดยที่เรารู้ตัวและเป็นการเกิดขึ้นอย่อย่างเป็นธรรมชาติ (ชัชวดี ศรีลัมพ์, 2548)

ประเด็นสำคัญที่สุด ก็คือ อุปลักษณ์ไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องของภาษาเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของกระบวนการคิดของมนุษย์ที่สะท้อนให้เห็นได้ในรูปของภาษา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การใช้ภาษาของคนในสังคมบอกให้รู้ว่คนในสังคมหนึ่ง ๆ นั้น มีระบบความคิดเป็นอย่อย่างไร อุปลักษณ์ตามแนว

ทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน จึงสะท้อนระบบมโนทัศน์ของคนในสังคมด้วย
เรียกว่าเป็น “อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์” (Conceptual Metaphor) และด้วย
เหตุผลนี้ การศึกษาเรื่องอุปลักษณ์จึงสามารถทำให้เราเข้าใจชีวิตและระบบ
มโนทัศน์

ดังนั้น สามารถสรุปกรอบแนวคิดการวิจัย ในครั้งนี้ ได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : คณะผู้วิจัย (2564)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำประสม งานวิจัยที่
เกี่ยวข้องกับคำประสมตามทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน และบทความวิจัยที่
เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างคำ

2. เก็บรวบรวมข้อมูลคำศัพท์ภาษาจีนจากพจนานุกรม 《现代汉语词典》(第七版) พจนานุกรม 《现代汉泰词典》 ฉบับปี พ.ศ. 2561

พจนานุกรม《现代汉泰词典》พจนานุกรมจีน-ไทยฉบับใหม่ (ฉบับพิมพ์หนังสือด้วย) และข้อมูลคำศัพท์ภาษาไทย จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 1 เล่ม 2 และ เล่ม 3 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน และพจนานุกรมฉบับมติชน

3. บันทึกข้อมูลคำศัพท์ วิเคราะห์ความหมายแฝง แยกวิธีการสร้างคำและโครงสร้างคำ แสดงตัวอย่างประโยคภาษาจีนจาก CCL 语料库, Longdo dict, Quword 趣词, 现代汉语词典, 惯用语教程书, 汉语词典 zdict.net และตัวอย่างประโยคภาษาไทยจาก Longdo dict พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 1 พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 2 พจนานุกรมฉบับมติชน จากนั้น แสดงตารางเปรียบเทียบความหมายขยายระหว่างภาษาจีนและภาษาไทย และแสดงตารางเปรียบเทียบโครงสร้างคำระหว่างภาษาจีนและภาษาไทย

4. วิเคราะห์โครงสร้างและความหมายขยายของคำประสมที่มีคำว่า “吃 chi” ในภาษาจีน และคำว่า “กิน” ในภาษาไทย เพื่อสรุปผลการศึกษา

5. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิธีการสร้างคำในภาษาจีน พบวิธีสร้างคำประสมที่มีคำว่า “吃 chi” ในภาษาจีน มีด้วยกัน 2 รูปแบบ ได้แก่ 1. รูปกริยาตามด้วยกรรม (动宾式) ซึ่งรูปแบบดังกล่าวมีโครงสร้าง กริยา + นาม เช่น 吃醋 chi cù、吃罪 chi zuì、吃土 chi tǔ、吃力 chi lì、吃水 chi shuǐ 2. รูปกริยาตามด้วยส่วนขยาย (动补式) มีโครงสร้าง 7 แบบ ได้แก่ 1) โครงสร้าง กริยา + กริยา เช่น 吃亏 chi kuī、吃瘪 chi biě、吃透 chi

tòu 2) โครงสร้าง กริยา + คุณศัพท์ เช่น 吃重 chī zhòng、吃准 chī zhǔn、吃肥 chī féi 3) โครงสร้าง กริยา + วิเศษณ์ เช่น 吃光 chī guāng、吃苦 chī kǔ、吃青 chī qīng 4) โครงสร้าง กริยา + ลักษณะนาม เช่น 吃局 chī jú 5) โครงสร้าง กริยา + 不 + กริยา เช่น 吃不开 chī bù kāi、吃不住 chī bú zhù 6) โครงสร้าง กริยา + 不 + คุณศัพท์ เช่น 吃不准 chī bù zhǔn、吃不消 chī bù xiāo 7) โครงสร้าง กริยา + 得 + คุณศัพท์ เช่น 吃得开 chī de kāi

จากการศึกษาวิธีการสร้างคำในภาษาไทย พบวิธีสร้างคำประสมที่มีคำว่า “กิน” ในภาษาไทย มีด้วยกัน 2 รูปแบบ ได้แก่ 1. รูปกริยาตามด้วยกรรม ซึ่งรูปแบบดังกล่าวมีโครงสร้าง กริยา + กรรม เช่น กินกำไร กินใจ กินข้าว กินเมือง 2. รูปกริยาตามด้วยส่วนขยาย มีโครงสร้าง 3 แบบ ได้แก่ 1) โครงสร้าง กริยา + กริยา เช่น กินนอน กินสิ่ง กินรุก 2) โครงสร้าง กริยา + วิเศษณ์ เช่น กินลึก กินดิบ กินเปล่า 3) โครงสร้าง กริยา + บุพบท เช่น กินใน

จากผลการศึกษาวิธีการสร้างคำและโครงสร้างคำประสมที่มีคำว่า “吃 chī” ในภาษาจีน และคำว่า “กิน” ในภาษาไทย สามารถสรุปได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบวิธีการสร้างคำและโครงสร้าง

วิธีการสร้างคำ และโครงสร้าง	“吃 chī” ในภาษาจีน		“กิน” ในภาษาไทย	
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
รูปแบบกริยา ตามด้วยกรรม	+		+	
รูปแบบกริยา ตามด้วยส่วนขยาย	+		+	

วิธีการสร้างคำ และโครงสร้าง	“吃 chī” ในภาษาจีน		“กิน” ในภาษาไทย	
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
กริยา+นาม	+		+	
กริยา+กริยา	+		+	
กริยา+คุณศัพท์	+			-
กริยา+วิเศษณ์	+		+	
กริยา+ลักษณะนาม	+			-
กริยา+บุพบท		-	+	
กริยา+不+กริยา	+			-
กริยา+不+คุณศัพท์	+			-
กริยา+得+คุณศัพท์	+			-

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการสร้างคำประสมที่มีคำว่า “吃 chī” ในภาษาจีน และคำว่า “กิน” ในภาษาไทย มีรูปแบบการสร้างคำที่เหมือนกัน คือ รูปแบบกริยาตามด้วยกรรม และรูปแบบกริยาตามด้วยส่วนขยาย แต่โครงสร้างคำประสมที่มีคำว่า “吃 chī” ในภาษาจีน และคำว่า “กิน” ในภาษาไทย มีทั้งลักษณะที่เหมือนและแตกต่าง ดังที่แสดงในตารางที่ 1 สามารถเห็นได้ว่าโครงสร้างคำประสมในภาษาจีนมีหลายแบบมากกว่า โครงสร้างคำประสมในภาษาไทย โดยภาษาไทยมีโครงสร้างคำประสมที่มีคำว่า “กิน” เพียงแค่ 4 แบบ

และจากการศึกษาและวิเคราะห์ความหมายขยายของคำประสมที่มีคำว่า “吃 chī” ในภาษาจีน และคำว่า “กิน” ในภาษาไทย ผู้วิจัยได้บันทึก

ความหมายเดิมของคำว่า “吃 chī” จากพจนานุกรม 《现代汉语词典》(第七版) “吃 chī” หมายถึง การนำอาหารใส่เข้าปาก ผ่านกระบวนการเคี้ยวและกลืนลงไป รวมไปถึงดูดและดื่ม และความหมายเดิมของคำว่า “กิน” และคำว่า “กิน” จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 “กิน” หมายถึง เคี้ยว เคี้ยวกลืน ดื่ม ทำให้ล่องลำคองไปสู่กระเพาะ

เมื่อวิเคราะห์ความหมายเดิมของคำว่า “吃 chī” และ “กิน” แล้วเป็นการบ่งบอกถึงลักษณะการรับประทานอาหารของมนุษย์ (นำอาหารใส่เข้าปาก - เคี้ยว - กลืนลงไป - ล่องลำคองไปสู่กระเพาะ) ในขณะเดียวกันผู้วิจัยได้รวบรวมความหมายของคำว่า “吃 chī” จากพจนานุกรมจีน - ไทย ฉบับใหม่ 《现代汉泰词典》 ฉบับปีพ.ศ. 2561 พบความหมายจำนวน 8 ความหมาย ได้แก่ รับประทาน รับประทานอาหารยังสถานที่แห่งหนึ่ง ยังชีพโดยการอาศัยสิ่งหนึ่งสิ่งใด ทำลายล้าง สิ้นเปลือง ดูด (ของเหลว) ได้รับ ถูก และรวมรวบความหมายของคำว่า “กิน” จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 พบความหมายจำนวน 8 ความหมาย ได้แก่ เคี้ยว เคี้ยวกลืน ดื่ม ทำให้ล่องลำคองไปสู่กระเพาะ เปลือง ทำให้หมดเปลืองรับเอา ขณะในการพนันบางอย่าง จากนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความหมายขยายของคำประสมที่มีคำว่า “吃 chī” ในภาษาจีน และคำว่า “กิน” ในภาษาไทย รวมไปถึงวิเคราะห์ความหมายขยายที่มีลักษณะเหมือนและต่างของทั้งสองภาษา

จากการศึกษาและรวบรวมคำประสมที่มีคำว่า “吃 chī” ในภาษาจีนจากพจนานุกรม 《现代汉语词典》(第七版) 《现代汉泰词典》 《现代汉泰词典》 พจนานุกรมจีน - ไทยฉบับใหม่ (ฉบับพิมพ์หนังสือตัวอย่าง) รวบรวมคำประสมที่มีคำว่า “吃 chī” ได้จำนวนทั้งสิ้น 59

คำ จากนั้น ผู้วิจัยได้นำคำศัพท์ทั้ง 59 คำ มาวิเคราะห์ความหมายขยายได้ 11 ความหมาย ดังนี้

1. 吃 chī ที่มีความหมายว่า เปลือง สิ้นเปลือง
吃劲 chī jìn (กิน + กำลัง) หมายถึง กินแรง สิ้นเปลืองกำลัง
吃力 chī lì (กิน + แรง) หมายถึง เปลืองแรง กินแรง นັก
2. 吃 chī ที่มีความหมายว่า ทำลาย ทำให้สูญสิ้น ทำให้หมดไป กำจัด
吃光 chī guāng (กิน + เกลี้ยง) หมายถึง ใช้ทรัพย์สินจนหมด
ตัว กินหมดเกลี้ยง
3. 吃 chī ที่มีความหมายว่า ได้รับ ถูก
吃亏 chī kuī (กิน + ขาด) หมายถึง ได้รับความเสียหาย
เสียเปรียบ
吃香 chī xiāng (กิน + หอม) หมายถึง เนื้อหอม เป็นที่นิยม
มาก
4. 吃 chī ที่มีความหมายว่า โกง ทุจริต เห็นแก่ตัว เอาเปรียบ
吃独食 chī dúshí (กิน + เดี่ยว + อาหาร) หมายถึง กินคนเดียว
เอาผลประโยชน์ไว้แต่เพียงผู้เดียว
5. 吃 chī ที่มีความหมายว่า ฟังพา อาศัยสิ่งหนึ่งสิ่งใด
吃白饭 chī báifàn (กิน + ข้าว + ข้าว) หมายถึง กินข้าวของ
คนอื่นฟรี ๆ
6. 吃 chī ที่มีความหมายว่า สิ่งของดูดซับของเหลว
吃水 chī shuǐ (กิน + น้ำ) หมายถึง อุ่มน้ำ ดูดน้ำ

7. 吃 chī ที่มีความหมายว่า ล้วงล้ำเข้าไป
吃心 chī xīn (กิน + ใจ) หมายถึง ระวัง สงสัย
8. 吃 chī ที่มีความหมายว่า ใช้การเล่นหมากรุก
吃子 chī zi (กิน + เม็ด) หมายถึง เป็นการยึดชิ้นส่วนตำแหน่ง
ของอีกฝ่าย
9. 吃 chī ที่มีความหมายเชิงอารมณ์ความรู้สึก
吃醋 chī cù (กิน + น้ำส้มสายชู) หมายถึง หึง เกิดความอิจฉา
ริษยา
吃干醋 chī gān cù (กิน + แห้ง + น้ำส้มสายชู) หมายถึง เกิด
อารมณ์หึงโดยไม่มีเหตุผล
10. 吃 chī ที่มีความหมายว่า รับผิดชอบ แบกภาระ
吃重 chī zhòng (กิน + หนัก) หมายถึง รับผิดชอบหนักมาก
吃不消 chī bù xiāo (กิน + ไม่ + กำจัด) หมายถึง ทนไม่ได้
รับไม่ไหว
11. 吃 chī ที่มีความหมายว่า ทนต่อความทุกข์ยากลำบาก
吃苦头 chī kǔ tóu (กิน + ขม + หัว) หมายถึง ทนต่อความทุกข์ยาก
และจากการศึกษาและรวบรวมคำประสมที่มีคำว่า “กิน”

ในภาษาไทย จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554
พจนานุกรมคำใหม่ เล่มที่ 1-3 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน และพจนานุกรมฉบับ
มติชน รวบรวมคำประสมที่มีคำว่า “กิน” ออกมาได้ทั้งสิ้น 73 คำ จากนั้น
ผู้วิจัยได้นำคำศัพท์ทั้ง 73 คำ มาวิเคราะห์ความหมายขยาย ได้ 15 ความหมาย
ดังนี้

1. “กิน” ที่มีความหมายว่า เปลืองหรือทำให้หมดเปลือง
กินเวลา หมายถึง เปลืองเวลา ใช้เวลามาก
กินที่ หมายถึง เปลืองที่
2. “กิน” ที่มีความหมายว่า ครองตำแหน่ง ครอบครอง
กินตำแหน่ง หมายถึง ได้ครอบครองตำแหน่ง
กินเมือง หมายถึง ครอบครองเมือง
3. “กิน” ที่มีความหมายว่า ชนะในการพนันบางอย่าง
กินกัน หมายถึง เอาเงินกันในระหว่างคู่ชาการเล่น
4. “กิน” ที่มีความหมายว่า เอาเปรียบ ต้องใช้แรงมาก
กินแรง หมายถึง เอาเปรียบผู้อื่นในการทำงานหรือในการเลี้ยงชีพ
5. “กิน” ที่มีความหมายว่า ได้รับ ได้ประโยชน์
กินดอก กินดอกเบี้ยย หมายถึง ได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากทุน
หรือเงินให้กู้
6. “กิน” ที่มีความหมายว่า เคลื่อนล้าไปมากเกินควร
กินขา หมายถึง เคลื่อนล้าไปทางขวา
7. “กิน” ที่มีความหมายว่า ชนะเด็ดขาด เหนือกว่ามาก
กินขาด หมายถึง ดีกว่ามาก เหนือกว่ามาก ชนะเด็ดขาด
8. “กิน” ที่มีความหมายว่า โกง ทุจริต
กินสินบน หมายถึง รับเงินหรือสิ่งของต่าง ๆ เพื่อให้ทำ
ประโยชน์แก่ผู้ให้ในทางมิชอบ

9. “กิน” ที่มีความหมายว่า ล้วงเกินทางเพศ เพศสัมพันธ์
กินไข่แดง หมายถึง ทำลายความบริสุทธิ์ของผู้หญิง
กินถั่วดำ หมายถึง นิยมขายรักร่วมเพศ
10. “กิน” ที่มีความหมายว่า เข้ากัน
กินเกลียว หมายถึง เข้ากันได้สนิท
กินเส้น หมายถึง ชอบกัน เข้ากันได้
11. “กิน” ที่มีความหมายว่า ล้วงล้ำ
กินความ หมายถึง หมายความว่าไปถึง ได้ความอย่างกะทัดรัด
กินใจ หมายถึง รู้สึกแทงใจ สะดุดใจ กระทบใจ ซาบซึ้งใจ
12. “กิน” ที่มีความหมายว่า ทำให้หมดสิ้น
กินผิว หมายถึง มีผิวก็คน ๆ ก็ตายจากไปก่อนหมด
13. “กิน” ที่มีความหมายว่า ทำให้แห้วหรือขาด
กินตา หมายถึง ลวงตาให้เห็นขนาดผิดไป
กินรูป หมายถึง มีลักษณะให้เห็นขนาดเล็กกว่าตัวจริง
14. “กิน” ที่มีความหมายว่า ใช้ในการเล่นหมากลูก
กินแถว หมายถึง เอาตัวหมากออกจากกระดานตลอดทั้งแถว
15. “กิน” ที่มีความหมายว่า ซื่อเฉพาะ
กินปลี หมายถึง ซ่อนขนาดเล็กหลายชนิด

โดยจากการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้นำคำประสมที่มีคำว่า “吃 chī”

ในภาษาจีนและคำว่า “กิน” ในภาษาไทย มาสรุปดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบความหมายขยาย

ความหมายขยาย	“吃 chī” ในภาษาจีน		“กิน” ในภาษาไทย	
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
เปลื้อง	+		+	
ทำให้สูญสิ้น	+		+	
ได้รับ	+		+	
ครอบครอง		-	+	
ทุจริต	+		+	
พึงพา	+		+	
เอาชนะในการพนัน บางอย่าง		-	+	
เอาเปรียบ	+		+	
สิ่งของดูดซับ ของเหลว	+			-
อารมณ์ความรู้สึก	+		+	
ล่วงล้ำ	+		+	
ชนะ		-	+	
เพศสัมพันธ์		-	+	
ทำให้แห้ว		-	+	
ใช้ในการเล่นหมากรุก	+		+	
เข้ากัน		-	+	

ความหมายขยาย	“吃 chī” ในภาษาจีน		“กิน” ในภาษาไทย	
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
ทนต่อความทุกข์ ยากลำบาก	+		+	
แบกภาระ	+			-
ซื้อเฉพาะ		-	+	

จากตารางที่ 2 เห็นได้ว่าคำประสมที่มีคำว่า “吃 chī” ในภาษาจีน และคำว่า “กิน” ในภาษาไทยมีความหมายตรงกัน 10 ความหมาย ดังนี้

1. คำที่มีความหมายขยาย “เปลือง”

吃力: 他英文说得很不好, 读书十分吃力。

(CCL 语料库, ม.ป.ป.)

แปล : เขาพูดอังกฤษได้แย่มาก เรียนไปก็เสียแรงเปล่า

กินแรง : การติดตั้งเครื่องจักรนี้ต้องกินแรงเอาการ

(Longdo dict, ม.ป.ป.)

2. คำที่มีความหมายขยาย “ทำให้สูญสิ้น”

吃光: 剩下的食品我都吃光了。(CCL 语料库, ม.ป.ป.)

แปล : อาหารที่นำมาด้วยฉันหมดเกลี้ยงแล้ว

กินเมีย : เพราะคุณกินเมีย จึงมีภาพที่ไม่ดีนักในสายตาของ

ผู้หญิง (Longdo dict, ม.ป.ป.)

3. คำที่มีความหมายขยาย “ได้รับ”

吃香: 前几年, 放映员十分吃香, 也有利可图。

(CCL 语料库, ม.ป.ป.)

แปล : ในปีที่ผ่านมา นักฉายภาพยนตร์ได้รับความนิยมมากและ
ทำกำไรได้มาก

กินเปล่า : ถ้าไม่มีใครคอยควบคุมดูแลเขาใหญ่เหล่านี้อย่างไร พวก
เราที่ขับรถก็จะต้องจ่ายเงินให้พวกเขากินเปล่าไปเรื่อย ๆ

(Longdo dict, ม.ป.ป.)

4. คำที่มีความหมายขยาย “ทุจริต หรือ เห็นแก่ตัว”

吃独食: 这个项目的成功是大家努力的结果, 得到的
奖金应该大家 分享, 我不能一个人吃独食。(惯用语
教程书, 2564)

แปล : ความสำเร็จของโครงการนี้เป็นผลมาจากความพยายาม
ของทุกคน รางวัลที่ได้รับทุกคนควรแบ่งกัน ฉันไม่ควรเป็นคน
เห็นแก่ตัว

กินเล็กกินน้อย : ถ้าเจ้าหน้าที่ในโครงการไม่กินเล็กกินน้อย
โครงการนี้คงจะก้าวหน้าไปไกลแล้ว (ราชบัณฑิตยสถาน,
2553)

5. คำที่มีความหมายขยาย “พึ่งพา”

吃白饭: 自己现在在家吃白饭, 又不好跟妈妈要钱。

(漢語詞典 zdict.net, ม.ป.ป.)

แปล : ตัวฉันในตอนนี้นั่งฟรีอยู่ฟรีที่บ้าน มันไม่ดีเลยที่ขอเงินแม่

กินนอน : เขาอยู่โรงเรียนกินนอนมาตั้งแต่ชั้นประถม (Longdo
dict, ม.ป.ป.)

6. คำที่มีความหมายขยาย “เอาเปรียบ”

吃大锅饭: 这个木工, 过去吃大锅饭时, 8 点上班 9 点到, 干活时间 闲唠嗑。(CCL 语料库, ม.ป.ป.)

แปล : ช่างไม้คนนี้ เมื่อก่อนตอนที่กินข้าวหม้อใหญ่ เข้างาน 8 โมงมาทำงาน 9 โมง พูดคุยนอกเรื่องในเวลาทำงาน
กินกำไร : พ่อค้าคนนี้กินกำไรค่อนข้างสูงจากการขายของแต่ละ
ชิ้น (Longdo dict, ม.ป.ป.)

7. คำที่มีความหมายขยาย “อารมณ์ความรู้สึก”

吃醋: 一个男人爱一个女人, 有时候他却要去和另一个女人说笑, 来使 53 他爱的这个女人吃醋。

(CCL 语料库, ม.ป.ป.)

แปล : เมื่อผู้ชายรักผู้หญิงคนหนึ่ง บางครั้งเขาก็ไปคุยสนุกกับ
ผู้หญิงคนอื่น เพื่อทำให้ผู้หญิงคนที่เขารักนั้นหึง
กินกาเหสา : คุณนี่เขากินกาเหสากันอยู่ ถ้าจะให้มาช่วยงานคง
ต้องเลือกคนใดคนหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2552)

8. คำที่มีความหมายขยาย “ล่วงล้ำ”

吃透: 为了把汉字输入计算机, 首先得吃透汉字。

(CCL 语料库, ม.ป.ป.)

แปล : ในการใส่ตัวอักษรจีนลงบนคอมพิวเตอร์ อันดับแรกต้อง
เข้าใจตัวอักษรจีนอย่างถ่องแท้ก่อน

กินความ : บทบัญญัติกินความถึงธุรกิจของผู้ขายปลีกด้วย

(Longdo dict, ม.ป.ป.)

9. คำที่มีความหมายขยาย “ใช้ในการเล่นหมากรุก”

吃子: 现在白（黑）棋通过多重吃子威胁对手。

(Quword 趣词, ม.ป.ป.)

แปล : ตอนนี้หมากรุกสีขาว (ดำ) คุกคามคู่ต่อสู้ด้วยการยึด
ชิ้นส่วนและยึดตำแหน่งของอีกฝ่าย

กินตาย : ผู้เล่นหมากแยกคนนี้กินตายทั้งกระดาน (Longdo
dict, 2564)

10. คำที่มีความหมายขยาย “ทนต่อความทุกข์ยากลำบาก”

吃苦头: 他流浪异乡, 吃过很多苦头。(现代汉语词典,
ม.ป.ป.)

แปล : เขาพลัดพรากไปอยู่ต่างถิ่นได้รับความทุกข์ยากลำบาก
มานาน

กินเหล็กกินไหล : ไม่รู้ไปกินเหล็กกินไหลมาจากไหน
(สำนักพิมพ์มติชน, 2547)

6. อภิปรายผลการวิจัย

บทความวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างและความหมายของคำประสมที่มีคำว่า “吃 chī” ในภาษาจีน และคำว่า “กิน” ในภาษาไทย พบว่า คำว่า “กิน” ในโครงสร้างภาษาจีนและภาษาไทยมีกระบวนการสร้างที่สอดคล้องกับแนวคิดของสันติ อ้ายเจริญ (2560) ที่ได้ศึกษากระบวนการสร้างคำประสมในภาษาไทย-จีนบนพื้นฐานแนวคิดของ

Packard (2004) ที่กล่าวไว้ว่า กระบวนการสร้างคำในภาษาไทยใกล้เคียงกับภาษาจีนอย่างเห็นได้ชัด

อีกทั้งพบว่า คำว่า “吃 chi” ในภาษาจีน และคำว่า “กิน” ในภาษาไทยมีความหมายพื้นฐานเหมือนกัน คือ บ่งบอกถึงลักษณะการรับประทานอาหารของมนุษย์ (นำอาหารใส่เข้าปาก - เคี้ยว - กลืนลงไป - ล่วงลำคอไปสู่กระเพาะ) จากการเปรียบเทียบความหมายของคำว่า “吃 chi” และคำว่า “กิน” ที่เป็นส่วนประกอบของคำประสมในภาษาจีนและภาษาไทย พบว่า ความหมายขยายของทั้งสองภาษาสอดคล้องกับที่ จิ้ง เลิ่น, เมธาวี ยุทธพงษ์ธาดา, และรุจิรา เสงี่ยมตร (2562) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ความหมายขยายของคำว่า “吃 chi” ในภาษาจีน และคำว่า “กิน” ในภาษาไทยทั้งหมดล้วนสัมพันธ์กับความหมายพื้นฐาน โดยผ่านกลไกขยาย 2 แบบ คือ อุปลักษณ์และนามนัย

และจากการวิเคราะห์คำศัพท์จากพจนานุกรมจีนและพจนานุกรมไทย รวมทั้งหมด 9 เล่ม พบความหมายขยายของคำประสม “吃 chi” ในภาษาจีนทั้งสิ้น 11 ความหมาย ได้แก่ เปลือง ทำให้สูญสิ้น ได้รับ ทุจริต ฟังพา สิ่งของดูดซับของเหลว ล่วงล้ำเข้าไป ใช้ในการเล่นหมากรุกเชิงอารมณ์ ความรู้สึก แบกภาระ ทนต่อความทุกข์ยากลำบาก และพบความหมายของคำประสม “กิน” ในภาษาไทยทั้งสิ้น 15 ความหมาย ได้แก่ เปลือง ครองตำแหน่ง ชนในการพนันบางอย่าง เอาเปรียบ ได้รับ เคลื่อนล้ำไปมากเกินไปจนควร ชนะ ทุจริต เพศสัมพันธ์ เข้ากัน ล่วงล้ำ ทำให้หมดสิ้น ทำให้แหว่ง ความหมายที่ใช้ในการเล่นหมากรุก ชื่อเฉพาะ ซึ่งจากการเปรียบเทียบจำนวนความหมายขยาย

เห็นได้ชัดว่าความหมายขยายของคำประสมที่มีคำว่า “กิน” ในภาษาไทยมีมากกว่าความหมายขยายของคำประสมที่มีคำว่า “吃 chī” ในภาษาจีน

สรุปได้ว่า ความหมายของคำว่า “吃” ในภาษาจีน และคำว่า “กิน” ในภาษาไทย มาจากความหมายพื้นฐานเดียวกัน โดยความหมายขยายของทั้งสองภาษามาจากเหตุการณ์ที่แตกต่างกัน เช่น วัฒนธรรม การใช้ชีวิตของผู้คน ขนบธรรมเนียม บริบท ลักษณะไวยากรณ์ของภาษาจีนและภาษาไทย จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการประสมคำ เป็นความหมายใหม่ที่เป็นลักษณะเฉพาะของทั้งสองภาษา แต่ความหมายยังคงไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นไปตามหลักทฤษฎีอรรถศาสตร์ (Lexicology) ที่มุ่งเน้นศึกษาความหมายที่มนุษย์ใช้เพื่อสื่อสารผ่านทางภาษา ในลักษณะของการศึกษาวิเคราะห์คำ ซึ่งอาจรวมถึงลักษณะและหน้าที่เป็นสัญลักษณ์ ความหมาย ความสัมพันธ์ระหว่างคำ

7. ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการใช้งานในประโยคของคำประสมที่มีคำว่า “吃 chī” ในภาษาจีน และคำว่า “กิน” ในภาษาไทย และศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำประสมที่มีคำว่า “กิน” ในภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาเกาหลี ภาษาญี่ปุ่น เป็นต้น และเพื่อเป็นการเพิ่มความเข้าใจการใช้คำประสมภาษาอื่นในบริบทต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากภาษาจีนได้ดียิ่งขึ้น

8. เอกสารอ้างอิง

- กณิกนันต์ โยธานะ. (2556). “การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนที่มีคำว่า “chī” กับสำนวนไทยที่มีคำว่า “กิน”. *วารสารจีนศึกษา*. 6(6), น. 145-181.
- จิ้ง เส้น, เมธาวิ ยุทธพงษ์ธาดา, และรุจิรา สังเนตร. (2562). “การเปรียบเทียบการขยายความหมายของคำว่า “กิน” ในคำประสมที่เป็นรูปแบบ กริยา+กรรม ในภาษาไทยและภาษาจีน”. *มนุษยสังคมสาร*. 17(1), น. 67-83.
- ชัชวดี ศรีลัมพ์. (2548). “อุปักษ์ณ์ตามแนวคิดของทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน”. *วารสารศิลปศาสตร์*. 5(1), น. 1-16.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2552). *พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 2 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: ยูเนียนอุลตร้าไวโอเล็ต.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2553). *พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 1 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ธนาพรส.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 3 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: ยูเนียนอุลตร้าไวโอเล็ต.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.
- สันติ อ้ายเจริญ. (2560). “กระบวนการสร้างคำประสมในภาษาไทย-จีนบนพื้นฐานแนวคิดของ Jerome L. Packard”. *วารสารบัณฑิตวิจัย*. 8(2), 119-128.

สำนักพิมพ์มติชน. (2547). *พจนานุกรม ฉบับมติชน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
มติชนปากเกร็ด.

CCL 语料库. (ม.ป.ป.). สืบค้นคำว่า “吃 *chī*”. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม
2564, จาก http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/

Longdo dict. (ม.ป.ป.). สืบค้นคำว่า “กิน”. สืบค้นเมื่อ 25 พฤษภาคม
2564, จาก <https://dict.longdo.com/>

Quword 趣词. (ม.ป.ป.). สืบค้นคำว่า “吃 *chī*”. สืบค้นเมื่อ 18
พฤษภาคม 2564, จาก <https://www.quword.com/>

漢語詞典 zdict.net. (ม.ป.ป.). สืบค้นคำว่า “吃 *chī*”. สืบค้นเมื่อ 20
พฤษภาคม 2564, จาก <https://www.zdic.net/zd/bs/>

现代汉语词典. (ม.ป.ป.). สืบค้นคำว่า “吃 *chī*”. สืบค้นเมื่อ 1
มิถุนายน 2564, จาก <http://www.hydc.com/>

Lakoff, G. (1987). *Women, Fire, and Dangerous Things: What
Categories Reveal about the Mind*. Chicago: The
University of Chicago Press.

Lakoff, G. & Johnson, M. (1980). *Metaphor We Live By*. Chicago:
Chicago University Press.

Packard, J. L. (2004). *The Morphology of Chinese: A Linguistic
and Cognitive Approach*. New York: Cambridge University
Press.

Ungerer, F., & Schmid, H. J. (1996). *An Introduction to Cognitive
Linguistics*. Longman.

การทับศัพท์ภาษาอังกฤษในคำสามพยางค์และสี่พยางค์
ในข้อความโฆษณา 유니โคล ประเทศไทย
THREE-SYLLABLE AND FOUR-SYLLABLE ENGLISH-THAI
TRANSLITERATED WORDS IN ADVERTISEMENTS FOR
PRODUCTS OF UNIQLO THAILAND

จอมขวัญ สุทธินนท์^{1*}
Jomkwan Sudhinont^{1*}

Received Date: January 22, 2021

Revised Date: April 22, 2022

Accepted Date: May 12, 2022

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

* Corresponding author, E-mail: jomkwan.sud@psu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการทับศัพท์ภาษาอังกฤษในคำสามพยางค์และสี่พยางค์ในข้อความโฆษณายูนิโคล่ประเทศไทย จากจดหมายข่าวอิเล็กทรอนิกส์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2562 - 30 กันยายน พ.ศ. 2563 เพื่อแสดงให้เห็นปรากฏการณ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษในคำสามพยางค์และสี่พยางค์ในภาษาไทยในสภาพปัจจุบัน ซึ่งปรากฏคำสามพยางค์ 21 คำ มีความถี่ที่ปรากฏ 167 ครั้ง และปรากฏคำสี่พยางค์ 5 คำ มีความถี่ที่ปรากฏ 32 ครั้ง ผลการวิเคราะห์พบว่าคำสามพยางค์ที่ทับศัพท์ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษพบ 13 คำ มีความถี่ที่ปรากฏ 99 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 76.16 และคำสี่พยางค์ที่ทับศัพท์ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษพบ 4 คำ มีความถี่ที่ปรากฏ 31 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.84 และพบคำสามพยางค์ที่ทับศัพท์ไม่ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษพบ 8 คำ มีความถี่ที่ปรากฏ 68 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 98.55 และคำสี่พยางค์ที่ทับศัพท์ไม่ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษพบ 1 คำ มีความถี่ที่ปรากฏ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.53

คำสำคัญ : การทับศัพท์, สามพยางค์, สี่พยางค์, ยูนิโคล่

Abstract

The objective of this research is to investigate three-syllable and four-syllable English-Thai transliterated words used in advertisements for products of UNIQLO Thailand found in e-newsletters of UNIQLO Thailand issued between 01 October 2019 and 30 September 2020 to show the phenomenon of current use of three-syllable and four-syllable English-Thai transliterated words. The study found 21 three-syllable words with an occurrence frequency of 167 times, and 5 four-syllable words with an occurrence frequency of 32 times. The results of the analysis revealed 13 three-syllable English-Thai transliterated words which are transliterated correctly according to transliteration rules and occur 99 times or 76.16 percent, and 4 four-syllable English-Thai transliterated words which are transliterated correctly according to transliteration rules and occur 31 times or 23.84 percent. Eight (8) three-syllable English-Thai transliterated words are not transliterated correctly according to transliteration rules and occur 68 times or 98.55 percent while 1 four-syllable English-Thai transliterated words are found to be transliterated incorrectly according to transliteration rules and occur 2 times or 1.53 percent.

Keywords: transliteration, three-syllable, four-syllable, UNIQLO

1. บทนำ

ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในภาษาไทยปัจจัยหนึ่ง คือ การเปลี่ยนแปลงภายนอก (External Change) อันเนื่องมาจากการยืมคำภาษาต่างประเทศ (Loan Words) (ณัฐวรรณ ชังใจ, 2563, น. 30 และ 47)

การทับศัพท์ (Loanword Proper) เป็นลักษณะการยืมคำจากภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทยโดยตรง กล่าวคือ นำเสียง ความหมาย และโน้ตทัศน์ของคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทยโดยไม่เปลี่ยนแปลงลักษณะโครงสร้างภาษา อย่างไรก็ตาม เมื่อนำคำยืมทับศัพท์ภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย ผู้ใช้คำยิมนั้นย่อมต้องเปลี่ยนแปลงหน่วยเสียงบางหน่วยเสียงให้สอดคล้องกับสัทลักษณะของหน่วยเสียงในระบบเสียงภาษาไทย เช่น หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /v/ และ /z/ ในภาษาอังกฤษ เป็นหน่วยเสียงก้องและเสียดแทรก ซึ่งไม่มีในระบบเสียงภาษาไทย เมื่อยืมคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีหน่วยพยัญชนะต้นดังกล่าวมาใช้ในภาษาไทยจึงต้องปรับใช้ให้ใกล้เคียงกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยคือ หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /w/ ซึ่งเป็นหน่วยเสียงก้อง กึ่งสระ และ /s/ ซึ่งเป็นหน่วยเสียงไม่ก้องเสียดแทรก ตามลำดับ เช่น คำว่า valve /vælv/ ในภาษาอังกฤษ ออกเสียงเป็น วาล์ว /wa:w/ ในภาษาไทย และคำว่า zone /zəʊn/ ในภาษาอังกฤษ ออกเสียงเป็น โซน /so:n/ ในภาษาไทย การเขียนทับศัพท์ และหลักเกณฑ์การทับศัพท์คำยืมภาษาอังกฤษที่มีอยู่เดิมจึงค่อนข้างมีปัญหา และได้รับการแก้ไขโดยการปรับปรุงหลักเกณฑ์ใหม่เพื่อให้เหมาะกับการใช้ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2532, น. 439)

การยืมคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษดังกล่าวมาใช้ในภาษาไทยจัดเป็นการเพิ่มศัพท์ ซึ่งเปลี่ยนแปลงด้านศัพท์ด้วยลักษณะหนึ่ง เนื่องจากการใช้ศัพท์บัญญัติบางครั้งไม่สามารถหาคำไทยมาใช้ได้ตรงความหมายที่ต้องการ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2532, น. 439) และสังคมไทยรับเทคโนโลยีใหม่เข้ามา (ณัฐวรรณ ชั่งใจ, 2563, น. 45) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับแฟชั่นประเภทเครื่องแต่งกายที่สังคมไทยให้การยอมรับยี่ห้อยูนิโคล่ ด้วยยูนิโคล่เป็นยี่ห้อระดับสากล เพิ่มความสะดวกในการสั่งซื้อของลูกค้าโดยใช้ระบบออนไลน์ มีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย รวมถึงหน้ากากอนามัยที่ตัดเย็บขึ้นจากวัตถุดิบที่ยูนิโคล่สร้างสรรค์ขึ้น คือ ผ้าแอร์ริซึม (AIRism) (UNIQLO Thailand, 2563) ซึ่งเป็นเนื้อผ้าชนิดพิเศษช่วยระบายความชื้น ความร้อน พร้อมดูดซับเหงื่อ (UNIQLO Homepage, ม.ป.ป.) และชุดชั้นในที่ขึ้นรูปแบบไร้ตะเข็บเป็นวัสดุขึ้นเดียวกัน ฯลฯ (UNIQLO Thailand, 2563)

นอกจากนี้ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีวิวัฒนาการหรือภาษาคำควมมากพยางค์ (อุดม วโรตม์สิกขดิตถ์, 2553, น. 117) คำยืมทับศัพท์ภาษาอังกฤษที่นำมาใช้ในภาษาไทยจึงมักเป็นคำหลายพยางค์ เช่น Thermometer เป็นคำสี่พยางค์ ประกอบด้วย Therm ที่หมายถึงร้อน กับ Meter ที่หมายถึงเครื่องวัด โดยมี -o- เป็นตัวเชื่อมต่อ (Stem Formative) (อุดม วโรตม์สิกขดิตถ์, 2553, น. 130) จึงปรากฏคำยืมทับศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีสามพยางค์และสี่พยางค์จำนวนหนึ่ง

ด้วยความเป็นมาและความสำคัญของคำยืมทับศัพท์ภาษาอังกฤษ การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ธรรมชาติของภาษาอังกฤษซึ่งเป็นคำควมมากพยางค์ และความเป็นสากลของยูนิโคล่ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการทับศัพท์

ภาษาอังกฤษในคำสามพยางค์และสี่พยางค์ในข้อความโฆษณายูนิโคล่ประเทศไทย อันแสดงให้เห็นปรากฏการณ์การใช้คำยืมทับศัพท์ภาษาอังกฤษในภาษาโฆษณาในสังคมไทยในสภาพปัจจุบัน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการทับศัพท์ภาษาอังกฤษในคำสามพยางค์และสี่พยางค์ในข้อความโฆษณายูนิโคล่ประเทศไทยตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2532)

3. แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ

เสียงในภาษาเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ราชบัณฑิตยสถานกำหนดเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ เพื่อให้ผู้ใช้ภาษาทับศัพท์สระและพยัญชนะตามการออกเสียงในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2532, กันยายน 14) โดยปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้เหมาะแก่การปฏิบัติ และมีมติให้ยกเลิกประกาศวิธีทับศัพท์ฉบับเมื่อ พ.ศ. 2485 และประกาศให้ใช้หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษที่ได้ปรับปรุงใหม่ ฉบับปี พ.ศ. 2532 แทน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 สระและพยัญชนะ ให้ใช้อักษรไทยตามการออกเสียงในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ ตามตารางเทียบเสียงสระและพยัญชนะภาษาอังกฤษ ซึ่งเข้าถึงได้จากที่อยู่เว็บไซต์ของสำนักงานราชบัณฑิตยสถาน shorturl.asia/c9UD2

3.2 เครื่องหมายทัศนธาตุ ให้ใช้กำกับพยัญชนะตัวสะกดที่ไม่ออกเสียงในภาษาไทย เช่น Winsor = วินต์เซอร์ และกำกับพยัญชนะตัวสะกดกรณีปรากฏหลายตัว เช่น Barents = แบเร็นตส์ และกำกับพยัญชนะตัวสะกดกรณีไม่ออกเสียงตัวสะกดตัวแรก และมีพยัญชนะสะกดที่ไม่ออกเสียงในภาษาไทยตามหลังมาอีก โดยตัดพยัญชนะสะกดตัวแรกออก และกำกับเครื่องหมายทัศนธาตุที่พยัญชนะตัวสุดท้าย เช่น Quartz = ควอตซ์

3.3 ไม่ได้คู่ ให้ใช้กำกับคำกรณีประสมคำให้เห็นแตกต่างจากคำไทย เช่น Log = ล็อก และกำกับคำกรณีช่วยให้ผู้อ่านแยกพยางค์ได้ถูกต้อง เช่น Okhotsk = โอคอตสก์

3.4 เครื่องหมายวรรณยุกต์ ให้ใช้กำกับเพียงคำที่เสียงซ้ำกับคำไทย เช่น Coma = โคม่า

3.5 พยัญชนะซ้อน ให้ตัดพยัญชนะซ้อนที่เป็นตัวสะกดในคำนามสามัญออกตัวหนึ่ง เช่น Football = ฟุตบอล ให้คงพยัญชนะซ้อนที่เป็นตัวสะกดในคำนามวิสามัญไว้โดยใช้เครื่องหมายทัศนธาตุกำกับพยัญชนะซ้อนที่เป็นตัวสะกดตัวหลัง เช่น James Watt = เจมส์ วัตต์ และให้ตัวพยัญชนะซ้อนกลางคำตัวแรกเป็นพยัญชนะตัวสะกดของพยางค์หน้าและพยัญชนะซ้อนกลางคำตัวหลังเป็นตัวพยัญชนะต้นของพยางค์หลัง เช่น Missouri = มิสซูรี

3.6 คำที่พยัญชนะตัวสะกดของพยางค์หน้าเป็นตัวพยัญชนะต้นของพยางค์หลังด้วย หากพยางค์หน้าไม่ได้ออกเสียงสระอะให้ใช้อักษรไทยตามการออกเสียงพยัญชนะตามรายละเอียดในข้อ 1. โดยไม่ต้องใช้พยัญชนะซ้อนกลางคำ และหากเป็นคำที่เกิดจากการเติมปัจจัยให้ซ้อนพยัญชนะกลางคำ

ทั้ง -er เช่น Sweater = สเวตเตอร์, -ing เช่น Booking = บุกกิง, -y เช่น Snoopy = สนูปปี้

3.7 คำประสมที่มีเครื่องหมายยัติภังค์ ให้เขียนติดต่อกันไปโดยไม่ต้องใส่เครื่องหมายยัติภังค์ เช่น Cross-stitch = ครอสสติชท์ ยกเว้นกรณีที่เป็นศัพท์ทางวิชาการหรือคำนามวิสามานยนาม เช่น Cobalt-60 = โคบอลต์-60

3.8 คำประสมที่เขียนแยกกัน ให้เขียนติดต่อกันไปโดยไม่ต้องแยกกัน เช่น Calcium Carbonate = แคลเซียมคาร์บอเนต

3.9 คำคุณศัพท์ที่มาจากคำนาม หากมีความหมายเหมือนคำนาม เช่น Focal Length = ความยาวโฟกัส หากมีความหมาย “เกี่ยวข้องกับ” หรือ “เกี่ยวเนื่องจาก” ให้ใช้รูปคำนาม โดยกำกับด้วย เชิง แบบ อย่าง ทาง ชนิด ระบบ ขึ้นกับความหมาย เช่น Electronic Power Conversion = การแปลงผันกำลังเชิงอิเล็กทรอนิกส์ และหากความหมายกำกวมหรือคลาดเคลื่อนให้ใช้รูปคุณศัพท์ เช่น Feudal System = ระบบฟิวดัล

3.10 คำคุณศัพท์ที่มาจากชื่อบุคคล ให้ใช้ตามชื่อบุคคลนั้น โดยให้กำกับด้วยคำประกอบ ของ แบบ ระบบ ขึ้นกับความหมาย เช่น Eulerian Function = ฟังก์ชันแบบออยเลอร์ ยกเว้นกรณีชื่อเฉพาะที่เป็นที่รู้จักกันทั่วไปแต่ละวงการโดยไม่ใช้อักษรตัวพิมพ์ใหญ่ขึ้นต้นให้ทับศัพท์รูปคุณศัพท์ เช่น Abelian Group = กลุ่มอาบีเลียน

3.11 คำคุณศัพท์เกี่ยวกับชนชาติต่าง ๆ ให้ใช้รูปคำนามที่เป็นชื่อประเทศ เช่น Hungarian Dance = ระบำฮังการี

3.12 การวางตำแหน่งคำคุณศัพท์ หากเป็นคำคุณศัพท์ที่ใช้ประกอบคำนามในภาษาไทยหรือคำยืมที่ใช้กระทั่งถือเป็นคำไทยแล้ว ให้วางคุณศัพท์

ไว้หลังคำนาม เช่น Gross Ton = ตันกรอส หากทั้งคำคุณศัพท์และคำนามเป็นคำยืมที่ยังไม่ถือเป็นคำไทย ให้ทับศัพท์ตามเดิม เช่น adrenal cortex = อะดรีนัลคอร์เทกซ์ และหากต้องการเน้นว่าคำนามนั้นเป็นสิ่งที่มีความหมายหลายชนิด และคำคุณศัพท์ที่ประกอบเป็นชนิดหนึ่งของคำนามนั้น อาจทับศัพท์โดยใช้คำประกอบ เช่น แบบ ชนิด ระบบ ฯลฯ โดยแทรกไว้ระหว่างคำนามกับคำคุณศัพท์ เช่น Thermosetting Plastic = พลาสติกชนิดเทอร์โมเซตติง

3.13 คำย่อ ให้เขียนชื่อตัวอักษรนั้น ๆ ลงเป็นภาษาไทย เช่น B = บี และให้เขียนโดยไม่ต้องใส่จุดและไม่เว้นวรรค เช่น F.B.I. = เอฟบีไอ

3.14 คำศัพท์ที่ผู้เขียนได้จากตัวย่อซึ่งอ่านได้เสมือนคำคำหนึ่ง มิได้ออกเสียงเรียงตัวอักษร ให้เขียนตามเสียงที่ออกและไม่ต้องใส่จุด เช่น UNESCO = ยูเนสโก

3.15 ตัวย่อชื่อบุคคล ให้เขียนโดยใส่จุด และเว้นวรรคระหว่างชื่อนามสกุล เช่น G.H.D Cold = จี.เอช.ดี. คอลด์

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับลักษณะคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทยและการทับศัพท์ภาษาอังกฤษ

คำยืมภาษาอังกฤษจำนวนมากเป็นคำหลายพยางค์ เมื่อไทยยืมมาใช้ทำให้ภาษาไทยมีคำหลายพยางค์เพิ่มมากขึ้น (วัลยา ช่างขวัญยืน และอนันต์ เหล่าเลิศวรกุล, 2553, น. 259) หลักเกณฑ์การทับศัพท์กำหนดให้ถ่ายถอดตัวอักษรตามเสียงในภาษาอังกฤษซึ่งกำหนดไว้ 2 ตาราง ได้แก่ ตารางเทียบสระภาษาอังกฤษและตารางเทียบพยัญชนะภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยเรื่องโครงสร้างและน้ำหนักพยางค์ของคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษในข้อความโฆษณาสินค้าตรายูนิโคล่ (จอมขวัญ สุทธิรินทร์, 2564ก, น. 24)

สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับการถ่ายทอดตัวอักษรเพื่อการทับศัพท์คำยืมภาษาอังกฤษว่า เสียงในวรรณยุกต์สัมพันธ์กับโครงสร้างของพยางค์ที่อยู่ในลักษณะพยางค์เปิดและพยางค์ปิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งพยางค์ปิดที่มีเสียงตัวสะกดเป็นเสียงกักที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนพื้นเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์นั้น อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้ภาษาบางส่วนถ่ายทอดตัวอักษรเพื่อการทับศัพท์โดยใช้แนวเทียบตัวอักษรแทนการใช้แนวเทียบเสียง ทำให้การทับศัพท์ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่องหน่วยคำคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษพยางค์เดียวในข้อความโฆษณาสินค้าที่อยู่ในโคล้ประเทศไทย (จอมขวัญ สุทธินนท์, 2564ข, น. 91) ที่พบการทับศัพท์ที่ไม่ตรงตามตารางเทียบเสียงสระและพยัญชนะภาษาอังกฤษมากที่สุด

นอกจากนี้ ยังพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการทับศัพท์ภาษาอังกฤษที่แสดงให้เห็นว่ามีการถ่ายทอดตัวอักษรไม่ตรงตามหลักเกณฑ์ทั้งในระดับบุคคลกรณีของนักศึกษา (อรวี บุญนาค, 2561) และระดับองค์การกรณีของนิตยสาร (รุ่งรัตน์ ทองสกุล, 2562) ซึ่งต่างก็มองเห็นความสำคัญของการทับศัพท์ภาษาอังกฤษที่ถูกต้อง และเห็นว่าสื่อมวลชนควรตระหนักถึงการทับศัพท์ภาษาอังกฤษที่ตรงตามหลักเกณฑ์ เนื่องจากมีอิทธิพลต่อผู้รับสารและส่งผลให้ผู้รับสารใช้ตามกระทั่งก่อให้เกิดผลเสีย เช่น กรณีการสร้างสรรคผลงานทางวิชาการ อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้ภาษาควรตรวจสอบการทับศัพท์ภาษาอังกฤษจากหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษเสมอ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ศึกษาหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2535, น. 3-25; สำนักนายกรัฐมนตรี, 2532, น. 440-455)

4.2 รวบรวมคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษสามพยางค์และสี่พยางค์ในข้อความโฆษณายูนิโคล่ประเทศไทยจากจดหมายข่าวที่อยู่ในรูปแบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ [e-mail] UNIQLO Thailand (enews@ml.uniqlo.co.th) ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2562 - 30 กันยายน พ.ศ. 2563 เพื่อแสดงให้เห็นปรากฏการณ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษในคำสามพยางค์และสี่พยางค์ในภาษาไทยในสภาพปัจจุบัน ซึ่งปรากฏคำสามพยางค์ 21 คำ มีความถี่ที่ปรากฏ 167 ครั้ง และปรากฏคำสี่พยางค์ 5 คำ มีความถี่ที่ปรากฏ 32 ครั้ง

4.3 เสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากศูนย์จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สาขาสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบโดยสอดคล้องกับหลักการเบลมอนต์ (Belmont) ลงวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2564

4.4 สร้างเครื่องมือตารางวิเคราะห์และตารางบันทึกความถี่ในการพบคำในคำยืมภาษาอังกฤษสามพยางค์และสี่พยางค์ในข้อความโฆษณาสินค้าที่อยู่ในประเทศไทย

4.5 วิเคราะห์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษในคำสามพยางค์และสี่พยางค์ในข้อความโฆษณายูนิโคล่ประเทศไทย ตามแนวคิดหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2535, น. 3-25; สำนักนายกรัฐมนตรี, 2532, น. 440-455)

4.6 นำเสนอผลการศึกษารูปแบบตารางแสดงความถี่ของการปรากฏคำในคำยืมภาษาอังกฤษสามพยางค์และสี่พยางค์ในข้อความโฆษณาสินค้ายี่ห้อยูนิโคล่ประเทศไทย แล้วอภิปรายผลรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ถึงปรากฏการณ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษในคำสามพยางค์และสี่พยางค์ในภาษาไทยในสภาพปัจจุบัน

5. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษในคำสามพยางค์และสี่พยางค์ในข้อความโฆษณายูนิโคล่ประเทศไทย พบว่ามีทั้งคำที่ทับศัพท์ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ และคำที่ทับศัพท์ไม่ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 คำที่ทับศัพท์ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ

คำสามพยางค์ที่ทับศัพท์ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษพบ 13 คำ มีความถี่ที่ปรากฏ 99 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 76.16 และคำสี่พยางค์ที่ทับศัพท์ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษพบ 4 คำ มีความถี่ที่ปรากฏ 31 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.84 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 1 คำที่ทับศัพท์ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ

1.1 คำสามพยางค์ที่ทับศัพท์ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ														
คำ	พยางค์ที่หนึ่ง				พยางค์ที่สอง				พยางค์ที่สาม				ความถี่	ร้อยละ
	C	V	N/S	T	C	V	N/S	T	C	V	N/S	T		
1 เซนติเมตร (Centimetre)	ช	เ	น	-	ด	เ	-	-	ม	เ	ตร	-	10	7.70
2 ซูพิมา (Supima)	ช	เ	-	พ	เ	-			ม	-า	-	-	5	3.84
3 ดีไซน์เนอร์ (Designer)	ด	เ	-	-	ช	ไ	-	-	น	เ-อ	ร	-	1	0.77
4 บอดี้สูท (Bodysuit)	บ	-อ	-	-	ด	เ	-	เ	ส	เ	ท	-	1	0.77
5 แบคทีเรีย (Bacteria)	บ	แ	ค	-	ท	เ	-	-	ร	เ-ย	-	-	3	2.31
6 โบฮีเมียน (Bohemian)	บ	ไ	-	-	ฮ	เ	-	-	ม	เ-ย	น	-	2	1.54

1.1 คำสามพยางค์ที่ทับศัพท์ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ														
คำ	พยางค์ที่หนึ่ง				พยางค์ที่สอง				พยางค์ที่สาม				ความถี่	ร้อยละ
	C	V	N/S	T	C	V	N/S	T	C	V	N/S	T		
7 ฝรั่งเศส (France)	ฝ	-	-	-	ร	-ะ	ง	-	ศ	-	ส	-	2	1.54
8 เมอร์เซอไรซ์ (Mercerize)	ม	-อ	ร	-	ช	-อ	-	-	ร	-	ช	-	2	1.54
9 ริปสตอป (Ripstop)	ร	-	ป	-	ส	-	-	-	ด	-อ	ป	-	1	0.77
10 ไวโอเลต (Violet)	ว	-	-	-	อ	-	-	-	ล	-	ด	-	3	2.31
11 สกิปเปอร์ (Skipper)	ส	-	-	-	ก	-	ป	-	ป	-อ	ร	-	7	5.38
12 สเวตเตอร์ (Sweater)	ส	-	-	-	ว	-	ด	-	ด	-อ	ร	-	1	0.77
13 แอริซึม (AIRism)	อ	-	-	-	ร	-	-	-	ช	-	ม	-	61	46.92

1.2 คำศัพท์ยี่ห้อที่ทับศัพท์ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ

คำ	พยางค์ที่หนึ่ง				พยางค์ที่สอง				พยางค์ที่สาม				พยางค์ที่สี่				ความถี่	ร้อยละ	
	C	V	N/S	T	C	V	N/S	T	C	V	N/S	T	C	V	N/S	T			
1	คริสตอฟ เลอแมร์ (Christoph Lemaire)	คร	ิ	ส	-	ต	-อ	พ	-	ล	เ-อ	-	-	ม	แ-	ร์	-	2	1.53
2	เทคโนโลยี (Technology)	ท	เ-	ค	-	น	โ-	-	-	ล	โ-	-	-	ย	ี-	-	-	27	20.77
3	อเมริกัน (American)	อ	-	-	-	ม	เ-	-	-	ร	ิ	-	-	ก	ิ-	น		1	0.77
4	ออริจินอล (Original)	อ	-อ	-	-	ร	ิ	-	-	จ	ิ	-	-	น	-อ	ล	-	1	0.77
รวม																		130	100

5.2 คำที่ทับศัพท์ไม่ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ

คำสามพยางค์ที่ทับศัพท์ไม่ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษพบ 8 คำ มีความถี่ที่ปรากฏ 68 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 98.55 และคำสี่พยางค์ที่ทับศัพท์ไม่ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษพบ 1 คำ มีความถี่ที่ปรากฏ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.53 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 2 คำที่ทับศัพท์ไม่ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ

2.1 คำสามพยางค์ที่ทับศัพท์ไม่ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ														
คำ	พยางค์ที่หนึ่ง				พยางค์ที่สอง				พยางค์ที่สาม				ความถี่	ร้อยละ
	C	V	N/S	T	C	V	N/S	T	C	V	N/S	T		
1 กราฟิตี้ (Graffiti)	กร	-า	ฟ*	-	ฟ	-ิ	-	-	ต	-ิ	-	-	1	1.45
2 คอลเลคชั่น (Collection)	ค	-อ	ล	-	ล	-เ	ค*	-	ช	-ิ	น	-	9	13.04
คอลเลคชั่น (Collection)	ค	-อ	ล	-	ล	-เ	ค*	-	ช	-ิ	น	-*	19	27.53
3 คาร์ดิแกน (Cardigan)	ค	-า	ร์	-	ด	-ิ	-	-	ก	แ-*	น	-	3	4.35
4 คาแรกเตอร์ (Character)	ค	-า	-	-	ร	แ-*	ก	-	ด	-เ	ร	-	3	4.35
5 บิกินี (Bikini)	บ	-ิ	-	-	ก*	-ิ*	-	-	น	-ิ	-	-*	1	1.45
6 ยูนิโคล่ (UNIQLO)	ย	-ุ	-	-	น	-ิ	-	-	คล*	-เ	-	-*	18	26.09

2.1 คำสามพยางค์ที่ทับศัพท์ไม่ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ

คำ	พยางค์ที่หนึ่ง				พยางค์ที่สอง				พยางค์ที่สาม				ความถี่	ร้อยละ
	C	V	N/S	T	C	V	N/S	T	C	V	N/S	T		
7 สกินนี่ (Skinny)	ส	-	-	-	ก	-	น	-	น	-	-	-*	13	18.84
8 โอเวอร์ไซส์ (Oversize)	อ	โอ-	-	-	ว	เอ	ร	-	ซ	ไ-	ล*	-	1	1.45

2.2 คำสัพยงค์ที่ทับศัพท์ที่ไม่ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ

คำ	พยางค์ที่หนึ่ง				พยางค์ที่สอง				พยางค์ที่สาม				พยางค์ที่สี่				ความถี่	ร้อยละ		
	C	V	N/S	T	C	V	N/S	T	C	V	N/S	T	C	V	N/S	T				
1	เจนเนอร์ชั้น (Generation)	จ	เ	น*	-	น	เ	อ	-	-	จ	เ	-	-	ช	เ	น	เ*	2	1.53
รวม																			69	100

การศึกษาการทับศัพท์ภาษาอังกฤษในคำสามพยางค์และสี่พยางค์ในข้อความโฆษณาในโคลประเทศไทย พบว่าคำสามพยางค์ที่ทับศัพท์ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษมี 13 คำ มีความถี่ที่ปรากฏ 99 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 76.16 และคำสี่พยางค์ที่ทับศัพท์ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษพบ 4 คำ มีความถี่ที่ปรากฏ 31 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.84 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

คำสามพยางค์ที่ใช้กันมานานจนถือเป็นคำไทยและปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานแล้ว พบ 3 คำ ได้แก่ เซนติเมตร (Centimeter) แบคทีเรีย (Bacteria) และ ฝรั่งเศส (France) และคำสี่พยางค์ที่ใช้กันมานานจนถือเป็นคำไทยและปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานแล้ว พบ 2 คำ ได้แก่ เทคโนโลยี (Technology) และ อเมริกัน (American)

คำสามพยางค์ที่ไม่ได้ใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์ กรณีคำนั้นมีเสียงซ้ำกับคำไทย พบ 1 คำ ได้แก่ ซูพิมา (Supima) อย่างไรก็ตาม แม้คำว่า มา มีความหมายในภาษาไทย หมายถึง เคลื่อนออกจากที่เข้าหาตัวผู้พูด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554, น. 900) แต่ ซูพิ + มา ไม่สื่อความหมายในภาษาไทย ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์ในกรณีนี้

คำสามพยางค์ที่ใส่เครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับไว้บนพยัญชนะตัวที่ไม่ออกเสียงในภาษาไทย พบ 2 คำ ได้แก่ ดีไซน์เนอร์ (Designer) และ เมอร์เซอร์ไรซ์ (Mercerize) และคำสี่พยางค์ที่ใส่เครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับไว้บนพยัญชนะตัวที่ไม่ออกเสียงในภาษาไทย พบ 1 คำ ได้แก่ คริสตอฟ เลอแมร์ (Christophe Lemaire) ซึ่งเป็นชื่อของชาวฝรั่งเศส จึงทับศัพท์คำว่า Lemaire ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษในกรณีนี้ (สำนัก

นายกรัฐมนตรี, 2553, น. 27) อย่างไรก็ตาม หากทับศัพท์ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ต้องใช้สระ อี เอ อี หรือ เอะ แทนสระภาษาอังกฤษตัว e

คำสามพยางค์ที่ใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์ กรณีคำนั้นมีเสียงซ้ำกับคำไทย พบ 2 คำ ได้แก่ บอดีสูท (Bodysuit) และ แอริซึม (AIRism) และไม่พบคำสี่พยางค์ที่ใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์ กรณีคำนั้นมีเสียงซ้ำกับคำไทย

คำสามพยางค์ที่มีพยัญชนะซ้อนอยู่กลางศัพท์ ให้ถือว่าพยัญชนะซ้อนตัวแรกเป็นตัวสะกดของพยางค์หน้า และพยัญชนะซ้อนตัวหลังเป็นพยัญชนะต้นของพยางค์ต่อไป พบ 1 คำ ได้แก่ สกิปเปอร์ (Skipper) ซึ่งใส่เครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับไว้บนพยัญชนะตัวที่ไม่ออกเสียงในภาษาไทยรวมด้วย และไม่พบคำสี่พยางค์ที่มีพยัญชนะซ้อนอยู่กลางศัพท์

คำสามพยางค์ที่เป็นคำที่เกิดจากการเติมปัจจัย เช่น -er, -ing, -ic, -y และหากทับศัพท์ตามรูปพยัญชนะภาษาอังกฤษโดยไม่ซ้อนพยัญชนะอาจทำให้เกิดเสียงผิดจากเดิมมาก ให้ซ้อนพยัญชนะตัวสะกดของพยางค์อีกตัวหนึ่งเพื่อให้เห็นเค้าเดิม พบ 1 คำ ได้แก่ สเวตเตอร์ (Sweater) ซึ่งใส่เครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับไว้บนพยัญชนะตัวที่ไม่ออกเสียงในภาษาไทยรวมด้วย และไม่พบคำสี่พยางค์ที่มีพยัญชนะซ้อนอยู่กลางศัพท์

คำสามพยางค์ที่ถอดตัวอักษรตามตารางเทียบเสียงสระและพยัญชนะภาษาอังกฤษ พบ 3 คำ ได้แก่ โบฮีเมียน (Bohemian) รีปสตอป (Ripstop) และไวโอเลต (Violet) และคำสี่พยางค์ที่ถอดตัวอักษรตามตารางเทียบเสียงสระและพยัญชนะภาษาอังกฤษ พบ 1 คำ ได้แก่ ออริจินอล (Original)

ส่วนคำสามพยางค์ที่ทับศัพท์ตรงไม่ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษพบ 8 คำ มีความถี่ที่ปรากฏ 68 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 98.55 และคำสี่พยางค์ที่ทับศัพท์ไม่ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษพบ 1 คำ มีความถี่ที่ปรากฏ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.53 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

คำสามพยางค์ที่ไม่ได้ใช้สระตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ พบ 2 คำ ได้แก่ คาร์ดิแกน (Cardigan) และ คาแรกเตอร์ (Character) เนื่องจากคำว่า แกน มีความหมายในภาษาไทย หมายถึง วัตถุแข็งที่อยู่ตรงกลางสำหรับยึด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554, น. 153) และ คำว่า แรก มีความหมายในภาษาไทย หมายถึง ก่อนผู้อื่นหรือก่อนสิ่งอื่นทั้งหมด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554, น. 1,022) ดังนั้น หากทับศัพท์ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ต้องใช้ คาร์ดิกัน และ คาร์กเตอร์ และ ไม่พบคำสี่พยางค์ที่ไม่ได้ใช้ไม้ไต่คู้เพื่อให้เห็นแตกต่างจากคำไทย

คำสามพยางค์ที่ไม่ได้ใช้พยัญชนะซ้อนทั้งที่มีพยัญชนะซ้อนอยู่กลางศัพท์ พบ 1 คำ ได้แก่ กราฟิตี้ (Graffiti) ให้ถือว่าพยัญชนะซ้อนตัวแรกเป็นตัวสะกดของพยางค์หน้า และพยัญชนะซ้อนตัวหลังเป็นพยัญชนะต้นของพยางค์ต่อไป ดังนั้น หากทับศัพท์ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ต้องใช้ กราฟฟิตี้

คำสามพยางค์ที่ใส่เครื่องหมายทศนิยมกำกับไว้บนพยัญชนะตัวที่ไม่ออกเสียงในภาษาไทย พบว่าไม่เป็นไปตามตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ 1 คำ ได้แก่ โอเวอร์ไซส์ (Oversize) เนื่องจากหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษระบุให้ใช้ ซ แทนอักษร ze หากทับศัพท์ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ จะเป็น โอเวอร์ไซซ์

คำสามพยางค์ที่ใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์ ทั้งที่คำนั้นไม่ได้มีเสียงซ้ำกับคำไทย พบ 1 คำ ได้แก่ สกินนี่ (Skinny) เนื่องจากคำว่า นี้ มีความหมายในภาษาไทย หมายถึง คำใช้แทนนามที่อ้างถึง หรือคำประกอบท้ายเพื่อเน้นความหมาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554, น. 639) อย่างไรก็ตาม สกิน + นี้ ไม่สื่อความหมายในภาษาไทย ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์ในกรณีนี้ หากทับศัพท์ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ จึงเป็น สกินนี่ และไม่พบคำสี่พยางค์ที่ใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์ ทั้งที่คำนั้นไม่ได้มีเสียงซ้ำกับคำไทย

คำสามพยางค์ที่ใช้พยัญชนะต้น สระ และเครื่องหมายวรรณยุกต์ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ พบ 1 คำ ได้แก่ บิกินี (Bikini) เนื่องจากตารางเทียบพยัญชนะภาษาอังกฤษ กำหนดให้ใช้ ค แทนอักษร k กำหนดให้ใช้สระ ี แทนสระภาษาอังกฤษ i และคำว่า นี้ แม้มีความหมายในภาษาไทย หมายถึง คำใช้แทนนามที่อ้างถึง หรือคำประกอบท้ายเพื่อเน้นความหมาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554, น. 639) แต่ บิกี+นี ไม่สื่อความหมายในภาษาไทย ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์ในกรณีนี้ หากทับศัพท์ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ จึงเป็น บิกินี และไม่พบคำสี่พยางค์ที่ใช้พยัญชนะต้น สระ และเครื่องหมายวรรณยุกต์ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ

คำสี่พยางค์ที่ตัวสะกดของพยางค์หน้าออกเสียงเป็นพยัญชนะต้นของพยางค์ต่อไปด้วยที่ซ้อนพยัญชนะ ทั้งที่สระของพยางค์หน้าเป็นสระอื่นที่ไม่ใช่สระอะ และใช้วรรณยุกต์ทั้งที่ไม่จำเป็นต้องใช้ พบ 1 คำ ได้แก่ เจนเนอเรชั่น (Generation) แม้คำว่า ชัน จะมีความหมายในภาษาไทย

แต่เมื่อคำ เจเนอเร + ชัน ไม่สื่อความหมายในภาษาไทย จึงไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องหมายวรรคตอนในกรณีนี้ ดังนั้น หากทับศัพท์ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ จึงเป็น เจเนอเรชั่น และไม่พบคำสามพยางค์ที่ตัวสะกดของพยางค์หน้าออกเสียงเป็นพยัญชนะต้นของพยางค์ต่อไปด้วยที่ซ้อนพยัญชนะ ทั้งที่สระของพยางค์หน้าเป็นสระอื่นที่ไม่ใช่สระอะ

คำสามพยางค์ที่ไม่ได้ถอดตัวอักษรตามตารางเทียบเสียงพยัญชนะต้นภาษาอังกฤษ พบ 1 คำ ได้แก่ ยูนิโคล่ (Uniqlo) เนื่องจากพยัญชนะต้นภาษาอังกฤษตัว q ต้องใช้ตัวอักษร ก และใช้เครื่องหมายวรรคตอนร่วมด้วย ทั้งที่คำนั้นไม่มีเสียงซ้ำกับคำไทย กล่าวคือ หากทับศัพท์ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ต้องใช้ ยูนิโคล อย่างไรก็ตาม คำดังกล่าวเป็นคำนามวิสามานยนัย ขึ้นกับบริบทจะกำหนดขึ้นใช้ และไม่พบคำสี่พยางค์ที่ไม่ได้ถอดตัวอักษรตามตารางเทียบเสียงพยัญชนะต้นภาษาอังกฤษ

คำสามพยางค์ที่ไม่ได้ถอดตัวอักษรตามตารางเทียบเสียงพยัญชนะตัวสะกดภาษาอังกฤษ พบ 1 คำ ได้แก่ คอลเลคชั่น / คอลเลคชัน (Collection) เนื่องจากพยัญชนะตัวสะกดภาษาอังกฤษตัว c ต้องใช้ตัวอักษร ก และซ้อนพยัญชนะทั้งที่สระของพยางค์หน้าเป็นสระอื่นที่ไม่ใช่สระอะ ต้องทับศัพท์ตามรูปพยัญชนะภาษาอังกฤษโดยไม่ต้องซ้อนพยัญชนะ และแม้คำว่า ชัน จะมีความหมายในภาษาไทย แต่เมื่อคำ คอลเลก + ชัน ไม่สื่อความหมายในภาษาไทย จึงไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องหมายวรรคตอนในกรณีนี้ กล่าวคือ หากทับศัพท์ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ต้องใช้ คอลเลคชัน และไม่พบคำสี่พยางค์ที่ไม่ได้ถอดตัวอักษรตามตารางเทียบเสียงพยัญชนะตัวสะกดภาษาอังกฤษ

6. อภิปรายผลการวิจัย

การทับศัพท์ภาษาอังกฤษในคำสามพยางค์และสี่พยางค์ในข้อความโฆษณาณินิโคล์ประเทศไทยพบว่าคำสามพยางค์และสี่พยางค์จำนวนหนึ่งแม้จะทับศัพท์ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ข้อที่ “3. คำทับศัพท์ที่ใช้กันมานานจนถือเป็นคำไทยและปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานแล้วให้ใช้ต่อไปตามเดิม เช่น ช็อกโกแลต เช็ด ก๊าซ แก๊ส” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2535, น. 3; สำนักนายกรัฐมนตรี, 2532, น. 440) พบว่าอาจก่อให้เกิดความสับสนแก่ผู้ใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษในภาษาไทยบางส่วนที่ไม่ได้ศึกษาหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษโดยละเอียด และยึดหลักการทับศัพท์ภาษาอังกฤษจากเพียงตารางเทียบสระและตารางเทียบพยัญชนะภาษาอังกฤษเท่านั้น ดังตัวอย่างคำยืมทับศัพท์ภาษาอังกฤษสามพยางค์และสี่พยางค์ในข้อความโฆษณาณินิโคล์ประเทศไทยต่อไปนี้

คำว่า บอดี้สูท (Bodysuit) ซึ่งพยางค์ สูท แม้จะมีปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน แต่เป็นคำยืมที่มาจากภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต หมายถึง คนครีว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, น. 1,250) ต่างจากความหมายในภาษาอังกฤษที่ สูท ที่มาจากคำว่า Suit หมายถึง ชุดหรือเครื่องแต่งกายเป็นชุด (วิทย์ เทียงบุรณธรรม, 2541, น. 950) จึงควรทับศัพท์ด้วย ชุด

คำว่า แบคทีเรีย (Bacteria) และ เทคโนโลยี (Technology) ซึ่งพยางค์แรกสะกดด้วย ค ขณะที่ตารางเทียบเสียงพยัญชนะ ให้ใช้ ก แทน c และ ch เมื่อเป็นตัวสะกด

ขอยกเว้นสำหรับหลักเกณฑ์การทับศัพท์ข้อที่ 3. ดังกล่าว จึงนำมาซึ่งความสับสน ดังปรากฏในคำยืมทับศัพท์สามพยางค์ในข้อความโฆษณา 유니โคลประเทศไทย คำว่า คอลเลกชัน / คอลเลกชั่น (Collection) ที่แม้จะใช้รูปแปรถึง 2 รูปแปร แต่ไม่มีรูปแปรใดใช้ ก เป็นตัวสะกดแทนตัว c เลย กล่าวคือ รูปคำที่ตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษของคำว่า Collection คือ คอลเลกชัน

นอกจากนี้ ยังสังเกตเห็นว่าคำในคำยืมทับศัพท์สามพยางค์ในข้อความโฆษณา 유니โคลประเทศไทย เป็นคำสองพยางค์ในภาษาอังกฤษ ได้แก่ ริปสตอป สกิปเปอร์ และ สเวตเตอร์ เนื่องจากหน่วยเสียงพยัญชนะควบในภาษาอังกฤษหน่วยเสียง /st/ /sk/ และ /sw/ ไม่มีในระบบเสียงภาษาไทย เมื่อนำคำดังกล่าวมาใช้ในภาษาไทยจึงมีการดัดแปลงแก้ไขให้เหมาะสมกับระบบเสียงภาษาไทย กล่าวคือ อ่านแบบเรียงพยางค์ลักษณะเดียวกับการอ่านพยัญชนะที่ไม่มีรูปสระกำกับและไม่เป็นตัวสะกด โดยออกเสียงเป็นพยางค์ที่ ประสมกับสระอะตามแบบคำภาษาบาลี สันสกฤต (บุญลักษณ์ เอี่ยมสำอาง, 2554, น. 83)

7. ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

7.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาลักษณะการทับศัพท์คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทย ซึ่งมีความลึกชั้นสูงในดวงโฆษณา การสื่อสารมวลชนที่ไม่เป็นทางการ และเครือข่ายสังคมออนไลน์ อันอาจส่งผลให้ผู้ใช้ภาษาเกิดความสับสน และหากใช้ไม่ตรงตามหลักเกณฑ์

การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ อาจส่งผลให้บุคคลนั้นขาดความน่าเชื่อถือในเชิงวิชาการได้

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาความหมายและการเปลี่ยนแปลงทางความหมายของคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทย

8. เอกสารอ้างอิง

จอมขวัญ สุทธินนท์. (2564ก). โครงสร้างและน้ำหนักพยางค์ของคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษในข้อความโฆษณาสินค้าตรายูนิโคล่. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตศรีธรรมาสโคกราช*. 6(4), น. 16-30.

จอมขวัญ สุทธินนท์. (2564ข). หน่วยคำคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษพยางค์เดียว ในข้อความโฆษณาสินค้ายี่ห้อยูนิโคล่ประเทศไทย. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*. 4(2), น. 83-99.

ณัฐวรรณ ชั่งใจ. (2563). *วิวัฒนาการของภาษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บุญลักษณ์ เอี่ยมสำอาง. (2554). การอ่านคำภาษาไทย ใน กาญจนา นาคสกุล และคณะ (บ.ก.), *บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 1: ระบบเสียงอักษรไทย การอ่านคำและการเขียนสะกดคำ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐาน

การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2535). *หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ภาษา
ฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาอิตาลี ภาษาสเปน ภาษารัสเซีย
ภาษาญี่ปุ่น ภาษาอาหรับ และภาษามลายู ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*.
กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.
2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องใน
โอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5
ธันวาคม 2554*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

รุ่งรัตน์ ทองสกุล. (2562). คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษที่ปรากฏในนิตยสาร
Vogue Thailand. *ศิลปศาสตร์ปริทัศน์ คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ*. 14(1), น. 54-66.

วัลยา ช่างขวัญยืน และอนันต์ เหล่าเลิศวรกุล. (2553). คำยืมภาษาอังกฤษ.
ใน วัลยา ช่างขวัญยืน และคณะ (บ.ก.), *บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม
2 : คำ การสร้างคำและการยืมคำ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

วิทย์ เทียงบุญธรรม. (2541). *พจนานุกรมไทย-อังกฤษ (ฉบับห้องสมุด)*.
กรุงเทพฯ: รวมสาส์น (1997).

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2532, กันยายน 14). *ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ*, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 106 ตอนที่ 153.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2553, กันยายน 3). *ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาฝรั่งเศส*, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127 ตอนพิเศษ 106 ง.

อรวิ บุณนาค. (2561). การแปรรูปเขียนคำทับศัพท์หมวดคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ของนักศึกษาต่างสาขาวิชา. *วารสารสหศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล*. (1), น. 212-265.

อุดม วโรตม์ลึกขติตต์. (2553). *ภาษาศาสตร์เบื้องต้น INTRODUCTION TO LINGUISTICS* (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

UNIQLO Homepage. (ม.ป.ป.). *เสื้อตัวในแอร์ชีม*. สืบค้นเมื่อ 8 มีนาคม 2565, จาก https://www.uniqlo.com/th/th/contents/feature/airism/21fw/inner/women/?gclid=Cj0KCQiA95aRBhCsARIsAC2xvfwE453xFCQA-yk0x5eT7Din_SQCuwMiXtB05Leiu-r21-tbScki3OlaAjlwEALw_wcB

UNIQLO Thailand. (2563, 25 กันยายน). *WOMEN WIRELESS BRA RELAX* [email]. สืบค้นเมื่อ 31 ตุลาคม 2563, จาก https://mail.google.com/mail/u/0/#advanced-search/from=uniqlo&subset=all&within=1d&sizeoperator=s_sl&

sizeunit=s_smb&query=from%3Auniqlo/FMfcgxwJXwXn
PDPZrFqTPFwQPMSfSWL

UNIQLO Thailand. (2563, 12 ตุลาคม). *เตรียมสัมผัสความสะดวกสบาย
หน้ากากแอริชีม์ 16 ตุลาคม 2563 นี้!* [email]. วันที่สืบค้น 31
ตุลาคม 2563, จาก [https://mail.google.com/mail/u/
0/#advanced-search/from=uniqlo&subset=all&within=1d
&sizeoperator=s_sl&sizeunit=s_smb&query=from%3Auni
qlo/FMfcgxwKhqjHJNDhmgJcZQdmkkfBtdGX](https://mail.google.com/mail/u/0/#advanced-search/from=uniqlo&subset=all&within=1d&sizeoperator=s_sl&sizeunit=s_smb&query=from%3Auniqlo/FMfcgxwKhqjHJNDhmgJcZQdmkkfBtdGX)

การศึกษาการประยุกต์และสร้างสรรค์รูปแบบ CHINA CHIC
ในภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น
RESEARCH ON THE APPLICATION AND INNOVATION
OF CHINA CHIC STYLE IN THE ILLUSTRATIONS OF
LOCAL FOOD CULTURE

หลิวจิ้ง เฉิน^{1*}

Liujing Chen^{1*}

Received Date: January 22, 2021

Revised Date: April 22, 2022

Accepted Date: May 12, 2022

¹ นักศึกษา, หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการออกแบบ
มหาวิทยาลัยศิลปากร

* Corresponding author, Email: alindachen711@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นรูปแบบ China Chic พร้อมให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์สร้างสรรค์ภาพประกอบของวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพซึ่งรวมถึง การศึกษาทฤษฎี การสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ และ เก็บรวบรวมตัวอย่างภาพประกอบจำนวน 20 ชิ้นจากเว็บไซต์ ภาพประกอบมีอาชีพจีน ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะของภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นรูปแบบ China Chic 1) เทคนิคการใช้สี สีตรงข้ามเป็นอันดับแรก ต่อมาคือ สีกลมกลืนคล้ายกันกับ สีแนวย้อนยุค 2) องค์ประกอบภาพ ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์อาหารท้องถิ่นและลักษณะของวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น อาหาร สถาปัตยกรรม ดอกไม้ ภูเขา สัตว์ ลวดลายดั้งเดิมที่เป็นสัญลักษณ์ของพื้นที่ 3) เทคนิคการจัดองค์ประกอบ มี 6 ประเภท ปกตินิยมใช้การจัดองค์ประกอบแบบเต็มเฟรม การจัดองค์ประกอบแบบสมมาตร และการจัดองค์ประกอบแบบกึ่งกลางมากที่สุด ทั้งนี้ งานวิจัยนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์สร้างสรรค์ภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นรูปแบบ China Chic จากมุมมองของผู้เชี่ยวชาญและผู้วิจัย เพื่อเป็นแนวชี้แจงให้กับนักออกแบบ

คำสำคัญ : รูปแบบ China Chic, ภาพประกอบวัฒนธรรมอาหาร, การประยุกต์สร้างสรรค์

Abstract

The objectives of this research were to study the characteristics of local food culture illustrations in China Chic style and to suggest how to create local food culture illustrations. It applies a qualitative research methodology that includes secondary research, qualitative interviews, and the collection of 20 representative illustrations from professional websites. The results of the study showed that the illustrations of local food culture in China Chic style had the following characteristics: 1) Color techniques: The first popular color was complementary colors, and analogous harmony colors and vintage colors were also used; 2) Elements: local features and symbols such as food, architecture, flowers, mountains, animals, and traditional patterns were often used to illustrate local food culture; 3) The three most popular composition methods were full-frame composition, symmetrical composition and centered composition. In addition, suggestions given to designers for the application and innovation of China Chic style in illustrating local food culture.

Keywords: China Chic style, local food culture illustration, application and innovation

1. บทนำ

ช่วงปีที่ผ่านมา มีกระแสแฟชั่นอย่างหนึ่งได้เผยแพร่ในทั่วประเทศจีน ไม่ว่าในอุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์หรืออุตสาหกรรมเครื่องสำอางก็ให้เห็นกระแสแฟชั่นนี้ กระแสแฟชั่นนี้คือ ไซนาซิก (China Chic) เป็นรูปแบบสไตล์ที่กำลังได้รับความนิยมในประเทศจีน กระแสนี้เรียกเป็นภาษาจีนคือ 国潮 (Guo Chao) 国 หมายถึง ประเทศ ชาติ 潮 หมายถึง กระแสแฟชั่น ซึ่งทั้งหมดหมายถึง กระแสแฟชั่นแห่งชาติ แปลโดยตรงเป็นภาษาอังกฤษ คือ National Trend แต่ถ้าเป็นกระแสแฟชั่นของประเทศจีนจึงนิยมเรียกกันว่า China Chic ปัจจัยสำคัญของสไตล์ China Chic ประกอบด้วยองค์ประกอบวัฒนธรรมดั้งเดิม และแนวคิดออกแบบร่วมสมัย Hongyang (2021) ได้ชี้แจงว่ากระแสแฟชั่นแห่งชาติของประเทศจีนเป็นปรากฏการณ์ที่ได้รับผลกระทบของวัฒนธรรมกระแสแฟชั่นจีน

China Chic เริ่มเกิดขึ้นในปี 2561 โดยเริ่มต้นจากแบรนด์กีฬาแห่งชาติ Li-Ning ที่ได้เข้าร่วม New York Fashion Week โดยได้นำชุดที่มีลักษณะวัฒนธรรมจีนพร้อมองค์ประกอบแฟชั่นแสดงในงาน และได้รับความนิยมตอบรับที่ดี Jiajing and Qinyi (2019) การออกแบบของแบรนด์ Li-Ning ผสมผสานองค์ประกอบวัฒนธรรมจีนแบบดั้งเดิมกับองค์ประกอบแฟชั่น เช่น นำสถาปัตยกรรมในพระราชวังต้องห้ามตีความใหม่ และออกแบบลวดลายที่มีเอกลักษณ์พระราชวังต้องห้ามบนเสื้อผ้าและรองเท้า ไม่ว่าเครื่องแต่งกายโปสเตอร์ การตกแต่งร้าน ทั้งก็แสดงให้เห็นสไตล์โดดเด่นของ Li-Ning ที่ได้นำ China Chic สู่อุตสาหกรรม

ดังนั้น ภาพประกอบรูปแบบ China Chic ก็ได้กลายเป็นภาพประกอบประเภทที่กำลังยอดนิยมในปัจจุบันนี้ ภาพประกอบสไตล์ China Chic เป็นภาพประกอบที่ประกอบด้วยลักษณะวัฒนธรรมของประเทศจีนและแนวคิดออกแบบร่วมสมัย คือใช้องค์ประกอบวัฒนธรรมดั้งเดิมจีนผสมผสานองค์ประกอบแฟชั่นและเทคนิคการสร้างภาพประกอบร่วมสมัยที่มีความโดดเด่นของตนเองอย่างมาก โดยปกติจะประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ การออกแบบกราฟิก และ UI เป็นต้น

วัฒนธรรมอาหารเป็นวัฒนธรรมที่เกิดจากกระบวนการแสวงหาวัสดุอาหาร การทำอาหาร และการรับประทานอาหารของมนุษย์ สามารถบ่งบอกถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ประวัติศาสตร์ สภาพภูมิอากาศ และวัฒนธรรมของพื้นที่นั้นได้ ภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารเป็นวิธีที่ดีสำหรับการถ่ายทอดวัฒนธรรมอาหารของพื้นที่นั้นโดยไม่ต้องใช้อักษรหรือถ้อยคำ ดังนั้นถ้าอยากจะแสดงเอกลักษณ์วัฒนธรรมอาหารของท้องถิ่น ภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารรูปแบบ China Chic ก็กลายเป็นทางเลือกยอดนิยมในช่วงปีนี้นักออกแบบสามารถใช้รูปแบบนี้ในการเผยแพร่วัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นหรือผลิตภัณฑ์อาหารท้องถิ่นสู่สายตามวลชน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาลักษณะของภาพประกอบรูปแบบ China Chic ที่ประยุกต์ใช้ในภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น โดยจะวิเคราะห์ลักษณะของภาพประกอบรูปแบบ China Chic ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น พร้อมให้ความคิดเห็นในการประยุกต์สร้างสรรค์ภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น เพื่อให้เห็นความโดดเด่นและ

เอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ ให้มากที่สุด และส่งเสริมการถ่ายทอดวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นนั้น ๆ ได้มากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาลักษณะภาพประกอบรูปแบบ China Chic ที่ประยุกต์ใช้ในภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น

2.2 เพื่อให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์และสร้างสรรค์รูปแบบ China Chic ในภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น เป็นแนวชี้แจงให้กับนักออกแบบ พร้อมส่งเสริมการถ่ายทอดวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นผ่านภาพประกอบ

3. แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถประมวลแนวคิดที่เกี่ยวกับลักษณะภาพประกอบรูปแบบ China Chic เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยนี้ รายละเอียดดังนี้

3.1 แนวคิด ทฤษฎี

3.1.1 เทคนิคการใช้สี

จากการศึกษาของ Hongyang (2021) และ Qingran and Yujia and Jinghua (2020) พบว่าการใช้สีของภาพประกอบรูปแบบ China Chic ได้รับผลกระทบจากภาพพิมพ์แกะสลักไม้ตรุษจีนซึ่งเป็นศิลปะการวาดภาพแขนงหนึ่งของชาวจีน มีเอกลักษณ์คือ สีที่ใช้เป็นสีสดใส (สีแดง สีเขียว สีเหลือง สีม่วง สีดำ) เนื้อหาและเรื่องราวในภาพมักจะเป็นสิ่งที่

มงคล ลักษณะการใช้สีของภาพประกอบรูปแบบ China Chic คือ 1. ความจัดของสีสูง เพื่อให้ภาพมีความเด่นชัด สามารถจับสายตาของผู้อ่าน 2. ความสมดุลของสี ถึงแม้ว่าความจัดของสีค่อนข้างสูง แต่ยังคงความสมดุลของสี โดยสัดส่วนของแต่ละสีมีความสมดุล และตำแหน่งของแต่ละสีมีความสมดุลด้วย 3. สีตรงข้ามเพิ่มความโดดเด่นให้กับภาพและจับสายตา โดยใช้สีแดงกับสีน้ำเงิน สีแดงกับสีเหลือง และสีแดงกับสีเขียวเป็นหลัก นอกจากนี้การศึกษาของ Su (2021) ได้ชี้แจงว่า ภาพประกอบรูปแบบ China Chic นิยมใช้สีแดง สีเขียว กับ สีน้ำเงิน เนื่องจาก สีแดงเป็นสีชาติจีน มักจะใช้เพื่อแสดงบรรยากาศความมีชีวิตชีวา ความคึกคักของวันตรุษจีนหรือเทศกาลจีนต่าง ๆ สีเขียวเป็นสีธรรมชาติสดชื่น มักจะใช้เพื่อแสดงภูเขา และทิวทัศน์ที่สวยงาม ส่วนสีน้ำเงินเป็นสีสงบ มักจะใช้เพื่อแสดงถึงท้องฟ้า และพื้นหลัง อีกทั้ง จำนวนสีที่ใช้ในภาพประกอบรูปแบบ China Chic มีลักษณะคือ 1) การใช้สีเดียว ผสมกับสีตรงข้ามเล็กน้อย 2) การใช้สีหลัก 2 - 3 สี แต่ต้องระวังความจัดของสี 3) การใช้สีเดียว ผสมกับ สีรอง 3 - 4 สี

3.1.2 องค์ประกอบภาพ

จากการรวบรวมการศึกษาของ Qingran and Yujia and Jinghua (2020) Ying (2020) และ Yue and Shiqin (2021) สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่ใช้ในภาพประกอบรูปแบบ China Chic ปกติสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1. สัญลักษณ์ของวัฒนธรรมเทศกาลต่าง ๆ เช่น เทศกาลวันตรุษจีน เทศกาลวันไหว้พระจันทร์ โดยใช้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับเทศกาลนี้ เพื่อแสดงความหมายสิริมงคลของเทศกาลและบรรยากาศอันคึกคักและมีชีวิตชีวา 2. สัญลักษณ์วัฒนธรรมประวัติศาสตร์ เช่น นิยาย

โบราณ หรือ ตัวละครในตำนานโบราณ เช่น ฟีนิกซ์ นกสุริยะ กวางเก้าสี เป็นต้น เพื่อสะท้อนอารมณ์และเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับมวลชน 3. สัญลักษณ์ของสถาปัตยกรรมโบราณ เช่น วัดเก่า พระราชวัง โบราณสถาน อาคารเก่า เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะของประเทศจีนอย่างชัดเจน 4. สัญลักษณ์ของศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ลวดลายท้องถิ่นต่าง ๆ ศิลปะหัตถกรรม และศิลปะต่าง ๆ โดยขึ้นอยู่กับความหมายของภาพประกอบ การศึกษาของ Su (2021) พบว่า องค์ประกอบของภาพประกอบรูปแบบ China Chic ยังมีลักษณะความแปลกใหม่และความคิดสร้างสรรค์ เช่น ขยายรายละเอียดหรือคุณสมบัติขององค์ประกอบเพื่อแสดงความแปลกใหม่และจับสายตาผู้ชม และ เพิ่มจินตนาการขององค์ประกอบภาพ นอกจากนี้ Shen (2021) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประยุกต์ใช้ลวดลายดั้งเดิมจีนในการออกแบบภาพประกอบรูปแบบ China Chic และ Dawei and Yuxin (2020) ได้กล่าวถึงการประยุกต์ใช้สัญลักษณ์ประเพณีวันตรุษจีนในการออกแบบกราฟิกรูปแบบ China Chic เช่น สัญลักษณ์สิบสองนักษัตร ภาพพิมพ์แกะสลักไม้ตรุษจีน ประทัด โคมไฟ และ ศิลปะการตัดกระดาษแบบจีน

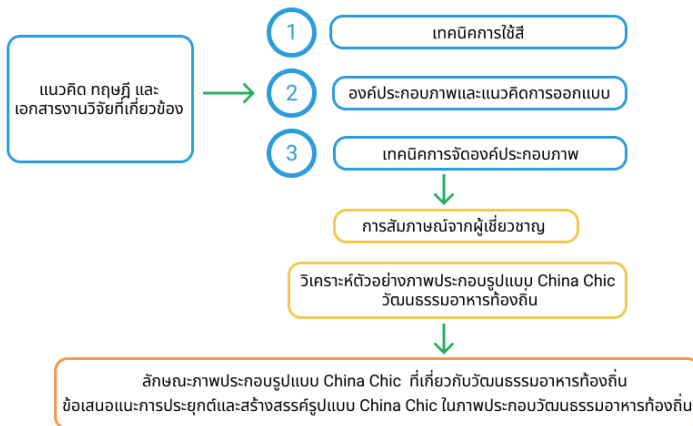
3.1.3 การจัดองค์ประกอบภาพ

จากการรวบรวมการศึกษาของ Su (2021); Qingran and Yujia and Jinghua (2020); Ying (2020) สามารถสรุปได้ว่า การจัดองค์ประกอบภาพปกติแบ่งออกเป็น 3 ประเภท 1. ตัวหลักอยู่ใจกลางภาพ ตัวเสริมวางอยู่รอบตัวหลักเหมือนแสงอาทิตย์ เพื่อให้สายตาของผู้อ่านรวมอยู่ในตัวหลัก แสดงความหมายหลักของภาพประกอบนี้ 2. ให้ภาพเต็มไปด้วยตัวหลักและตัวเสริม ไม่มีพื้นที่ว่างเปล่า แต่ภาพมีความสมดุล เพื่อแสดง

บรรยากาศสีริมคลองและคึกคัก 3. ใช้ทัศนมิติแบบสามจุด รวบรวมทุกสิ่งทุกอย่างในฉากเดียวกัน ฉากในภาพสามารถเป็นฉากที่อยู่ในสถานที่ เวลา และอากาศที่ต่างกัน แต่รวมอยู่ในภาพเดียวกันได้

3.2 กรอบแนวคิด

จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยของการศึกษาการประยุกต์และสร้างสรรค์รูปแบบ China Chic ในภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในงานวิจัย

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย (2564)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ภาพประกอบจากเว็บไซต์ที่น่าเชื่อถือ และการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานและรายละเอียดดังนี้

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ สำหรับการสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะการออกแบบจำนวน 2 ท่าน และการรวบรวมตัวอย่างภาพประกอบที่เกี่ยวข้องเพื่อการวิเคราะห์

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิตัวอย่างภาพประกอบรูปแบบ China Chic เฉพาะวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นจากเว็บไซต์ ZCOOL ที่เป็นแพลตฟอร์มของศิลปะการออกแบบระดับมืออาชีพที่น่าเชื่อถือของประเทศจีน : <https://www.zcool.com.cn/> โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกตัวอย่างภาพประกอบ คือ คัดเลือกตัวอย่างภาพประกอบเฉพาะในการประกวดออกแบบบรรจุภัณฑ์อาหารท้องถิ่นรูปแบบ China Chic จัดโดยเว็บไซต์ศิลปะการออกแบบระดับมืออาชีพ ZCOOL ในปี 2564 โดยคัดเลือกทั้งผลงานที่ได้รับรางวัล และผลงานยอดเยี่ยม จำนวน 20 ชิ้น <https://www.zcool.com.cn/event/tmallgc/>

2. สอบถามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะการออกแบบ ทั้งสองท่าน ได้แก่ Dr. Zhou Rui (周睿) ศาสตราจารย์แห่งมหาวิทยาลัยซีหัว และ Mr. Hu Yifei (胡怡飞) อาจารย์วิชาการออกแบบกราฟิกแห่ง

มหาวิทยาลัยเชิงตู เกี่ยวกับความคิดเห็นด้าน รูปแบบ China Chic และการสร้างสรรค์ภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ตัวอย่างภาพประกอบรูปแบบ China Chic เฉพาะวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น จำนวน 20 ชิ้น และจัดทำตารางเพื่อวิเคราะห์ลักษณะทั้งทางด้านเทคนิคการใช้สี องค์ประกอบภาพและแนวคิดการออกแบบ และเทคนิคการจัดองค์ประกอบ

2. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และจากการวิเคราะห์ข้างต้นมาจัดทำกรวิเคราะห์การสร้างสรรค์ภาพประกอบรูปแบบ China Chic ของวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นอย่างเป็นระบบเพื่อให้ข้อเสนอแนะ โดยใช้รูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

5. สรุปผลการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาพประกอบจำนวน 20 ชิ้นและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 ลักษณะของภาพประกอบรูปแบบ China Chic ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมภาพประกอบรูปแบบ China Chic เฉพาะวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นจำนวน 20 ชิ้นจากการประกวดออกแบบบรรจุภัณฑ์ อาหารท้องถิ่น รูปแบบ China Chic จัดโดยเว็บไซต์ศิลปะการออกแบบ <https://www.zcool.com.cn/event/tmallgc/> เพื่อวิเคราะห์

และสรุปลักษณะทางด้านเทคนิคการใช้สี องค์ประกอบภาพและแนวคิดการ
ออกแบบ และเทคนิคการจัดองค์ประกอบ โดยจัดหมายเลขของภาพประกอบ
เหล่านี้นจาก หมายเลข 1-20 เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 1 การจัดหมายเลขภาพประกอบ 20 ชิ้น

	
ภาพที่ 2 หมายเลขภาพ 1 ที่มา : GEGODA 咯咕哒 (2021)	ภาพที่ 3 หมายเลขภาพ 2 ที่มา : OMG566 (2021)
	
ภาพที่ 4 หมายเลขภาพ 3 ที่มา : 泗口油 (2021)	ภาพที่ 5 หมายเลขภาพ 4 ที่มา : 菜头五花肉 (2021)
	
ภาพที่ 6 หมายเลขภาพ 5 ที่มา : 沐星 Tammy (2020)	ภาพที่ 7 หมายเลขภาพ 6 ที่มา : 云玖插画工作室 (2021)

	
ภาพที่ 8 หมายเลขภาพ 7 ที่มา : 尘尽 XU (2021)	ภาพที่ 9 หมายเลขภาพ 8 ที่มา : guoxu1984 (2020)
	
ภาพที่ 10 หมายเลขภาพ 9 ที่มา : _Zijian (2021)	ภาพที่ 11 หมายเลขภาพ 10 ที่มา : 化化 Arya (2021)
	
ภาพที่ 12 หมายเลขภาพ 11 ที่มา : 知昂创意 (2021)	ภาพที่ 13 หมายเลขภาพ 12 ที่มา : 摘梨_jelly (2021)
	
ภาพที่ 14 หมายเลขภาพ 13 ที่มา : 夏欢喜 (2021)	ภาพที่ 15 หมายเลขภาพ 14 ที่มา : 堆积木的杨叁岁 (2021)

	
ภาพที่ 16 หมายเลขภาพ 15 ที่มา : 浪成仙 (2021)	ภาพที่ 17 หมายเลขภาพ 16 ที่มา : 小草棚 (2021)
	
ภาพที่ 18 หมายเลขภาพ 17 ที่มา : 浅夏 autumn (2021)	ภาพที่ 19 หมายเลขภาพ 18 ที่มา : 无病呻吟的兔子 (2021)
	
ภาพที่ 20 หมายเลขภาพ 19 ที่มา : 木有鱼丸 000 (2021)	ภาพที่ 21 หมายเลขภาพ 20 ที่มา : 阿晟馆长 (2021)

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย (2564)

5.1.1 เทคนิคการใช้สี

ตารางที่ 2 เทคนิคการใช้สี

การใช้สี		หมายเลขภาพ	ร้อยละ
สีตรงข้าม (Complementary colors)	สีคู่ : สีแดงและสีเขียว สีแดงและสีน้ำเงิน ความจัดของสีสูง	1, 2, 3, 8, 13, 14, 16, 18, 19	45
สีกลมกลืนคล้ายกัน (Analogous Harmony)	สีร้อน สีเย็น	4, 5, 7, 9, 17 6, 15	25 10
สีแนวย้อนยุค (Vintage colors)	ความจัดกับความ สว่างของสี ค่อนข้างต่ำ	10, 20	10
สีส่วนรวม		11, 12	10
สีที่ใช้บ่อย		สีแดง สีเขียว สีเหลือง	

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย (2564)

จากตารางที่ 2 วิเคราะห์เทคนิคการใช้สี พบว่า เทคนิคการใช้สีได้รับความนิยมมากที่สุดคือ การใช้สีตรงข้าม (Complementary Colors) คิดเป็น ร้อยละ 45 รองลงมาคือการใช้สีกลมกลืนคล้ายกัน (Analogous Harmony) คิดเป็น ร้อยละ 35 โดย การใช้สีร้อน มากกว่าการใช้สีเย็น คือ

ร้อยละ 25 กับ ร้อยละ 10 ส่วนการใช้สีแนวย้อนยุค (Vintage Colors) คิดเป็น ร้อยละ 10 และการใช้สีส่วนรวม คิดเป็น ร้อยละ 10

ผลการวิเคราะห์ลักษณะเทคนิคการใช้สีคือ สีตรงข้าม เป็นสีที่นิยมใช้ในภาพประกอบรูปแบบ China Chic ส่วนในภาพประกอบเฉพาะวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นนั้น ก็นิยมใช้สีตรงข้ามเหมือนกัน เช่นสีแดงกับสีเขียว และสีแดงกับสีน้ำเงิน เนื่องจากความจัดของสีตรงข้ามค่อนข้างสูงจึงสามารถส่งเสริมความเด่นชัดของภาพและผลกระทบต่อสายตาให้ผู้อ่านจับใจความได้ทันที ส่วนสีกลมกลืนคล้ายกันก็กลายเป็นทางเลือกนิยมในการสร้างภาพประกอบอาหารท้องถิ่นรูปแบบ China Chic เนื่องจากการเขียนบรรยายภาควัฒนธรรมอาหาร สีกลมกลืนคล้ายกัน จึงใช้สีโทนร้อนเป็นส่วนใหญ่ เพื่อแสดงบรรยายภาคอันอบอุ่นและสิริมงคล อีกทั้ง โทนสีร้อนสามารถเพิ่มความอยากของอาหาร ให้ผู้คนเกิดอารมณ์เพลิดเพลินเมื่อเห็นภาพประกอบที่บรรยายวัฒนธรรมอาหาร สีแนวย้อนยุค มีลักษณะความจัดกับความสว่างค่อนข้างต่ำ เพื่อแสดงความรู้สึกย้อนยุค ภาพประกอบที่ใช้สีนี้ก็เพื่อแสดงประวัติศาสตร์อันยาวนานของวัฒนธรรมอาหารหรือเพื่อความทรงจำของอาหารในสมัยเด็ก ส่วนสีส่วนรวมเป็นสีที่ใช้บ่อย ถึงแม้ว่าใช้สีหลาย ๆ สีเป็นทั้งสีโทนร้อนและสีโทนเย็น แต่ดูรวม ๆ แล้วออกเป็นสีดีสีหนึ่ง ทำให้ภาพดูหม่นลงและเกิดความรู้สึกไม่น่าสนใจ

5.1.2 องค์ประกอบภาพและแนวความคิดการออกแบบ

ตารางที่ 3 องค์ประกอบภาพและแนวคิดการออกแบบ

เลขที่	องค์ประกอบที่ใช้	แนวคิดการออกแบบ
1	ขนมรีนเรียงมณฑลชานตง / เด็ก ที่ใส่หมวกเสือ	ขนมนี้ปกติใช้ในงานแต่งงาน หรืองานเลี้ยงเป็นขนมสิริมงคล
2	ขนมปักกิ่ง / ประตูประราชวัง / ลวดลายเมฆมงคล / นกกาชเวน	ขนมปักกิ่งเป็นเครื่องสังเวย สำหรับราชวงศ์มาโดยตลอด เป็นสัญลักษณ์ของสิริมงคล
3	โสมชานซี / ตัวละครที่มี ลักษณะของยูนนาน / ภูเขาและ ดอกไม้	แสดงเอกลักษณ์ชนเผ่าน้อย ของมณฑลยูนนาน
4	ตัวละครในนิยายจีน : แม่พระจันทร์ / ขนมไหว้พระจันทร์ / กระต่าย พระจันทร์ / เหล้าออสมันต์ส	แสดงบรรยากาศเทศกาลวัน ไหว้พระจันทร์
5	ขนมซีอัน / สถาปัตยกรรมซีอัน / ดอกไม้เมือง / ห่านป่า	แสดงกลิ่นไอประวัติอันยาวนาน ของเมืองซีอัน
6	ตัวละครหลายคน / ฉากผลิตใบ ชา / ฉากเส้นทางสายไหม	แสดงการพัฒนาของการผลิตใบ ชาและเส้นทางสายไหมของจีน
7	ไก่อบ / ตัวละคร / ฉากการ รับประทานไก่อบ / สถาปัตยกรรมฮกเกี้ยนโบราณ	แสดงฉากที่มาเรื่องราวของไก่อบ จากอดีตสู่ปัจจุบัน

เลขที่	องค์ประกอบที่ใช้	แนวคิดการออกแบบ
8	วัสดุของหม้อไฟเสฉวน / หมี แพนต้า / ตัวละคร	แสดงจินตนาการของหม้อไฟ เสฉวนและบรรยากาศความ ร้อนแรง
9	เหล้าข้าวहुเป่ย์ / ฉากการผลิต เหล้าข้าว	แสดงฉากการผลิตเหล้าข้าว แบบดั้งเดิม
10	ดอกเบญจมาศเมืองอันกั๋ว / วิว	แสดงลักษณะของดอกเบญจมาศ
11	ดอกไม้ / ภูเขาหิมะ / นกยูง	แสดงลักษณะของมณฑลยูน นานที่มีดอกไม้ภูเขาล้อมรอบ
12	ตัวละคร / ฉากร้านอาหารต่าง ๆ	แสดงชีวิตความเป็นอยู่ในเมือง ขุนเต๋อและวัฒนธรรมอาหาร ท้องถิ่น
13	ลอบสเตอร์ / เครื่องปรุง / สถาปัตยกรรมท้องถิ่น	แสดงกลิ่นไอและความอร่อย ของลอบสเตอร์เมืองซูหยี
14	ตัวละครในสามก๊ก / บะหมี่แห้ง	แสดงประวัติอันยาวนานของ เมืองอู๋ฮั่น
15	ลวดลายมงคล / ตัวละครพระ ราชสีน / ฟีนิกซ์ / ดอกไม้โบไม / บ้านผลิตเอ่อเจียว	แสดงประวัติศาสตร์และ วัฒนธรรมของเมืองซานตง และบรรยากาศสิริมงคล

เลขที่	องค์ประกอบที่ใช้	แนวคิดการออกแบบ
16	ฉากการผลิตเหล้ากับฉากบูชา เหล้า โดยประกอบด้วย มังกร จีน / ชาวบ้าน / เทพเจ้า / โคม ไฟจีน	แสดงประวัติอันยาวนานของ เหล้าบ่อโบราณของมณฑลอาน ฮุย
17	ก้วยเตี่ยวหอยกวางสี / ดอกบัว / ใบบัว / สถาปัตยกรรมโบราณ / นกกระเรียนจีน	แสดงกลิ่นไอและความออร่อย ของก้วยเตี่ยวหอยกวางสี
18	ฉากฉลองวันตรุษจีน / หน่อไม้ ต้นหมู / โคมไฟจีน / เมฆมงคล	แสดงบรรยากาศความคึกคักใน การรับประทานอาหารหน่อไม้ ต้นหมูที่บ้านยาย
19	นมอัลมอนด์ / มังกรจีน / สถานที่ท่องเที่ยวท้องถิ่น / วัด / ดอกบัว	แสดงวัฒนธรรมของเมือง เฉิงเต๋อ และลักษณะของนม อัลมอนด์
20	ดึกเก่า / เด็ก / ฉากการทำขนม	แสดงชีวิตอันมีความสุขเมื่อ สมัยเด็กในเมืองซำงซา

ที่มา : สั้งเคราะห์โดยผู้วิจัย (2564)

จากตารางที่ 3 วิเคราะห์องค์ประกอบและแนวคิดการออกแบบของ
ภาพประกอบ พบว่า ภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น ส่วนใหญ่
ประกอบด้วยหลายองค์ประกอบ และส่วนใหญ่จะเน้นสัญลักษณ์อาหาร
ท้องถิ่นและลักษณะของวัฒนธรรมท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น เช่น อาหาร

สถาปัตยกรรม ดอกไม้ ภูเขา สัตว์ ที่เป็นสัญลักษณ์ของพื้นที่นั้น ๆ แต่ยังคงแต่งด้วยองค์ประกอบที่เป็นสัญลักษณ์สิริมงคลของจีน เช่น ลวดลายมังกร มังกรจีนและโคมไฟที่เป็นสิริมงคล โดยทำการเรียงพิมพ์รวมกันให้ภาพมีความกลมกลืน นอกจากนี้ บางชิ้นงานสร้างตัวละครขึ้นมา เพื่อแสดงฉากของเรื่องราววัฒนธรรมอาหารนั้น ให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกที่มีส่วนร่วมกัน ส่วนแนวความคิดการออกแบบส่วนใหญ่ต้องการแสดงลักษณะและประวัติศาสตร์อันยาวนานของอาหารหรือวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น มักจะสร้างบรรยากาศเพลิตเพลินและสิริมงคล

5.1.3 เทคนิคการจัดองค์ประกอบ

ตารางที่ 4 เทคนิคการจัดองค์ประกอบ

เทคนิคการจัดองค์ประกอบ	หมายเลขภาพประกอบ	ร้อยละ
การจัดองค์ประกอบแบบเต็มเฟรม	5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 19	55
การจัดองค์ประกอบแบบสมมาตร	1, 2, 3, 4, 14, 16, 18	35
การจัดองค์ประกอบแบบกึ่งกลาง	1, 2, 4, 10, 14, 18	30
การจัดองค์ประกอบแบบสร้างฉากเรื่องราว	6, 7, 9, 12, 16, 20	30

เทคนิคการจัดองค์ประกอบ	หมายเลขภาพประกอบ	ร้อยละ
การจัดองค์ประกอบแบบใช้เส้นนำสายตา	5, 6, 7, 8, 9	25
การจัดองค์ประกอบแบบใช้ทัศนมิติแบบสามจุด	6, 7, 9	15

ที่มา: สังเคราะห์โดยผู้วิจัย (2564)

จากตารางที่ 4 วิเคราะห์เทคนิคการจัดองค์ประกอบของภาพประกอบ พบว่า การจัดองค์ประกอบแบบเต็มเฟรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55 ลำดับต่อมาคือ การจัดองค์ประกอบแบบสมมาตร คิดเป็น ร้อยละ 35 การจัดองค์ประกอบแบบกึ่งกลาง คิดเป็น ร้อยละ 30 การจัดองค์ประกอบแบบสร้างฉากเรื่องราว คิดเป็น ร้อยละ 30 การจัดองค์ประกอบแบบใช้เส้นนำสายตา คิดเป็นร้อยละ 25 และการจัดองค์ประกอบแบบใช้ทัศนมิติแบบสามจุด คิดเป็น ร้อยละ 15

เหตุผลที่ใช้เทคนิคการจัดองค์ประกอบเหล่านี้คือ **การจัดองค์ประกอบแบบเต็มเฟรม** เนื่องจากจำนวนองค์ประกอบของภาพค่อนข้างเยอะ และต้องการแสดงบรรยากาศพลัดพลินและมีชีวิตชีวา ทัดสียะ ทานากะ (2562) ได้กล่าวถึง **การจัดองค์ประกอบแบบสมมาตร** ช่วยถ่ายทอดความงามแห่งความกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียว และมีความสมดุลด้านความงามโดยอัตโนมัติ **การจัดองค์ประกอบแบบกึ่งกลาง** เป็นเทคนิคการจัดภาพที่ใช้บ่อย ๆ

เนื่องจากเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการดึงความสนใจไปที่ตัวแบบหลัก ในเมื่อแสดงวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นก็เหมือนกัน ที่ต้องการดึงความสนใจของผู้ชมมารวมตัวอยู่ในตัวแบบหลัก ซึ่งขยายตัวแบบหลักและจัดวางอยู่ที่กึ่งกลางภาพ และมีตัวเสริมล้อมรอบกับตัวแบบหลัก **การจัดองค์ประกอบแบบสร้างฉากเรื่องราว** เป็นเทคนิคที่นิยมใช้ในการแสดงเรื่องราวของวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้ชมได้เข้าใจที่มาประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมอาหารนั้น วรพจน์ ส่งเจริญ, ศักดา ส่งเจริญ, และประทุมทอง ไตรรัตน์ (2561) ชี้ให้เห็นว่า**การจัดองค์ประกอบแบบใช้เส้นนำสายตา** อาจจะใช้เส้นของแม่น้ำ รอยคว้น จากซ้ายไปขวาหรือจากข้างบนไปสู่ข้างล่างตามที่เรามองแล้วเป็นเส้นที่นำไปยังจุดเด่นที่ผู้เขียนภาพอยากจะนำเสนอ **การจัดองค์ประกอบแบบใช้ทัศนมิติแบบสามจุด** เป็นการรวบรวมทุกสิ่งทุกอย่างในฉากเดียวกัน ในเมื่อมีองค์ประกอบและฉากจำนวนเยอะแยะ ฉากในภาพสามารถเป็นฉากที่อยู่ในสถานที่ เวลา และอากาศที่ต่างกัน แต่รวมอยู่ในภาพเดียวกันได้

5.2 การสร้างสรรค์ภาพประกอบรูปแบบ China Chic ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น

5.2.1 ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ Dr. Zhou Rui ศาสตราจารย์แห่งมหาวิทยาลัยซีหัว เพื่อหาองค์ความรู้เกี่ยวกับภาพประกอบรูปแบบ China Chic และข้อเสนอแนะของการสร้างสรรค์ภาพประกอบรูปแบบ China Chic วัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น โดยได้ถอดคำสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ ดังนี้

China Chic เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดจากความเจริญทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจีนและความมั่นใจทางวัฒนธรรมของชาวจีนภาพประกอบรูปแบบ China Chic เป็นสื่อที่ดีสำหรับการถ่ายทอดเอกลักษณ์ของประเทศจีนให้กับทั่วโลก ส่วนใหญ่นำศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นมาสร้างสรรค์ผสมกับการเขียนภาพร่วมสมัย เพื่อถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมที่มีกลิ่นไอลักษณะท้องถิ่นแต่ไม่เขย และสามารถจับสายตาของผู้ชม สำหรับการถ่ายทอดวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นนั้น รูปแบบ China Chic เป็นวิธีที่ดี แต่ยังคงมีปัญหาเล็กน้อย คือ ถ้าสไตลของทุกภาพคล้ายคลึงกันจะทำให้ไม่สามารถแยกแยะลักษณะของวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นนั้นได้ ดูรวมๆคล้ายกัน ไม่มีจุดเด่นที่จับสายตาได้ อีกทั้ง จะทำให้เกิดความเมื่อยล้าในการชมภาพสไตลแบบนี้ ทั้งนี้ ท่านได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ต้องหาจุดเด่นหรือลักษณะของวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นนั้นให้ถูกต้อง ใช้เส้น องค์ประกอบ หรือการจัดองค์ประกอบให้เหมาะสม ไม่จำเป็นต้องมีแค่คัตลอสไตลของภาพอื่น ทำให้ภาพยังคงความสมดุล

Mr. Hu Yifei (胡怡飞) อาจารย์วิชาการออกแบบกราฟิกแห่งมหาวิทยาลัยเฉิงตู ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ในเมื่อต้องการออกแบบภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น ควรคำนึงถึงลักษณะโดดเด่นของวัฒนธรรมอาหารก่อน หลังจากนั้น ถอดรหัสลักษณะวัฒนธรรมอาหารของท้องถิ่นนั้นออกมา และระดมความคิด เพื่อสร้างภาพให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยต้องให้ความสำคัญกับการใช้สีที่เหมาะสม เนื่องจากการใช้สีที่เหมาะสมทั้งสามารถดึงดูดสายตาของผู้ชม และสามารถเน้นจุดเด่นของวัฒนธรรม

อาหาร ในการใช้รูปแบบ China Chic นั้น ควรระมัดระวังซ้ำกับคนอื่น โดยอาจจะลองใช้วิธีสร้างสรรค์เพื่อให้ได้รูปแบบ China Chic อันแปลกใหม่

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการประยุกต์และสร้างสรรค์ภาพประกอบรูปแบบ China Chic วัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น

จากการวิเคราะห์ตัวอย่างภาพประกอบข้างต้นและการชี้แจงจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยจึงให้ข้อเสนอแนะเพื่อประยุกต์และสร้างสรรค์ภาพประกอบรูปแบบ China Chic วัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น พร้อมเป็นแนวคิดชี้แจงให้กับนักออกแบบ ดังนี้

1. ในเมื่อออกแบบภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น ต้องคำนึงถึงลักษณะของวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นเป็นอันดับแรก และ มีแนวคิดการออกแบบที่ชัดเจน หลังจากนั้นถอดรหัสลักษณะของวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นนั้นออกมา โดยสามารถระดมความคิด เพื่อหาจุดที่แปลกใหม่ แต่มั่นใจ และทำให้ภาพมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. ในเมื่อประยุกต์ใช้รูปแบบ China Chic ในภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นนั้น อย่ามัวแต่คัดลอกรูปแบบนี้มาวาง เพราะประเทศจีนกับประเทศไทยมีวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ต่างกัน ในภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นไทยไม่สามารถใช้องค์ประกอบดั้งเดิมจีนได้ แต่สามารถเรียนรู้จากแนวคิดสร้างสรรค์ของรูปแบบ China Chic ทั้งทางด้านเทคนิคการใช้สีที่สามารถใช้สีตรงข้าม แต่ใช้สีที่เป็นความนิยมของไทย องค์ประกอบภาพที่สามารถใช้องค์ประกอบแบบไทยดั้งเดิม แนวคิดการออกแบบที่มีความคิดสร้างสรรค์เอกลักษณ์ไทยกับการจัดองค์ประกอบภาพ

ให้ได้ถูกปารสนิยมของกระแสแฟชั่นไทย ทั้งนี้ สามารถให้รูปแบบ China Chic แปลงเป็นรูปแบบ Thai Chic

3. สามารถใช้วิธีการเล่าเรื่องในการสร้างสรรค์ภาพ โดยบรรยายฉากเรียบง่าย เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจวัฒนธรรมอาหารได้ง่าย และมีความสนุกสนานในการชม นอกจากนี้ ควรหลีกเลี่ยงใช้องค์ประกอบหรือสไตล์ที่คล้ายคลึงกับภาพประกอบประเภทเดียวกัน และหลีกเลี่ยงการตัดแปะองค์ประกอบเฉย ๆ และไม่คำนึงถึงความสัมพันธ์และความสวยงามของภาพ

China Chic ได้เกิดขึ้นภายใต้การพัฒนารวดเร็วของเศรษฐกิจสังคมจีน และความมั่นใจทางวัฒนธรรมของจีน เป็นกระแสแฟชั่นที่ผสมผสานวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมกับแนวคิดออกแบบร่วมสมัย ดังนั้น ในการนำรูปแบบ China Chic มาแปลงเป็นรูปแบบ Chic ที่มีเอกลักษณ์ของไทยเองนั้น ก็ต้องมีความมั่นใจทางวัฒนธรรมไทย โดยสร้างสรรค์วัฒนธรรมแบบดั้งเดิมไทยให้ตามรสนิยมแฟชั่นที่ทันสมัย โดยเฉพาะในการออกแบบภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น ก็ต้องแสวงหาจุดเชื่อมโยงระหว่างวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นกับความต้องการด้านความงามของตลาดผู้บริโภค ทั้งนี้ การที่เรียนรู้จากรูปแบบ China Chic จะได้เกิดประโยชน์สูงสุด

6. อภิปรายผลการวิจัย

ภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นรูปแบบ China Chic เป็นส่วนหนึ่งของภาพประกอบรูปแบบ China Chic ซึ่งเป็นสื่อที่ดีสำหรับการถ่ายทอดวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น จากการศึกษาและการวิเคราะห์

ตัวอย่างภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นรูปแบบ China Chic มีประเด็นสำคัญสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า ในด้านเทคนิคการใช้สี ภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นรูปแบบ China Chic นิยมใช้สีตรงข้าม เช่นสีแดงกับสีเขียว หรือสีแดงกับสีน้ำเงิน เพราะการใช้สีตรงข้ามสามารถส่งเสริมความเด่นชัดของภาพและผลกระทบต่อสายตาผู้ชม รองลงมาคือ สีกลมกลืนคล้ายกัน เช่น ใช้สีแดง สีแดงอ่อน สีส้มที่เป็นสีร้อนหรือสีน้ำเงิน สีเขียวที่เป็นสีเย็น และต่อมาคือสีย่อนยุค เนื่องจากต้องแสดงประวัติอันยาวนานของวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น ซึ่งเทคนิคการใช้สีดังกล่าวสอดคล้องกับข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมของ Hongyang (2021) ที่พบว่าการใช้สีตรงข้ามเป็นการเรียนรู้จากภาพพิมพ์แกะสลักไม้ตรุษจีน โดยจับคู่สีแดง สีเขียว สีเหลือง สีม่วง กับสีดำเป็นหลัก ซึ่งจะทำให้ภาพมีบรรยากาศคึกคัก และความเป็นสิริมงคล อีกทั้งการใช้สีกลมกลืนคล้ายกันทำให้ภาพมีความเป็นสมดุล โดยเฉพาะในภาพประกอบรูปแบบ China Chic สีกลมกลืนคล้ายกันจะก่อให้เกิดบรรยากาศกลมกลืนและสิริมงคล

ผลการวิจัยยังพบว่า องค์ประกอบสำหรับภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นรูปแบบ China Chic ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์อาหารท้องถิ่นและลักษณะของวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น อาหาร สถาปัตยกรรม ดอกไม้ ภูเขา สัตว์ ลวดลายดั้งเดิมที่เป็นสัญลักษณ์ของพื้นที่นั้น ๆ แต่ยังคงแต่งด้วยองค์ประกอบที่เป็นสัญลักษณ์สิริมงคลของจีน เช่นลวดลายมงคล มังกรจีนและโคมไฟที่เป็นสิริมงคล สอดคล้องกับการวิจัยของ Qingran and Yujia and Jinghua (2020) ที่พบว่า องค์ประกอบที่ใช้ในภาพประกอบ

รูปแบบ China Chic ส่วนใหญ่ได้แรงบันดาลใจจากวัฒนธรรมดั้งเดิมจีน ไม่ว่าจะเป็น สัญลักษณ์ของวัฒนธรรมเทศกาลต่าง ๆ เช่น เทศกาลวันตรุษจีน เทศกาลวันไหว้พระจันทร์ สัญลักษณ์วัฒนธรรมประวัติศาสตร์ เช่น นิยายโบราณ หรือ ตัวละครในตำนานโบราณ เช่น ฟีนิกซ์ นกสุริยะ กวางเก้าสี เป็นต้น สัญลักษณ์ของสถาปัตยกรรมโบราณ เช่น วัดเก่า พระราชวัง โบราณสถาน อาคารเก่า และ สัญลักษณ์ของศิลปะท้องถิ่น เช่น ลวดลายท้องถิ่นต่าง ๆ ศิลปะหัตถกรรม และศิลปะต่าง ๆ และยังสอดคล้องกับการวิจัยของ Shen (2021) ที่กล่าวว่า การประยุกต์ใช้ลวดลายดั้งเดิมของจีนในการออกแบบภาพประกอบรูปแบบ China Chic เป็นการผสมผสานวัฒนธรรมดั้งเดิมจีนกับสิ่งของใหม่และร่วมสมัย ซึ่งทั้งสามสามารถคงเหลือวัฒนธรรมอันล้ำค่าทางด้านศิลปะและยังสามารถช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของการออกแบบศิลปะด้วย

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังชี้ว่า เทคนิคการจัดองค์ประกอบของภาพประกอบวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นรูปแบบ China Chic มี 6 ประเภท โดยการจัดองค์ประกอบแบบเต็มเฟรม การจัดองค์ประกอบแบบสมมาตร และการจัดองค์ประกอบแบบกึ่งกลาง ได้รับความนิยมมากที่สุดสามอันดับแรก ส่วนต่อมาก็คือ การจัดองค์ประกอบแบบสร้างฉากเรื่องราว การจัดองค์ประกอบแบบใช้เส้นนำสายตา และการจัดองค์ประกอบแบบใช้ทัศนมิติแบบสามจุด สอดคล้องกับการทบทวนวรรณกรรมของ Qingran and Yujia, and Jinghua (2020) ที่ชี้ว่า ในตลาดปัจจุบัน การจัดองค์ประกอบภาพจะใช้การจัดองค์ประกอบแบบเต็มเฟรม การจัดองค์ประกอบแบบสมมาตร และ

การจัดองค์ประกอบแบบใช้ทัศนมิติแบบสามจุดเป็นหลัก ซึ่งมีความประสงค์ที่จะสร้างบรรยากาศศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยเหล่านี้สามารถเป็นการชี้แจงให้กับนักออกแบบที่มีความประสงค์ในการสร้างภาพประกอบรูปแบบ China Chic อย่างสะดวกทั้งทางด้านเทคนิคการใช้สี องค์ประกอบของภาพ การจัดองค์ประกอบภาพ และแนวคิดสร้างสรรค์ต่าง อย่างไรก็ตาม นักออกแบบสามารถสร้างสรรค์ออกแบบผลงานศิลปะโดยทำตามผลการวิจัยนี้และยังสามารถเกิดความคิดสร้างสรรค์หลากหลายเพื่อให้ผลงานศิลปะเป็นไปตามความปรารถนาที่ดีของผู้สร้างสรรค์

7. ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

7.1 สามารถนำผลการวิจัยใช้ในการสร้างสรรค์ภาพประกอบหรือชิ้นงานกราฟิกที่ต้องการนำเสนอเผยแพร่วัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างสะดวก เช่นศึกษาเทคนิคการสร้างสรรค์ภาพประกอบหรือกราฟิกของวัฒนธรรมอาหารมณฑลเสฉวน

7.2 สามารถนำแนวคิดผลการวิจัยใช้ในการวิเคราะห์ลักษณะของภาพประกอบไทย ว่ารูปแบบภาพประกอบไทยมีลักษณะคล้ายคลึงกับรูปแบบ China Chic ที่มีองค์ประกอบวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของไทยผสมกับแนวคิดออกแบบร่วมสมัยหรือไม่ โดยวิเคราะห์ด้านเทคนิคการใช้สี องค์ประกอบภาพกับเทคนิคการจัดองค์ประกอบภาพ

8. เอกสารอ้างอิง

- ทัตสียะ ทานากะ. (2562). *พื้นฐานการจัดองค์ประกอบภาพ (3) : การจัดองค์ประกอบภาพแบบกึ่งกลาง การจัดองค์ประกอบภาพแบบสมมาตร*. สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2564, จาก <https://snapshot.canon-asia.com/th/article/thai/part-3 - composition-basics-center-composition-and-symmetrical-composition>
- วรพจน์ ส่งเจริญ, ศักดา ส่งเจริญ, และประทุมทอง ไตรรัตน์. (2561). “ผลของชุดฝึกทักษะตามแนวคิดการจัดองค์ประกอบศิลป์ในการสอนถ่ายภาพสำหรับนักศึกษาที่ไม่มีพื้นฐานทางศิลปะ”. *ศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 9(1), น. 86-87.
- Dawei, S., & Yuxin, W. (2020). “Research on Introducing the Elements of Chinese New Year Customs into the China Chic Style”. *Yi Shu Pin Jian*. 35, p. 50-51.
- GEGODA 咯咕哒. (2021). *山东-乳山喜饼*. Retrieved December 20, 2021, from <https://www.zcool.com.cn/work/ZNTAxNDE4Njg=.html>
- guoxu1984. (2020). *美食插画系列-四川火锅*. Retrieved December 20, 2021, from <https://www.zcool.com.cn/work/ZNDc1NjEwNTY=.html>
- Hongyang, Q. (2021). “Analysis on the Visual Color Matching of China-Chic Illustrations”. *Fashion Color*. 4, p. 16-17.

Jiajing, W., & Qinyi, S. (2019). *China Chic Research Report*.

Retrieved November 30, 2021, from <https://www.163.com/dy/article/EU4UOEIE0524AJ40.htm>

OMG566. (2021). *京八件高端礼盒天猫牛年限定*. Retrieved December 20, 2021, from <https://www.zcool.com.cn/work/ZNTA1NTcwMDQ=.html>

Qingran, H., & Yujia, A., & Jinghua, H. (2020). “Research on Illustration Design Under the Background of Chinese Fashion”. *Design*. 33(24), p. 130-132.

Shen, W. (2021). “New Ideas of Traditional Pattern Design Teaching Under the Background of National Trend”. *Art and Design*. 2(04), p. 142-143.

Su, L. (2021). “China Chic Illustration Creative Ideas”. *Yihai*. 9, p. 56-58.

Ying, D. (2020). “Research on the Similarities and Differences Between China Chic Style and Chinese Style Illustration Design”. *Yi Shu Pin Jian*. 6, p. 56-57.

Yue, H., & Shiqin, M. (2021). “Research on the Current Situation and Development Trend of China Chic Illustration Design”. *Popular Literature*. 16, p. 35-36.

云玖插画工作室. (2021). *茶艺传承|国潮茶叶包装设计长卷*. Retrieved December 20, 2021, from <https://www.zcool.com.cn/work/ZNTUzODQxMzI=.html>

化化 Arya. (2021). 家乡年货限定《祁菊》. Retrieved December 20, 2021, from <https://www.zcool.com.cn/work/ZNTA1MTI2Njg=.html>

堆积木的杨叁岁. (2021). 三国热干面-好吃佬零食盒. Retrieved December 20, 2021, from <https://www.zcool.com.cn/work/ZNTA1NDQ1NDg=.html>

夏欢喜. (2021). 包装插画：盱眙龙虾【让家乡的年货潮起来】. Retrieved December 20, 2021, from <https://www.zcool.com.cn/work/ZNTAzMjAwMTI=.html>

小草棚. (2021). 安徽亳州——古井贡酒. Retrieved December 20, 2021, from <https://www.zcool.com.cn/work/ZNTA1Mzc3MTY=.html>

尘尽 XU. (2021). 客家盐焗鸡. Retrieved December 20, 2021, from <https://www.zcool.com.cn/work/ZNTA1NTE2MjQ=.html>

摘梨_jelly. (2021). 美食插画 | 清晖小苑顺德地方菜. Retrieved December 20, 2021, from <https://www.zcool.com.cn/work/ZNTM4NzQ3NTI=.html>

木有鱼丸 000 (2021). 河北承德杏仁露. Retrieved December 20, 2021, from <https://www.zcool.com.cn/work/ZNTAxNzU0NzY=.html>

沐星 Tammy. (2020). 西安糕点国潮插画. Retrieved December 20, 2021, from <https://www.zcool.com.cn/work/ZNDg5MjgzMjg=.html>

- 洒口泔. (2021). 文山三七. Retrieved December 20, 2021, from <https://www.zcool.com.cn/work/ZNTA0NTg2MjQ=.html>
- 浅夏 autumn (2021). 让家乡的年货潮起来广西螺蛳粉. Retrieved December 20, 2021, from <https://www.zcool.com.cn/work/ZNTAzMzU5ODg=.html>
- 浪成仙. (2021). 让家乡的年货潮起来-山东阿胶糕. Retrieved December 20, 2021, from <https://www.zcool.com.cn/work/ZNTA1MDU3ODA=.html>
- 知昂创意. (2021). 风味云南 | 鲜花饼，一份来自云南新春的礼物. Retrieved December 20, 2021, from <https://www.zcool.com.cn/work/ZNTA0ODMyNjQ=.html>
- 菜头五花肉. (2021). 《团圆》中秋国潮场景插画. Retrieved December 20, 2021, from <https://www.zcool.com.cn/work/ZNTA3OTI3OTY=.html>
- 阿晟馆长. (2021). 长沙传统年货 | 老 GAI 小卖部. Retrieved December 20, 2021, from <https://www.zcool.com.cn/work/ZNTA1MTU0MDA=.html>
- _Zijian. (2021). 稼酿·孝感米酒 | 锄禾人家，酒酿乡愁. Retrieved December 20, 2021, from <https://www.zcool.com.cn/work/ZNTAyMjk5NDA=.html>

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3
ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS
ACCORDING TO TEACHER’S PERSPECTIVE UNDER
SONGKHLA PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 3

สมมาตร สุวรรณขำ^{1*} และศรุติพงศ์ ภูวัชรวารานนท์²
Sommatt Suwankham^{1*} and Saruthipong Bhuwatvaranon²

Received Date: February 1, 2022

Revised Date: April 22, 2022

Accepted Date: May 10, 2022

¹ นักศึกษา, ระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

* Corresponding author, E-mail: sommat2514@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำนวน 341 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วนของประชากรและขนาดสถานศึกษา จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 สอบถามระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .987 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่า t-test ค่า F-test และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffé

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู พบว่า จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ทำงานและขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำทางวิชาการ, การบริหารการศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to 1) investigate school administrator' academic leadership in Songkhla primary educational service office area 1 ; 2) to compare the academic leadership of school administrators according to the attitude of teachers under Songkhla primary educational service office area 3 which are classified by gender, working experience and school size. A sample this study were teachers under Songkhla primary educational service office area 3. Three hundred and forty-one cases were drawn from using stratified sampling from the school size and simple sampling. The research instrument used in this study was questionnaire divided into two section: section 1 inquiring of demographic data, and section 2 comprising the number of questions on school administrators' academic leadership. The reliability of the questionnaire was .979. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, independent- samples t-test, F- test (One- way ANOVA), and least significant difference by Scheffé's method.

The results showed that 1)the overall academic leadership of school administrators according to the attitude of teacher under Songkhla primary educational service office area 3 was at high level, 2) The results of comparison school administrators' academic leadership under Songkhla primary educational service office area 3

according to the attitudes of teachers with the differed gender were not difference in overall, the working experience and school size was statistically significant at .05 level.

Keywords: Leadership, Academic Leadership, Educational Administration

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายและแนวการจัดการศึกษาไว้ในหมวดที่ 1 ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญาความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 22 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ เติบโตตามศักยภาพ มาตรา 24 บัญญัติไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) จัดการเรียนการสอนผสมผสานสาระความรู้ด้าน

ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดียิ่งและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562, 2562)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และชุมชน ต้องร่วมมือกันปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จึงต้องพิจารณาถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษากำหนดให้จัดขึ้นแล้วส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

ภารกิจที่สำคัญของสถานศึกษา คือ จัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานให้นักเรียนมีคุณภาพ การที่จะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพต้องอาศัยการบริหารงานด้านต่าง ๆ ในโรงเรียน โดยเฉพาะการบริหาร งานวิชาการถือเป็น

หนึ่งในสิ่งานหลักของโรงเรียนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 (ข้อมูล ณ 17 กรกฎาคม 2563) ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการประเมินผลระดับชาติ พบว่า ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O - NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2560 - 2562 ในแต่ละทักษะและรายวิชาที่มีการทดสอบมีผลคะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่น้อยกว่าระดับประเทศและมีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 50 ตามตัวชี้วัดของเป้าหมายการจัดการศึกษาในแผนการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3, 2562)

นอกจากนี้ ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนคือผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จโดยอาศัยความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาเชิงวิชาการ การประเมินผลและเทคนิคการสอน มีการทำงานเพื่อเสริมสร้างทักษะร่วมกับครู การรวบรวม วิเคราะห์ และการใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ สามารถโน้มน้าวใจข้าราชการครูให้เกิดความตระหนักในการรวมพลังและประสานสัมพันธ์เพื่อ พัฒนาและบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับ ด้านการกำหนด การสื่อสารวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน เทคโนโลยี นวัตกรรมและการ

เสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการพัฒนาครู การนิเทศติดตาม ประเมินผล วิจัย การจัดการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา (McEwan, 2003)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการจากแนวคิดของนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการกำหนดและการสื่อสารแผนงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา และ 3) ด้านการพัฒนาครูและการส่งเสริมคุณภาพการปฏิบัติงาน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

2.2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

3. แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

3.1 แนวคิด ทฤษฎี

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยกำหนดแนวทางในการวิจัยโดยผู้วิจัยมุ่งศึกษากาว่าผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยการวิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ประกอบของกาว่าผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของ ไกษิษฐ์ เพลรินทร์ (2552); ชวนะ ทวีอุทิศ (2558); บุญพา พรหมณะ (2559); ปฐม ปริปันณังกูร (2554); ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553); เพ็ญพักตร์ ภูศิลป์ (2557); รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2555); ศรุติพงศ์ ภูวัชรวรานนท์ (2555); Hallinger & Murphy (1985); McEwan (1998) ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 3 ด้านได้แก่

3.1.1 ด้านการกำหนดและการสื่อสารแผนงานวิชาการ

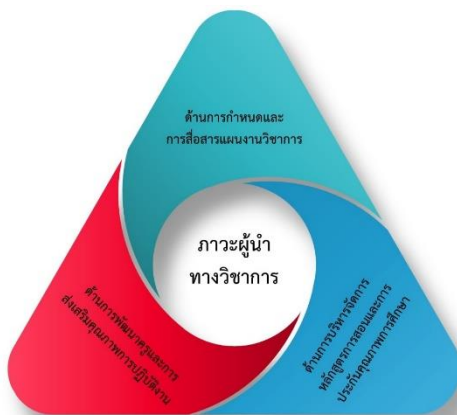
3.1.2 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา

3.1.3 ด้านการพัฒนาครูและการส่งเสริมคุณภาพการปฏิบัติงาน

3.2 กรอบแนวคิด

ในการวิจัยครั้งนี้ มีกรอบแนวคิดที่นำเสนอเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยกำหนดแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ ผลจากการทบทวนวรรณกรรมในประเด็นข้างต้นทำให้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เนื้อหาต่าง ๆ เป็นแนวทางในการกำหนดตัว

แปรในการศึกษา สร้างกรอบแนวคิดการวิจัย นิยามศัพท์ ตลอดจนสร้างแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย (2565)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2,809 คน จากสถานศึกษา 193 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3, 2563) ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 341 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางคำนวณสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน แล้วจึงใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random

Sampling) ด้วยวิธีการคำนวณตามสัดส่วนของประชากรตามกลุ่มขนาด
สถานศึกษา และสุ่มครูในแต่ละสถานศึกษาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple
Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการ
บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำนวน 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูผู้ตอบ
แบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของ
สถานศึกษา เป็นลักษณะกำหนดให้เลือก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 เป็น
แบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
โดยใช้และกำหนดมาตรวัดของลิเคิร์ท จำนวน 45 ข้อ หากคุณภาพเครื่องมือ
โดยวิธีการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 1.00 จำนวน 45 ข้อ
ซึ่งมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .983

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยข้อมูลด้านสถานภาพ
ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติ t-test จำแนก
ตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษาโดยใช้สถิติ
F-test ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Sceffe's
Method)

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามเพศ

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ชาย		หญิง		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดและการสื่อสาร แผนงานวิชาการ	4.33	0.58	4.30	0.53	0.29	.771
2. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร การสอนและการประกันคุณภาพ การศึกษา	4.37	0.51	4.32	0.55	0.65	.516
3. ด้านการพัฒนาครูและการส่งเสริม คุณภาพการปฏิบัติงาน	4.35	0.58	4.32	0.55	0.25	.805
ภาพรวม	4.35	0.52	4.32	0.50	0.43	.671

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย (2565)

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามเพศพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษาตามทักษะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์
ในการปฏิบัติงาน

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน				
		SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการกำหนดและ การสื่อสารแผนงาน วิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	1.97	2	0.99	3.40*	.035
	ภายในกลุ่ม	98.41	338	0.29		
	รวม	100.39	340			
ด้านการบริหาร จัดการหลักสูตรการ สอนและการประกัน คุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.79	2	0.39	1.36	.258
	ภายในกลุ่ม	97.88	338	0.29		
	รวม	98.67	340			
ด้านการพัฒนาครู และการส่งเสริม คุณภาพการ ปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	3.15	2	1.58	5.24**	.006
	ภายในกลุ่ม	100.81	338	0.30		
	รวม	104.97	340			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.75	2	0.88	3.48*	.032
	ภายในกลุ่ม	85.04	338	0.25		
	รวม	86.79	340			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย (2565)

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยภาพรวม ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างหากันมีทัศนะต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ด้านการกำหนดและการสื่อสารแผนงานวิชาการ ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างหากันมีทัศนะต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการพัฒนาครูและการส่งเสริมคุณภาพการปฏิบัติงาน ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างหากันมีทัศนะต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe') ปรากฏดังตาราง 3-5

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาตามทักษะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ในภาพรวม จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครู (n = 341)

ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานของครู	ค่าเฉลี่ย	น้อยกว่า 10 ปี	10-20 ปี	มากกว่า 20 ปี
น้อยกว่า 10 ปี	4.22	-	-0.18*	-0.13
10-20 ปี	4.40	-	-	0.05
มากกว่า 20 ปี	4.35	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย (2565)

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษาตามทักษะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ในภาพรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการ
ปฏิบัติงานของครู เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มี
ประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 10 ปี กับความคิดเห็นของครูที่มี
ประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการกำหนดและการสื่อสาร
แผนงานวิชาการ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของ
ครู (n = 341)

ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานของครู	ค่าเฉลี่ย	น้อยกว่า 10 ปี	10-20 ปี	มากกว่า 20 ปี
น้อยกว่า 10 ปี	4.20	-	-0.16*	-0.16*
10-20 ปี	4.36	-	-	0.00
มากกว่า 20 ปี	4.36	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย (2565)

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการกำหนดและการสื่อสารแผนงานวิชาการ
จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครู เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่
พบว่า ทัศนะของครูที่มีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 10 ปี กับทัศนะครู
ที่มีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี และทัศนะของครูที่มีประสบการณ์การ
ทำงาน น้อยกว่า 10 ปี กับทัศนะของครูที่มีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า
20 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการพัฒนาครูและการส่งเสริมคุณภาพการปฏิบัติงาน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครู (n = 341)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครู	ค่าเฉลี่ย	น้อยกว่า 10 ปี	10-20 ปี	มากกว่า 20 ปี
น้อยกว่า 10 ปี	4.20	-	-0.25*	-0.14*
10-20 ปี	4.45	-	-	0.11
มากกว่า 20 ปี	4.34	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย (2565)

จากตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครู เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 10 ปี กับความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 10 - 20 ปี และความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 10 ปี กับความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 20 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอสรุปผลการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

5.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร การสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาครูและการส่งเสริมคุณภาพการปฏิบัติงาน และด้านการกำหนดและการสื่อสารแผนงานวิชาการ

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา สรุปได้ดังนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามเพศพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

5.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยภาพรวมครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทักษะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวม ครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทักษะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การที่ผลวิจัยปรากฏเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดให้ได้มาตรฐาน มีความตื่นตัวที่จะพัฒนาตนเอง แสดงออกถึงความสามารถในการโน้มน้าวใจครูให้เกิดความตระหนักในการมีส่วนร่วมพัฒนาและบริหารงานวิชาการ กำหนดและการสื่อสารวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการเรียนรู้ การพัฒนา และการบริหารจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน เทคโนโลยี นวัตกรรมและการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ การพัฒนาครู การนิเทศติดตาม

ประเมินผล การวิจัย และการประกันคุณภาพ ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 มีความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษาเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ สอดคล้อง McEwan (2003) กล่าวถึงองค์ประกอบบันได 7 ขั้น ในการที่จะก้าวไปสู่การเป็นผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผล คือ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติให้บรรลุผล 2) เป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน 3) สร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศของโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 4) สื่อสาร วิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน 5) ตั้งความคาดหวังสูงต่อบุคลากรและตนเอง 6) พัฒนาบุคลากรครูให้เป็นผู้นำ และ 7) พัฒนาและคงไว้ซึ่งเจตคติในทางบวกกับนักเรียน บุคลากรครูและผู้ปกครอง

6.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีทัศนะต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ไม่แตกต่างกัน การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ทัศนะของครูแม้จะมีเพศต่างกัน แต่บริบท กรอบงานในสถานศึกษาด้านงานวิชาการของสถานศึกษาแต่ละแห่งไม่แตกต่างกันผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสนใจ ดูแลเอาใจใส่และให้ความใกล้ชิดกับครูอย่างเท่าเทียมทั้งครูเพศชายและครูเพศหญิง ด้วยความเสมอภาค และมอบหมายงานที่สำคัญให้ครูได้รับผิดชอบร่วมกันไม่แบ่งแยกเพศชาย เพศหญิง จึงส่งผลให้ครูที่มีเพศที่ต่างกันมีทัศนะต่อภาวะผู้นำ

ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 ไม่แตกต่างกัน

6.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ในภาพรวมครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากย่อมมีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน มีความชำนาญด้านปฏิบัติงานในขอบข่ายของงานวิชาการและมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทำให้มีความรู้และเข้าใจด้านการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ส่งผลสามารถรับรู้ถึงพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดต่างกันมีความ

คิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ได้รับแนวคิด หลักการ กระบวนการบริหาร ตามนโยบายและเป้าหมายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเป็นแนวทางเดียวกันเพื่อพัฒนาและจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จริงและเป็นความรู้ที่ถาวร แต่ด้วยบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน สถานศึกษาขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียนมาก ทำให้ได้รับงบประมาณที่จัดสรรลงมามากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้บริหารสถานศึกษาจึงสามารถดำเนินการขับเคลื่อนด้านนโยบายได้เด่นชัดกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จึงทำให้ทัศนคติของครูที่สังกัดในขนาดสถานศึกษาที่ต่างกัน มีทัศนคติต่อผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกตุสุตา กิ่งการจร (2560) ที่ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สาระบุรี จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

7.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการกำหนดและการสื่อสารแผนงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านผู้บริหารสถานศึกษามีการ

จัดกิจกรรมที่ตอบสนองกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่ตอบสนองกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา ชี้แจงให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมรับทราบแนวปฏิบัติหรือเป้าหมายและภารกิจด้านวิชาการของสถานศึกษา

7.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้สอนผลิต พัฒนาสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และนวัตกรรมต่าง ๆ และเผยแพร่ผลงานเพื่อพัฒนา การเรียนการสอนและพัฒนาวิชาชีพ และควรสนับสนุนให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ทุกปี การศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งที่ผ่านมาจะเห็นว่าสถานศึกษาหลายแห่ง ยังขาดการประเมินผลการใช้หลักสูตร และสถานศึกษาไม่สามารถอธิบายได้ว่าหลักสูตรสถานศึกษามีสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขด้านใดบ้าง

7.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการพัฒนาครูและการส่งเสริมคุณภาพการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการวางแผนจัดทำโครงการให้ครูได้รับการพัฒนาวิชาชีพและส่งเสริมให้ครูพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนางานหรือขอเลื่อนวิทยฐานะ

มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูมีความเข้มแข็งทางวิชาการ พัฒนาวิชาชีพ และวิทยฐานะต่อไป

7.4 จากผลการวิจัย พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดสถานศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน ฉะนั้น ด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเชี่ยวชาญ ให้แก่ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี เช่น ดำเนินการเชิญวิทยากรมาอบรมให้ความรู้ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพทั้งด้านวิชาชีพและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และด้านของขนาดสถานศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรกำหนดเป็นยุทธศาสตร์และนโยบายที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการการจัดสรรงบประมาณ และถือเป็นนโยบายสำคัญระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกขนาดให้เท่าเทียมกัน

8. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรุตพิงศ์ ภูวัชรวรานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารการศึกษาทุกท่านที่กรุณาแนะนำให้คำปรึกษา ถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนเป็นที่เรียบร้อย

9. เอกสารอ้างอิง

- เกตุสุตา กิ่งการจร. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ไกศิษฐ์ เปลรินทร์. (2552). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชวนะ ทวีอุทิศ. (2558). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญพา พรหมณะ. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- เพ็ญพักตร์ ภูศิศิลป์. (2557). *องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษา ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยคริสเตียน.

ปฐุม ปรีปนณังกูร. (2554). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต*

2. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 136 ตอนที่ 57 ก. หน้า 49.

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2555). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน*. สงขลา: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ศรุตพิงศ์ ภูวธีรวรรณ. (2555). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ผ่านการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับผู้บริหารโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้*. ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำและ นวัตกรรมทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนัก การศึกษาเมืองพัทยา*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). รายงานผลการ
ประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) (Online). สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม
2563, จาก <http://nt.obec.go.th>

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. (2562). แผนปฏิบัติ
งานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. สงขลา: กลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. (2563). รายงานผล
การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ปีการศึกษา 2562. สงขลา:
กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3.

Hallinger, P. & Murphy, M. (1985). "Assessing the instructional
management behavior of principals. " *The Elementary
School Journal*. 8(6), p. 221-224.

McEwan, E. K. (1998). *Seven steps to effective instruction
leadership*. CA: Macmillan.

McEwan, E. K. (2003). *Seven steps to effective Instructional
leadership*. (3rd ed.). California: Corwin Press.

ภาพแทนผู้หญิงในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้
REPRESENTATION OF WOMEN IN SOUTHERN LULLABY

สิริพร รอดเกลี้ยง^{1*}
Siriporn Rodklang^{1*}

Received Date: July 19, 2021

Revised Date: April 22, 2022

Accepted Date: May 12, 2022

¹ นักวิชาการ, สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ

* Corresponding author, e-mail : s.rodklang@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องภาพแทนผู้หญิงในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาพตัวแทนที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ในการศึกษาใช้แนวคิดเรื่องภาพตัวแทน (Representation) เป็นกรอบในการวิเคราะห์ ใช้ข้อมูลเพลงกล่อมเด็ก งานวิทยานิพนธ์ บทความและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาอธิบายเนื้อหาของเพลงกล่อมเด็กสะท้อนภาพตัวแทนผู้หญิงในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ภาพแทนผู้หญิงที่ไม่มีความรู้ความชำนาญในงานบ้านงานเรือน 2) ภาพแทนผู้หญิงด้านการครองตน 3) ภาพแทนการประกอบอาชีพ 4) ภาพแทนผู้หญิงด้านการครองตน 5) ภาพแทนการแต่งงานข้ามเชื้อชาติ 6) ภาพตัวแทนด้านความงาม 7) ภาพแทนด้านความเป็นแม่ 8) ภาพแทนด้านการนับถือศาสนา 9) ภาพแทนผู้หญิงที่ต้องพึ่งพาผู้ชาย

ภาพตัวแทนผู้หญิงปรากฏ เป็นการสร้างความหมายความเป็นผู้หญิงตามจารีต เก่งงานบ้านงานเรือนผู้หญิง ผ่านสังคมและครอบครัวที่อยู่ในระบบชายเป็นใหญ่หรือที่เป็นตัวกำหนดบทบาททางเพศให้กับพวกเธอว่าควรจะเป็นแม่ เป็นภรรยา คุณธรรมในการครองเรือน เกิดจากการประกอบสร้างความเป็นจริงทางสังคมจากเพลงกล่อมเด็ก

คำสำคัญ : ภาพแทนผู้หญิง, เพลงกล่อมเด็กภาคใต้, การประกอบสร้าง

Abstract

This article concerned about the role of women in the Southern Lullaby The objectives were to 1) study the representation

women that appear in the southern lullabies. In the study, the concept of representation women was used. Representation was used as a framework for the analysis. Use lullaby data thesis work Articles and related documents to explain the content of the nursery rhyme reflect women's representations in various aspects as follows: 1) representation of woman without expertise in household chores 2) representation of woman in self-possession 3) representation Occupation 4) representation of woman in self-domination 5) representation of women cross-racial marriage avatar 6) The representation of Beauty portrait 7) The representation of Motherhood avatar 8) The representation of Religious avatar 9) The representation of female rely on men

The representation of women appeared. It creates the meaning of being a woman according to tradition. Good at household chores for women through society and family in a patriarchal system or which determines the gender roles for them to be mothers, wives, home ethics resulting from the creation of social reality from nursery rhymes.

Keywords: Representation of women, Southern lullaby, The construction

1. บทนำ

เพลงขาน้อง หรือเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ หรือเพลงร้องเรือ เป็นวรรณกรรมท้องถิ่นประเภทมุขปาฐะ เป็นวรรณกรรมท้องถิ่นของชาวภาคใต้ประเภทหนึ่งที่เกิดจากชาวบ้าน ลักษณะการร้องจะใช้เสียงตามจินตนาการของผู้ร้อง มากกว่าจะนึกถึงจังหวะและทำนองเพลง เนื้อร้องมักจะเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสภาพของสังคมโดยทั่วไปของแต่ละท้องถิ่น เพลงกล่อมเด็ก นอกจากจะขับกล่อมให้เด็กกลดความตึงเครียดและลดความเบื่อหน่ายในการเลี้ยงดูเด็ก เนื้อหาของเพลงกล่อมเด็กได้สะท้อนสภาพชีวิต หรือวิถีชีวิต ความเชื่อ ตลอดจนขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ เอาไว้โดยถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของความเชื่อ ค่านิยม และปรัชญาชีวิต ด้วยสาเหตุนี้เองเนื้อร้องของเพลงกล่อมเด็กจึงมีเนื้อหาหลายประการผสมผสานกัน เช่น เนื้อหา เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี เกี่ยวกับหลักธรรมหรือคติเตือนใจ เกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว หรือถ้อยคำประชดประชันเสียดสี เนื้อเพลงบทใดมีคติสอนใจ ก็มักจะจดจำและร้องกันอย่างแพร่หลาย ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ขับกล่อม จะแต่งคำสอนต่าง ๆ เอาไว้เพื่อสั่งสอนเด็กไปในตัว (จรรยาสุภาวดี บุญญาพิทักษ์, 2554, น.2)

วรรณกรรมท้องถิ่นประเภทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ มีลักษณะการแสดงออกที่พิเศษอยู่อย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นลักษณะเด่นที่แตกต่างจากวรรณกรรมท้องถิ่นประเภทอื่น ๆ คือ เพลงกล่อมเด็กแทบทุกบทจะปรากฏลักษณะการแสดงออก ในเรื่องของการใช้ถ้อยคำ เสียดสี เหน็บแนมหรือแม้แต่คำด่าทอ ซึ่งบางครั้งก็กล่าวออกมาอย่างตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม อันเป็นลักษณะนิสัยเฉพาะของคนภาคใต้นั่นเอง หรือบางครั้งก็นำเสนอเนื้อหา

โดยใช้สำนวนโวหารกระทบกระเทียบ เปรียบเปรย เนื้อหาประเพณีจะอุดมไปด้วยโวหารที่คมคายและเต็มไปด้วยศิลปะ การเลือกใช้ถ้อยคำที่ทำให้ฝ่ายหนึ่งรู้สึกเจ็บและแสดงให้เห็นถึงอารมณ์ของผู้ขับอีกด้วย

การสร้างภาพตัวแทนผู้หญิงในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ บทบาทของเพลงกล่อมเด็กยังคงมีหน้าที่ขับกล่อม แต่คงคงปฏิเสธไม่ได้ว่ายังมีเนื้อหาเพลงที่สะท้อนคำสอนผู้หญิง ที่นำไปสู่การอธิบายภาพตัวแทนของผู้หญิงในด้านต่าง ๆ ได้อย่างน่าสนใจ ทั้งนี้ คำสอนสตรีในเพลงกล่อมเด็ก ได้ทราบถึงเจตนาของคำสอน สำหรับการสร้าง (ภาพตัวแทน) ความเป็นหญิงหรือความเป็นชาย มีนักวิชาการหลายท่านที่ชี้ให้เห็นว่าภาพเหล่านั้นไม่ได้ติดตัวทั้งเพศหญิงและเพศชายมาโดยกำเนิด ตรงข้ามกลับเป็นผลผลิต แห่งการสร้าง (Produce) หรือประกอบสร้าง (Construct) ที่ทำให้น่าที่ผลิตซ้ำอุดมการณ์บางอย่างอยู่ตลอด และเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและสถานที่จากสังคมและวัฒนธรรมที่ต่างกัน ดังเช่น สจ๊วต ฮอลล์ (Stuart Hall) นักวิชาการชาวอังกฤษกล่าวว่า เป็นกระบวนการสร้างความหมายให้สิ่งต่าง ๆ เป็นผลผลิตหรือการประกอบสร้างทางสังคม และวัฒนธรรมที่ให้ความหมายและคุณค่าต่างกันไป ผ่านอุดมการณ์ภาษา และบริบทอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นชาติพันธุ์ เพศภาวะ หรือชนชั้น เพราะฉะนั้น ภาพตัวแทนจึงถูกคัดเน้นลักษณะเด่นบางอย่างด้วยแนวคิดของกลุ่มคนที่มีสถานะที่เหนือกว่า แล้วนำไปผูกติดและจัดวางให้สัมพันธ์กับสิ่งอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความหมายและคุณค่าจนกลายเป็นบรรทัดฐานการรับรู้ร่วมกันภายในสังคมนั้น (กัลป์ยกร แก้วเกียรติคุณ, 2548, น. 16-17) ดังนั้นภาพตัวแทนผู้หญิงผ่าน เพลงกล่อมเด็กภาคใต้

นำเสนอภาพตัวแทนที่จะคอยเตือนให้ผู้หญิงรักษนวลสงวนตัว เก่งงานบ้านงานเรือน ถูกประกอบสร้างขึ้นมาอย่างไร ที่ถ่ายทอดในบทเพลง

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ที่น่าสนใจ และงานวิจัยภาพแทน เพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษา

2.1 งานวิจัยเกี่ยวกับเพลงกล่อมเด็กภาคใต้

ในงานศึกษาของ ราชิดา พลุกษารัตน์ (2540) วิจัยเรื่อง **โวหารรักที่พบในเพลงกล่อมเด็ก จังหวัดนครศรีธรรมราช** เป็นการนำเสนอบทเพลงมาศึกษาและวิเคราะห์ ใน 3 ประเด็นหลักคือประเภทของโวหารรักและความหมายในเพลงกล่อมเด็ก กลวิธีการเลือกใช้คำและโลกทรรศน์ที่ปรากฏในโวหารรักพบว่าชาวใต้มุ่งหวังให้สตรีประพฤติปฏิบัติตามจารีตประเพณี ให้ควรค่าแก่การยกย่อง ส่วนบุรุษต้องมีความเป็นผู้มี กล้าหาญ อดทน และไม่โลเลเหลวไหล การแต่งงานผู้ใหญ่จะเป็นผู้พิจารณาและตัดสินใจขาด โดยจะเลือกคู่ครองที่มีฐานะและชาติตระกูลเท่าเทียมกัน และวิถีชีวิตการครองเรือนนั้น สามีจะเป็นผู้นำ ภรรยาต้องจงรักภักดีต่อสามี

ในงานศึกษาของ วีระศักดิ์ บุญญาพิทักษ์ (2535) เรื่อง **คำบริภาษในเพลงชาनों** นำเสนอประเด็นในการบริภาษบุคคลและบริภาษบุคคลของสถาบันทางสังคม ได้แก่ ผู้ชายที่ไม่มีความรู้ ไม่มีความกล้าหาญ เกียจคร้าน หลงการพนัน สุรา ยาเสพติด ไม่มีความซื่อสัตย์และเจ้าชู้ ผู้หญิงที่กิริยามารยาทไม่เรียบร้อย ไม่รักษนวลสงวนตัว ไม่มีความซื่อสัตย์ต่อสามี เกียจคร้าน และขาดความรู้ความชำนาญในงานบ้านงานเรือน ส่วนบุคคลของ

สถาบันทางสังคมได้แก่ พระภิกษุและข้าราชการที่ประพฤติไม่เหมาะสมกับสถานภาพของคน

งานศึกษาของ สาคร พรหมนิน (2538) เรื่อง **วิเคราะห์วัฒนธรรมที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช** ผลการศึกษาพบว่า วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ มีดังนี้ ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี และภาษา ด้านความเชื่อ จะเชื่อเรื่องแม่ซื้อ เรื่องกฎแห่งกรรม เชื่อเรื่องอาณิสสแห่งการบำเพ็ญกุศลในด้านต่าง ๆ เชื่อเรื่องไสยศาสตร์ และมีค่านิยมในความเป็นอิสระ รักพวกพ้อง จริงใจตรงไปตรงมา ยกย่องคนใจกว้าง ชอบโอ้อำภูมิจาน รักและหยิ่งในศักดิ์ศรี ยกย่องระบบอาวุโส ชอบหาความสุขจากการชมมหรสพและเล่นกีฬาพื้นบ้านการพนัน นิยมสตรีที่เก่งงานบ้านงานเรือน มีความสวยงาม และมีผิวขาวสะอาด มีการยึดมั่นในจารีตประเพณี โดยเฉพาะประเพณีการแต่งงาน ประเพณีการบวชและประเพณีที่เกี่ยวข้องกับศาสนา เช่น ประเพณีการชักพระ เป็นชุมชนที่ให้ความสำคัญในการศึกษาเล่าเรียน

งานศึกษาของ ธีรฉัตร คงจันทร์ (2556) เรื่อง **ลักษณะภาษาและสารัตถะในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้** ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะภาษาของเพลงกล่อมเด็กภาคใต้มีดังนี้ (ก) ด้านฉันทลักษณ์ เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ไม่เคร่งครัดในข้อบังคับทางฉันทลักษณ์ เพลงบทหนึ่งมี 8 วรรค แต่ละวรรคมี 4 - 5 คำหรือ 6 - 8 คำ มีการส่งสัมผัสระหว่างวรรค และมีการซ้ำความระหว่างวรรค (ข) ด้านกลวิธีการใช้คำ ขึ้นต้น พบการใช้คำขึ้นต้น 4 ลักษณะ คือ การใช้คำขึ้นต้นที่สัมพันธ์กับเนื้อหา การใช้คำขึ้นต้นที่ไม่ สัมพันธ์กับเนื้อหา การใช้คำขึ้นต้น “คือน้องเหอ” หรือ “น้องนอนเหอ” และการใช้คำเรียกสิ่งต่าง ๆ เป็นคำขึ้นต้น เช่น ชื่อพืช ชื่อสัตว์ คำเรียกบุคคลหรือเครือญาติ หรือ

คำเรียกปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ (ค) กลวิธีการใช้คำ พบการใช้คำซ้ำคำซ้ำซ้อน การหลกคำและการใช้คำภาษาไทยถิ่นใต้ในเพลงกล่อมเด็ก ภาคใต้ (ง) การใช้โวหารภาพพจน์ พบการใช้โวหารภาพพจน์ 5 ชนิด คือ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน สัทพจน์ และอติพจน์ (2) สารัตถะที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ มี 4 ด้าน ได้แก่ (ก) การแสดงความรัก ความผูกพันระหว่างแม่หรือผู้ดูแลกับเด็ก (ข) การอบรมสั่งสอน ที่สื่อถึงการอบรม ว่ากล่าว หรือตักเตือนเด็ก (ค) การวิพากษ์บุคคลและสังคม เพลงกล่อมเด็กมีสารัตถะวิพากษ์พฤติกรรมของชายและหญิง ทั้งใน ด้านการเลือกคู่ครอง การประพฤติดนให้เหมาะสมตามบทบาทในสังคม และวิพากษ์สถาบันทางสังคม ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันทางศาสนา และสถาบันการปกครอง และ (ง) การสะท้อนภาพสังคม เพลงกล่อมเด็กภาคใต้สะท้อนให้เห็นความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม และวิถีชีวิตของคนปักษ์ใต้

งานศึกษาของสาตี แก้วบุญส่ง (2549) **เรื่องการศึกษาวิถีชีวิตของชาวทะเลน้อย อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง** ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลเพลงกล่อมเด็กทั้ง 240 บทได้สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตชาวทะเลน้อยในด้านต่าง ๆ ตามความมุ่งหมายของการศึกษา กล่าวคือ ด้านความเป็นอยู่ พบว่าชาวทะเลน้อยมีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ดำรงชีวิตโดยพึ่งพาธรรมชาติ ด้านครอบครัวพบว่าทุกคนในครอบครัวแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ ด้านประกอบอาชีพ พบว่าอาชีพหลักคืออาชีพเกษตรกรรม รองลงมาคืออาชีพค้าขายและอาชีพรับราชการ ด้านประเพณี พบว่ามีการยึดถือประเพณีเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา และประเพณีที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอย่างเคร่งครัด ด้านค่านิยม พบว่า ชาวทะเลน้อยให้ความเชื่อถือต่อคนที่ผ่านการ

อุปสมบทในพุทธศาสนา เคารพยกย่องข้าราชการ นิยมคนที่มีความกตัญญู กตเวที นิยมสตรีที่ผิวขาว รูปร่างบอบบาง มีความรู้ความสามารถทาง การบ้านการเรือนเย็บปักถักร้อยและทอผ้าเป็น นิยมบุรุษที่มีความรู้มีความ รับผิดชอบต่อครอบครัว

2.2 งานวิจัยเกี่ยวกับภาพตัวแทน

จะทำให้ทราบถึง การสร้างภาพแทนผู้หญิงที่สร้างให้มีบทบาท สถานภาพในด้านต่าง ๆ ภายใต้บริบททางสังคมดังนั้นเอกสารงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องต่อไปนี้เป็นแนวทางที่จะ ช่วยให้เข้าใจการสร้างภาพแทนผู้หญิง

การศึกษาของลำพอง คัญทะลีวัน (2553) เรื่อง **ภาพตัวแทน ผู้หญิงในนิตยสารของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ช่วงปี ค.ศ. 2002 - 2007** จากผลการศึกษาพบว่า นิตยสารทั้ง 3 ฉบับที่ผู้ศึกษาได้นำมา วิเคราะห์เพื่อสะท้อนกระบวนการประกอบสร้างความเป็นหญิงให้กับผู้หญิง ลาวสามารถแยกออกเป็น 4 ประเด็นหลักด้วยกันคือ (1) ผู้หญิงกับสุขภาพ อนามัย (2) ผู้หญิงกับบทบาทตามจารีตประเพณี (3) ผู้หญิงกับผลิตภัณฑ์ สินค้าและ (4) ผู้หญิงกับสถานะทางสังคม ซึ่งทุกประเด็นล้วนแต่เป็นการ กำหนดบทบาท ผู้หญิงให้ตกอยู่กับสภาพจำยอมที่ตั้งอยู่บนฐานการมีอคติทาง เพศจากระบบทุนนิยมปดารีปไตยที่มี ผู้ชายกำกับ โดยการสร้างมายาคติว่า เป็นคุณสมบัติอันดีงามของลูกผู้หญิงด้วยการบริโภคสินค้าต่าง ๆ ที่ระบบทุน นิยมสร้างขึ้นเพื่อทำให้ผู้หญิงกลายเป็นหญิงยุคใหม่ที่เน้นความทันสมัยทาง วัตถุมากกว่า ความรู้ที่เป็นอีกด้านหนึ่งที่สำคัญของความทันสมัย

อนึ่ง สารสำคัญของการศึกษาครั้งนี้พบว่า ภาพตัวแทนผู้หญิงใน นิตยสารทั้ง 3 ฉบับ ถือได้ว่าเป็นภาพตัวแทนผู้หญิงลาวที่ปราศเลือน

หลากหลายขัดแย้ง เลื่อนไหลไปมาระหว่างความเป็นผู้หญิงลาวตามจารีต
สังคมนิยม และทุนนิยมบริโภคนิยมตามมิติทางด้านเวลา หรือประวัติศาสตร์
ร่วมสมัยที่ไม่หยุดนิ่ง ภาพตัวแทนผู้หญิงลาวดังกล่าวจึงเป็นภาพตัวแทนของ
สังคมลาวที่กำลังสับสน หรือกล่าวได้ว่าอยู่ในภาวะวิกฤตอัตลักษณ์เนื่องจาก
กำลังอยู่ในกระบวนการถูกทำให้เป็นส่วนหนึ่งของ โลกาภิวัตน์ทั้งนี้กระบวนการ
ดังกล่าวนี้ปรากฏให้เห็นอย่างละเอียดชัดเจนในชีวิตประจำวันของผู้หญิงลาว
ในเมืองใหญ่ มากกว่าภาพตัวแทนที่ปรากฏในสื่อที่ศึกษา

งานศึกษาของกิตติ กันภัย (2547) เรื่องการเปรียบเทียบภาพ
ตัวแทนของผู้หญิงสมัยใหม่และหลังสมัยใหม่ ในภาพยนตร์ไทยและ
ภาพยนตร์อเมริกัน ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า ภาพตัวแทน (Representations)
ของผู้หญิงสมัยใหม่ในภาพยนตร์ไทย มีลักษณะทางกายภาพที่ดี มีความมั่นใจ
ในตนเอง กล้าเปิดเผย แต่ยังแสดงอาการลังเลในการตัดสินใจ พยายามที่จะ
ผลักดันตนให้หลุดพ้นจากความเชื่อดั้งเดิม ๆ สำหรับภาพตัวแทนของผู้หญิงหลัง
สมัยใหม่พบภาพของการไม่ยึดติดกับสิ่งต่าง ๆ ทำตามความต้องการส่วนตน
ใช้เรื่องเพศเป็นตัวแสดงความรู้สึกรัก มุ่งหาความสุขให้กับชีวิต กำหนด
รสนิยมทางเพศของตนเองได้ ในขณะที่ภาพตัวแทนของผู้หญิงสมัยใหม่ใน
ภาพยนตร์อเมริกัน มีความเป็นปัจเจกชนสูง แต่ก็ให้ความสำคัญกับครอบครัว
มีลักษณะของการทวนกระแสสังคม ไม่ต้องการให้สังคมคาดหวัง สำหรับภาพ
ตัวแทนของผู้หญิงหลังสมัยใหม่มีการประกอบอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์
มีความล้ำหน้า แต่ก็โยยหาถึงรากเหง้าของตน ปฏิเสธกฎเกณฑ์ของสังคมทั้ง
ปวง ใช้เทคโนโลยีในการเสริมความรู้ และมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายได้หลายคน
เพื่อหาความสุขใส่ตัว ภาพตัวแทนของผู้หญิงสมัยใหม่ในภาพยนตร์ไทยและ

ภาพยนตร์อเมริกันมีความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันในแง่ของวิถีการดำเนินชีวิต การแสดงออกที่มีต่อสังคมและคนรอบข้าง แต่ก็แฝงด้วยความเหงา และมีความแตกต่างกันในแง่ของการเลือกกำหนดรสนิยมทางเพศ การให้ความสำคัญกับครอบครัว และการได้รับการลงโทษจากสังคม และภาพตัวแทนของผู้หญิงหลังสมัยใหม่ในภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์อเมริกันมีความคล้ายคลึงกันในการรู้ความต้องการของตัวเอง การดำเนินชีวิต และมีความแตกต่างกันในแง่ของการใช้อำนาจของตนกับผู้ชาย เพื่อให้ประสบความสำเร็จหรือถึงยังเป้าหมาย

งานศึกษาของสุนันทา อิมประไพ (2551) **การสร้างภาพตัวแทนของผู้หญิงสุขภาพดีในนิตยสารสุขภาพและความงาม** ผลการวิจัยพบว่า นิตยสารสุขภาพและความงามทั้ง 2 ชื่อฉบับ มีการสร้างภาพตัวแทนของผู้หญิงสุขภาพดีขึ้นใหม่ นอกเหนือไปจากลักษณะของผู้หญิงที่มีการเอาใจใส่ดูแลสุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ และสุขภาพสังคม ซึ่งลักษณะภาพตัวแทนของผู้หญิงสุขภาพดีที่ผ่านกระบวนการสร้างโดยนิตยสารสุขภาพและความงามนั้น สอดคล้องกับแนวคิดภาพตัวแทน คือ มีการคัดเลือกคุณลักษณะเด่นเพียงบางอย่างในรูปแบบของตัวแทนมาเป็นตัวกำหนดกรอบการรับรู้ของสังคม โดยนิตยสารสุขภาพและความงามทั้ง 2 ชื่อฉบับมีการนำเสนอภาพตัวแทนของผู้หญิงสุขภาพดีในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป คือ นิตยสารสลิมมิ่งเน้นการนำเสนอในลักษณะผู้หญิงสุขภาพดีที่มีรูปร่างดีอย่างสุขภาพดีและดูแลรักษารูปร่างอยู่เสมอ ส่วนนิตยสารลิสซ์จะนำเสนอในลักษณะผู้หญิงสุขภาพดีที่มีการดูแลเอาใจใส่สุขภาพร่างกาย สุขภาพจิตใจ แพ้ชั้นการแต่งกาย และความสวยความงามไปพร้อมกัน ในส่วนของรูปแบบและเนื้อหาของ

การสร้างสัญลักษณ์ผ่านโฆษณาที่ปรากฏในนิตยสารสุขภาพและความงามนั้นพบว่า ลักษณะของเนื้อหาการโฆษณามีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับลักษณะภาพตัวแทนของผู้หญิงสุขภาพดีที่นิตยสารทั้ง 2 ชื่อฉบับนำเสนอ และมีความสัมพันธ์กับรูปแบบของสัญลักษณ์เพื่อการบริโภค โดยมีการถ่ายทอดความหมายโดยนัยให้กับสินค้าต่าง ๆ ผ่านทางรูปแบบโฆษณา คือ โฆษณา (Advertising) บทความเชิงโฆษณา (Advertorial) การจัดวางสินค้า / ตราสินค้า (Product Placement) และโฆษณาแฝงที่ปรากฏในรูปของบทความ

งานศึกษาของกษริน วงศ์กิตติขวลิต (2552) เรื่อง ภาพตัวแทนของพระสุริโยทัยในวรรณกรรมไทย ผลการวิจัยพบว่า “พระสุริโยทัย” ถูกประกอบสร้างและนำเสนอด้วยการใช้กลวิธีของการเล่าเรื่องให้เป็นภาพตัวแทนที่มีมิติหลากหลาย ภาพตัวแทนที่ หลากหลายเหล่านี้ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการตีความและการให้ความหมายแก่การสิ้นพระชนม์ กลางสมรภูมิของพระสุริโยทัยที่ต่างกันไป นอกจากนี้ภาพตัวแทนพระสุริโยทัยมีส่วนสัมพันธ์กับแนวคิดหรืออุดมการณ์บางประการในสังคมไทยภาพตัวแทนของพระสุริโยทัยในวรรณกรรมแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ (1) ภาพยอด ภรรยา และ (2) ภาพวีรสตรี ในภาพหลักแต่ละกลุ่มยังมีภาพย่อยที่เน้นมิติที่แตกต่างหลากหลาย ในตัวบทวรรณกรรมเรื่องหนึ่งสามารถนำเสนอได้มากกว่าหนึ่งภาพ แต่มักจะมีเพียงภาพที่โดดเด่นที่สุด ภาพเดียว กลวิธีการประพันธ์ที่ส่งผลให้ภาพตัวแทนของพระสุริโยทัยแตกต่างกัน ได้แก่ แก่นเรื่อง ประเภทของโครงเรื่อง การนำเสนอตัวละคร มุมมองในการเล่าเรื่อง การอ้างอิงและการใช้ภาษาแนวคิดสำคัญที่สัมพันธ์กับการประกอบสร้างภาพตัวแทนของพระสุริโยทัย ได้แก่ แนวคิดเรื่องวีรบุรุษ / สตรีและแนวคิดเรื่องความเป็น

ผู้หญิง ที่ทำให้ภาพตัวแทนของพระสุริโยทัยสามารถนำเสนอความคิดเรื่องสำนึกรักชาติ ความคิดเรื่องการเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์และความคิดเกี่ยวกับลักษณะของสตรีที่พึงประสงค์ของสังคม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับภาพแทนผู้หญิง ซึ่งภาพแทนเป็นภาพที่สร้างขึ้น ผู้ศึกษาจึงสนใจผ่านกระบวนการคำสอนบทเพลงกล่อมเด็ก ที่เป็นปัจจัยสร้างภาพตัวแทนให้ผู้หญิง

3. แนวคิดภาพแทน (Representation)

ภาพตัวแทนในเชิงการสร้างความหมาย (Constructionist Approach) ซึ่งตั้งอยู่บนความเชื่อพื้นฐานที่ว่า การนำเสนอภาพตัวแทนนั้นไม่ได้เป็นกระบวนการที่โปร่งใส หรือเป็นเพียงการถ่ายทอด สิ่งรอบข้างโดยตรงโดยไม่ได้มีการบิดเบือนหากแต่เป็นกระบวนการที่แอบแฝงการผลิตความหมาย กล่าวคือในขณะที่สิ่งรอบข้างไม่ได้มีความหมายในตัวของมันเอง หากแต่ผู้สร้างนำเสนอภาพแทนนั้น ใส่ความหมายลงไปในกระบวนการนำเสนอจากแง่มุมดังกล่าว ผู้สร้างนั้นมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากเป็นผู้กำหนดกรอบและให้ความหมายกับสิ่งรอบข้างที่ไม่ได้มีความหมายในตัวมันเอง ตัวอย่างเช่น “ผู้หญิง” ไม่ได้มีความหมายในตัวมันเอง หากแต่เกิดจากการประกอบสร้างขึ้นจากวัฒนธรรมและค่านิยมทางสังคมและการนำเสนอภาพแทนซ้ำ ๆ ทำให้เกิดผู้หญิงขึ้นโดยผู้สร้างที่กำหนดความหมายและบทบาทของผู้หญิงให้เป็นไป ในยุคที่ชายเป็นใหญ่ ผู้หญิงจะถูกสร้างให้อ่อนแอ ทำงานในบ้าน แต่เมื่อมีการเรียกร้องสิทธิสตรีจากสตรีนิยมมากขึ้น ภาพแทนของผู้หญิงจึงเปลี่ยนไป เป็นผู้หญิงออกมาทำงานนอกบ้านได้

มีความสามารถทัดเทียมผู้ชาย เป็นต้น โดยภาพตัวแทนดังกล่าว จะถูกสร้างผ่านละครโทรทัศน์ การ์ตูน สื่อโฆษณา เป็นต้น (ภัทรศศิริ ช้างเจิม, 2559 : 34)

3.1 วิธีการสร้างภาพตัวแทน ได้อธิบายการสร้างภาพตัวแทนไว้ 2 ประการ คือ 1. การสร้างภาพตัวแทน ในบางสำนักได้บอกไว้ว่าอาจเป็นการสะท้อนความเป็นจริงทางด้านค่านิยม วัฒนธรรม ความเชื่อทางสังคมในแต่ละบริบทของคนส่วนใหญ่ เช่น การสะท้อนภาพของผู้หญิงในสังคมอเมริกันยุคสมัยใหม่ที่ปรากฏในสื่อภาพยนตร์และภาพยนตร์การ์ตูนที่มีความเป็นหญิงที่เปลี่ยนไปจากแต่เดิมที่ผู้หญิงเป็นแม่บ้านเลี้ยงลูก ดูแลสามี กลายมาเป็นผู้หญิงที่เก่ง ออกมาทำงานนอกบ้านสามารถทำงานเลี้ยงครอบครัวได้โดยไม่ต้องพึ่งผู้ชาย เป็นต้น

3.2 การสร้างภาพตัวแทนที่เกิดจากการสร้างความหมายผ่านกระบวนการทางความคิดของผู้ส่งสาร โดยผู้ส่งสารในที่นี้อาจหมายถึง ผู้ผลิตหรือผู้จัดทำการสร้าง ผู้ส่งสารจะทำการใส่ความคิด ความหมายใหม่ ๆ เข้าไปในภาพตัวแทนนั้น ๆ จากภาพตัวแทนเดิมอาจมีแนวคิดเรื่องเก่าอยู่ และผู้ส่งสารแต่งเติมสร้างความหมายเพิ่มเติมเข้าไป หรือลบแนวคิดเรื่องเดิมออกจากภาพตัวแทนบางส่วนหรือลบทั้งหมด เพื่อประกอบสร้างความหมายใหม่เข้าไปแทนเป็นการสร้างภาพตัวแทนดูเป็นเหมือนเรื่องจริงผู้รับสารก็จะตีความตามแต่ละความเข้าใจส่วนบุคคล (สรารักษ์ โรจนพฤษ์, 2557, น. 29)

จากแนวคิดของภาพแทนที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ภาพแทนเป็นการนำเสนอความจริงผ่านบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ ผ่านกระบวนการทัศน์ของผู้สร้างภาษาเพื่อให้คนในสังคมได้รับรู้เกี่ยวกับความหมายโดยที่มีกรณีเน้นย้ำความหมายจากมโนทัศน์ในความคิดของเราผ่านทางภาษา แต่ภาพแทน

ไม่ได้เป็นเครื่องบ่งชี้ความจริง ว่าความจริงเป็นเช่นไรแต่ชี้ให้ทราบว่าคุณในสังคมคาดหวัง และเชื่อในสิ่งที่นำเสนอ

4. การวิเคราะห์ตัวแทนความเป็นหญิงที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็ก

ในส่วนนี้จะนำเสนอการสร้างภาพตัวแทนผู้หญิงในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ จากการยกตัวอย่างบทเพลงที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับผู้หญิงในมิติต่าง ๆ ดังรายละเอียด

4.1 ภาพแทนผู้หญิงที่ไม่มีความรู้ความชำนาญในงานบ้านงานเรือน

งานที่ถูกนำไปเชื่อมโยงไว้กับความเป็นหญิง คือ งานบ้าน การทำอาหาร งานที่เป็นหน้าที่ของผู้หญิง คือ การทำอาหาร งานฝีมือและงานประดิษฐ์การนำเสนอให้ผู้หญิงชำนาญเรื่องงานบ้านงานเรือนเป็นการนำเสนอที่ตรงกับภาพความเป็นกุลสตรีและตามที่คุณชายต้องการ เพราะสังคมกำหนดให้หน้าที่ดังกล่าวเป็นหน้าที่ของสตรีที่พึงปฏิบัติ ผู้หญิงที่บกพร่องในหน้าที่นี้หรือทำไม่เป็นจะถูกตำหนิ เช่น

โลกสาวเห่อ	เขาชาวเรินกลาง
ได้ผ้าขุนนาง	ไม่รู้แต่งโตก
หยิบถ้วยดั่งผาง	หยิบชามดั่งโซลก
ไม่รู้แต่งโตก	ลูกสาวชาวเรินกลาง
	(พัทลุง)

โลกสาวชาวเรินหัวนอน	แม่ใช้ให้แกงบอบ
แกงจนหัวนึ่ง	แม่ให้แกงตุกจุกทั้งเจียง
ดอกทองเนื้อเกลี้ยง	รู้แต่จะเลี้ยง...เฮ้อ..เห้อ..ผิว..

ฮาเอ้อ.....เห้อ...โลกสาวเห้อ	โลกสาวชาวเรินตก
ขึ้นนั่งตีนครก	นมยานโตงเตง
เวลาซี้คร้าน	ซอมसारไม่เต็มเพลิง
นมยานโตงเตง	โลกสาวชาวเรินตกเห้อ

(พัทลุง)

จากบทเพลงกล่อมเด็กบทนี้สะท้อนให้เห็นถึงผู้หญิงที่ไม่มีความรู้ความสามารถในการทำงานบ้านงานเรือน ไม่รู้เรื่องราวการทักกับข้าว ผู้หญิงที่ทำอะไรไม่เป็นแล้ว ยังคิดจะมีสามีดูจากเพลงกล่อมเด็กที่บอกว่า “แกงปลาตุก จุกลงทั้งเงียง” แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงคนนี้ขาดความรู้ในการทำข้าวปลาอาหาร ในที่นี้คือ การทำปลา ไม่เอาเงียงปลาออกก่อนจะใส่ลงหม้อแกงสุรปคือ ทำอะไรไม่เป็น จะทำอะไร สักครั้งต้องถามแม่สามีทำให้คนอื่นมองผู้หญิงคนนี้น่า ทำกับข้าวให้สามีกิน ยังไม่เป็นแล้วรียากจะเอาสามี

4.2 ภาพแทนผู้หญิงด้านการครองตน

สังคมภาคใต้มีคำสอนให้ตระหนักว่าผู้หญิงต้องรักษานวลสงวนตัว จะต้องรักษาความบริสุทธิ์ และชื่อเสียงเอาไว้จนกว่าจะแต่งงานกัน หากชายไม่มาสู่ขอก็ต้องเก็บเนื้อเก็บตัว รู้จักสงวนท่าที แม้รักชายใดก็ต้องเก็บเอาไว้ในใจไม่แสดงออกมาให้เห็น โดยถ้าปฏิบัติตามจะก่อให้เกิดผลดีต่อตนเองหากไม่ปฏิบัติตามนี้ถือว่าประพฤติเสียหายอย่างร้ายแรงและเป็นสิ่งที่น่าละอายที่สุด ในเพลงกล่อมเด็กปรากฏคำสอนที่มีเนื้อหาคำสอนสตรีที่ไม่รักษานวลสงวนตัวอยู่หลายบท เช่น

ฮา....แอ้อโลกสาวเหอ	โลกสาวเร็นตก
อยู่ร่างพลกพลก	เล่นตามบ่าวถกไปถึงคอน
บ่าวถกแกใจดี	แก่ซ้อลูกสั่มหลุมพืกับห้วน
เล่นตามบ่าวถกไปถึงคอน	บ่าวถกกอดนอนเหอ.....รุ่ง

เพลงกล่อมเด็กบทนี้ เป็นคำสอนระหว่างแม่และลูกสาวที่สอนให้ลูกสาว ปฏิบัติไปในทางที่ดี ให้ลูกปฏิบัติตามจารีตประเพณี เพื่อให้ผู้ชายมาสู่ขอเป็นจารีตที่กำหนดบทบาทและสถานภาพเพศหญิงให้เชื่อฟังและทำตาม

กล้วยพังลาเหอ	กล้วยพังลาหวิเหี้ยว
ลูกสาวแม่คนเดียว	แม่หวังไว้กินควาย
ข้างปากตูปิด	ข้างกำ ทุทะลาย
หวังไว้กินควาย	ลูกสาวแม่คนเดียว

(จรรยาศักดิ์ บุญญาพิทักษ์, 2554, น. 36)

จากบทเพลงกล่อมเด็กดังกล่าวข้างต้น เป็นคำสอนระหว่างแม่และลูกสาวที่สอนให้ลูกสาวปฏิบัติไปในทางที่ดีให้ลูกปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมตามประเพณีหวังว่าลูกสาวได้มีพิธีมงคลสมรสตามธรรมเนียมไทย “หวังไว้กินควาย” คือการได้จัดพิธีเลี้ยงฉลองการแต่งงาน มีงานเลี้ยงเพื่อเป็นเกียรติแก่ครอบครัว เพราะครอบครัวมีลูกสาวเพียงคนเดียว

4.3 ภาพแทนการประกอบอาชีพ

ในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ ปรากฏอาชีพหลายตอน แสดงให้เห็นถึงอาชีพสำคัญของผู้หญิงไว้ สมัยก่อนการทอผ้ามีทุกบ้าน เป็นอุตสาหกรรม

ครัวเรือน ผู้หญิงทุกคนต้องทอผ้าเป็น พอเริ่มเป็นสาวก็หัดทอผ้าจนชำนาญ ชีวิตที่เกี่ยวข้องกับผ้าทอจึงมีปรากฏให้เห็นทั้งวรรณกรรมสุภาษิต คำพังเพย คำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ว่าการทอผ้าเป็นงานของผู้หญิง ที่แสดงความเป็นหญิงอย่างแท้จริง เป็นหน้าที่ที่ผู้หญิงจะมีครอบครัวต้องทำหน้าที่นี้ได้สมบูรณ์ โดยดูจากความสามารถในการทอผ้า (วิณะ จุฑะวิภาต 2555 : 41) ดังรายละเอียด

โลกสาวเหอ	โลกชาวบ้านชายเล
ทอโหกไม่ขาดเก	ได้อินเขาว่าอ๊มาขอ
ชายตายชายไหม	โลกไพลชายหนมกอ
ได้อินว่าเขาอ๊มาขอ	สองซ่อไม่พอ.....เห้อ...กัน

ทอโหก

ฮาเอ้อ..เหอ..ทอโหกเหอ	ทอฟืมสืบเส
น้ำไหลได้เด	ทอลายโลกหวย
ผืนหนึ่งไ่ว่ญง	ผืนหนึ่งไ่ว่ขาย
ทอลายโลกหวย	ขายแหล่วพาพันไป

(พัทลุง)

ทอโหก	ทอด้วยตรนลาย
หยาบหยาบคายคาย	พี่ชายว่าจะมาขอ
โหกขาดไม่ต่อ	สาวน้อยช่างทอเหอ....โหก

ทอโหมกเหื้อ	ทอพืมสามสิบสอง
ทอดอกเข็มทอง	ทอสองเดือนครึ่ง
ไมไชนวลน้อง	ใครหอนทอถึง
ทอสองเดือนครึ่ง	ข้างบนขึ้นราชาว

จากบทเพลงกล่อมเด็กดังกล่าวข้างต้น การทอผ้าหรือ “ทอโหมก” เป็นกิจวัตรประจำวันของผู้หญิงชาวบ้าน เป็นการแสดงให้เห็นวิถีปฏิบัติของสาวชาวบ้านที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ ความรู้ในงานบ้านงานเรือนเป็นหน้าที่ของผู้หญิงทุกคน เพื่อเตรียมไว้เป็นแม่บ้านที่ดี จึงมีการฝึกฝนตั้งแต่วัยเยาว์ ยังเป็นสาว งานที่สำคัญได้แก่งานเย็บปักถักร้อย โดยเฉพาะงานทอผ้า ผู้หญิงในสมัยก่อนทุกคนต้องทอผ้าเป็น และทอได้หลากหลาย หลากรูปแบบ ย้อมผ้าได้สดใสนวลงาม (วีระศักดิ์ บุญญาพิทักษ์, 2535, น. 69)

อนึ่ง ในประวัติศาสตร์เมืองสงขลา มีการกล่าวถึงการพาผู้หญิงช่างทอหูกไป และพวกผู้ชายก็พาไปทำมหาดเล็กมีเรื่องราวดังนี้

เมื่อ พ.ศ. 2320 ผู้ว่าราชการเมืองสงขลา (หลวงสุวรรณคีรีสมบัติ) หมางใจกับผู้ว่าราชการเมืองนครศรีธรรมราช ในเรื่องเจ้าพระยานครศรีธรรมราชมีหนังสือให้กรมการออกเก็บเอาผู้หญิงช่างทอโหมก (หูก) และบุตรสาวกรมการบุตรสาวราชการเมืองสงขลาพาไปเมืองนครศรีธรรมราชหลายสิบคน เมื่อผู้ว่าราชการเมืองสงขลาทราบทูลให้พระเจ้ากรุงธนบุรีทรงทราบ จึงโปรดเกล้าฯ ให้มีการตราถึงเมืองนครศรีธรรมราชให้ยกเมืองสงขลาขึ้นต่อกรุงธนบุรี (เยาวเรศ ศิริเกียรติ, 2521, น. 237-238)

การทำนา

ทิมข้าว

ฮา เห้อ ทิมข้าวเหอ
บ่าว ๆ มามาก
อย่าร้อนใจไปเลยสาวเหอ
หมใบแดงยอ

ทิมข้าวสามสาก
หมใบแดงยอ
ต่อโพรข้างเข้าบ่าวอีมาขอ
มาขอนางไรจันทร์ เหอ

ทองคง

ทองคงเหอ
ข้าวมันทั้งทอง
ผันแลไปข้างนอก
มีใครช่วยเก็บช่วยเกี่ยว
ครือน้องเหอ
เมื่อเจ็บฟุ้งเหี่ยว
เห็นชายเดินมา
นั่งลงตีนครก

หน้าวงต้องเหอ
มีใครช่วยเก็บช่วยเกี่ยว
รอกหมั่นกินยังแต่เรียว
นะทองคงหน้าวงด่วงเหอ..เหอ
ครือสาวทิมสากเดียว
นั่งลงตีนครก
ซักผ้าปิดอก
หยกหยกตามชายไป....เหอ

จากบทเพลงดังกล่าวข้างต้นการทำนาเป็นกิจกรรมหลักในการดำรงชีวิตของคนไทยในสังคมภาคใต้ ทั้งเป็นไปเพื่อการยังชีพและเป็นไปเพื่อการค้าขายแลกเปลี่ยนในระบบเศรษฐกิจ ที่สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของการประกอบอาชีพทำนาแบบดั้งเดิม อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำนา

อาหาร

เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ปรากฏขนมต่าง ๆ ดังนี้

ฮา....เอ้อ....บ้านนี้เห้อ	ได้มีเด็กขี้ร้อง
สองคนพี่น้อง	เที่ยวร้องขายหนมบ้า
ซื่อน้ำผึ้งโคกโพธิ์ ²	ทำหนมโคเทพา ³
เที่ยวร้องขายหนมบ้า	นำเกลียดแม่ค้า เอ้อ เหอ ขาย

บทเพลงนี้ปรากฏภาพแทนผู้หญิงที่มีอาชีพขายขนมบ้า ลักษณะของขนมนี้มีรูปกลมแบน คล้ายเงินเหรียญบางครั้งก็เรียกว่า ขนมบะ ในการทำบุญสารทเดือนสิบของชาวนครศรีธรรมราชใช้ขนมบ้า เป็นขนมหนึ่งในบรรดา 5 อย่างทำบุญ การใช้ขนมบ้าเป็นสัญลักษณ์หมายถึง “บุพชน” ได้ใช้เล่นสะบ้าต้อนรับสงกรานต์ (ดิเรก พรตตะเสน, 2515, น. 24) และขนมอีกชนิดหนึ่งคือ ขนมโค ลักษณะคล้ายขนมต้มขาวสอดไส้และคลุกมะพร้าว

ภาพแทนผู้หญิงถูกสร้างผ่านเพลงกล่อมเด็กที่นำเสนอให้มีลักษณะเป็นไปตามความต้องการของผู้ขายผ่านความเป็นหญิง เช่น มีความชำนาญในการประกอบอาชีพ การทำขนม คำสอนสตรี

นอกจากนี้ ก็ยังมีการเพาะปลูกพืชต่าง ๆ เช่น ผักสวนครัว มะพร้าว ตาลโตन्द พร้อม ๆ กับเก็บผัก จับปลา ล่าสัตว์ เพื่อใช้เป็นอาหาร ดังปรากฏ

² โคกโพธิ์ คือ อำเภอหนึ่งในจังหวัดปัตตานี เป็นย่านชุมทางครั้งก่อน

³ เทพา คือ อำเภอหนึ่งของจังหวัดสงขลา มีเขตติดต่อกับอำเภอโคกโพธิ์

จากเพลงกล่อมเด็กที่สะท้อนให้เห็นการทำมาหากินของผู้หญิงบนวิถีการผลิต
แบบยังชีพ ดังนี้

เข้าไปในสวนเหอ	หน้าแหล่แจ่มแจ่มเหมือนสันทัด
เข้าไปชมผักหมัด	แต่กกังใบลัดฟ้งลัดใบ
เข้าไปชมผักชีล้อม	ลูกเชื้อหัวหอมงามสุกใส
ผักกาดลาดใบ	งามอยู่เท่าใน.....สวน
คือน้องเหอ	คือต้นม่วงครวญ
ลูกสุกแดงทั้งสวน	มีงูและเสือร้าย
ใครใครเข้าไปเก็บ	ผักถั่วตอกดอกไม้
มีงูและเสือร้าย	อยู่ใต้ต้นม่วง.....

(อดิสร ศักดิ์สูง, 2550, น. 36)

จากข้อความที่ปรากฏดังกล่าว ภาพแทนผู้หญิงมีบทบาทสำคัญใน
แง่การผลิตเพื่อใช้ในครอบครัว

4.4 ภาพแทนการแต่งงานข้ามเชื้อชาติ

ในตำนานเพลงกล่อมเด็ก ให้ภาพว่าหลายชุมชนในภาคใต้มีลักษณะ
เป็นสังคมเปิดที่มีผู้คนหลากหลาย ผู้คนท้องถิ่นใกล้เคียงไปมาหาสู่กันและ
ยังให้ภาพว่าการแต่งงานข้ามเชื้อชาติเกิดขึ้นมานานแล้วในสังคมภาคใต้
โดยเฉพาะการแต่งงานกับชาวจีนชาวอินเดีย ทำให้เกิดการผสมผสานวัฒนธรรม
ความเชื่อ และค่านิยมต่าง ๆ ดังตัวอย่างเพลงกล่อมเด็กที่ว่า

“เพลงนกเขาขุดข้าว”

...ฮา...เอ้อ..นกเขาขุดข้าวเหอ นกเป่ล้ามันขันกันจ้อแจ

ลูกไม่ฟังคำพ่อแม่ จะดีสักแค่ไหน

ได้แขกเอาแขก ได้ไทยเอาไทย

จะดีสักแค่ไหน ลูกไม่ตามคำพ่อแม่..เอ้อ...เหอ

“เพลงโลกสาว”

โลกสาวเหอ โลกสาวเร็นติน

เทียมได้ผ้าจีน นอนสาดเจ็ดชั้น

เมื่อได้ผ้าไทย ผืนไหนผืนนั้น

นอนสาดเจ็ดชั้น โลกสาวชาวเร็นติน”

(ทวีลักษณ์ พลราชม, 2562, น. 372-373)

ภาพแทนผู้หญิงปรากฏหลักฐานในศิลาจารึกที่มีการบันทึกเรื่องราวของผู้หญิงพื้นเมืองที่ได้แต่งงานกับชาวอินเดีย ซึ่งสะท้อนความหลากหลายของผู้คนที่เข้ามาอาศัยอยู่ในภาคใต้ มีการบันทึกว่าหญิงชาวพื้นเมืองได้แต่งงานกับพราหมณ์ ข้อสรุปดังกล่าวสอดคล้องกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์บางแหล่งที่ระบุว่ามียก “ฮู” หรือพ่อค้าอินเดีย 500 ครอบครัวและมีพวกพราหมณ์อีกนับพันคนเข้ามาอาศัยทางภาคใต้ จำนวนหนึ่งมาแต่งงานกับสตรีชาวพื้นเมืองและตั้งรกรากอยู่ที่นั่นในพุทธศตวรรษที่ 18 (ทวีลักษณ์ พลราชม, 2562, น. 365)

นอกจากนั้น ยังมีการกล่าวอ้างถึงเหตุการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับบทบาทของชาวจีนทางด้านเศรษฐกิจไทย พบมีชาวจีนที่รับราชการเป็นขุนนางทางใต้

อีกตระกูลหนึ่งคือ หวู หยาง ต้นตระกูลของเขา เป็นชาวฮกเกี้ยนที่มาจากตำบล ซี - ซิง ในเมืองจาง - โจว มาถึงสงขลาโดยเรือสำเภาจากฟูกเกี้ยน เมื่อ ค.ศ. 1750 (พ.ศ. 2293) ขณะที่ยังได้ 34 ปีมีอาชีพทำสวนผักและทำประมงอยู่ที่ สงขลา ต่อมาแต่งงานกับหญิงชาวไทย เมื่อสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีเสด็จนำ กองทัพไปยังเมืองนครศรีธรรมราชและสงขลา หวูเข้าไปและทูลเกล้าฯ ถวายยาสูบ 50 ลังและทุกสิ่งที่เขาถืออยู่แต่พระองค์สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี จึงแต่งตั้งให้หวูหยางเป็นนายอากรรั้งนกที่เกาะนอกฝั่งสองเกาะ และแต่งตั้ง ให้เป็นขุนนางตำแหน่งหลวง และยังทรงนำบุตรชายของเขาชื่อหวู เหวิน เหยากลับมายังกรุงธนบุรีในฐานะของครุฑต่อมายังทรงเลื่อนยศตำแหน่งให้ หวูหยางเป็นเจ้าเมืองสงขลาด้วย และแม้เมื่อเปลี่ยนแผ่นดิน บุตรชายของหวู หยางก็ยังได้ตำแหน่งเจ้าเมืองสงขลาต่อจากบิดา (วรางคณา นิพัทธ์สุขกิจ, 2562, น. 254) ภาพแทนผู้หญิงที่เกิดขึ้นดังกล่าวจึงสะท้อนการแต่งงานกับ คนต่างวัฒนธรรม

4.5 ภาพตัวแทนด้านความงาม

ในด้านภาพแทนความงามของผู้หญิงจากเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ ปรากฏ ดังนี้

เพลงตันตี่ปลี

ฮาเหอดอกตี่ปลี	เครื่องนองตี่ปลี
สาวนอยนั้นโยตี	แปลกที่वाद้า
ถาไครมาขอ	ตกรอยคลองคอโลกคำ ⁴
แปลกที่वाद้า	กำเนิดเกิดมา เหนอง
(นิตยา ชูดำ, 2550, น. 93)	

จากบทเพลงตันตี่ปลี ภาพตัวแทนด้านความงาม ถูกให้ความหมายผ่านบทเพลงตันตี่ปลี กล่าวถึงการเกี่ยวพาราสีกัน ด้วยการชมความงามของหญิงสาวที่งามคมขำ มีพริ้วคำโดยเปรียบเทียบผู้หญิงเหมือนดอกตี่ปลีที่มีสีด้าเมื่อผู้ชายมองก็รู้สึกถูกใจจนอยากจะไปสู่ออแต่งงาน

ในเรื่องของฟัน ที่ผู้หญิงนิยมตกแต่งฟัน โดยภิญโญ จิตต์ธรรม ได้กล่าวถึงการแต่งฟันไว้ดังนี้

ในช่วงระยะเวลาประมาณ 40 ปีกว่ามาแล้ว ชาวไทปักษ์ใต้ ที่เริ่มเข้าสู่วัยหนุ่มสาวนิยมการแต่งฟันโดยรับถือปฏิบัติกันมาแล้วแต่โบราณ ช่างแต่งฟันเขามีหินผิวกม แผ่นบาง ๆ และกลม ๆ หลายขนาดเมื่อจะแต่งให้ผู้จะแต่งคาบลูกหมากสุกปอกเปลือก เพื่อให้ปากอ้าแล้วช่างก็ใช้หินถูแต่งให้สวยงามตามความต้องการ เรียกว่า รอฟัน หรือกรอฟัน หรือเลื่อยฟัน การแต่งฟันถือว่าเป็นเรื่องหนึ่งในการปรุ้งโฉมให้สวยงามและเป็นเสน่ห์ อย่างยิ่ง สำหรับการทำความสะอาดฟันที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้มีดังนี้

⁴ ดอกตี่ปลี หมายถึง พริกชี้หนู, โยตี หมายถึง หนาดาดิ สวย, โลกคำ หมายถึง ลูกประคำ ตก หมายถึง การเรียกสินสอด, กำเนิด หมายถึง เกิด

ไก่ขันเหือ	ขันมาก็ก็้อง
หวันเย็นนกคุต ⁵ ร้อง	ไก่ทองสอนขัน
ยกขึ้นเถอะแล้แม่	ไปแลโนราหมั่นแข่งแล้ว
หียบไม้มาสีฟัน	หียบแม่ขันทองมาบ้วนปาก
โนราสีมาก	ปากหมมณฑล....ใจ

จากเนื้อหาในบทเพลงดังกล่าว การปรากฏความสวยงามของร่างกายก็มีจุดเปลี่ยน จากเดิมที่ผู้หญิงไทยนิยมกินหมากปากแดง ฟันดำ ก็ถูกห้ามให้เลิกกินหมากอีกต่อไปและให้ฟันขาวอีกด้วย โดยรัฐได้ออกประกาศเชิญชวนให้เลิกกินหมากก่อน สังเกตได้ว่า ในยุคก่อนสังคมให้ค่าความงามว่าผู้หญิงสวยต้องมีฟันดำนีล ผู้หญิงก็ต้องไปย้อมฟันให้เป็นสีดำเพื่อให้ความงามตามสังคมยุคนั้นดังปรากฏในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ เมื่อมาถึงยุคที่รัฐต้องการเปลี่ยนแปลงประเทศให้มีความศิวิไลซ์ ความงามที่เคยถือว่าเป็นความงามในอดีตก็ถูกเปลี่ยนแปลงไปตามที่รัฐสร้างและกำหนดให้มีความงามที่สอดคล้องกับมาตรฐานความงามที่รัฐเป็นผู้ควบคุม (วารัฐฐา ฐาวโรฤทธิ์, 2551, น. 110)

⁵ หวัน คือ ตะวัน, กิดก้อง คือ เสียงไก่ขันมาเสียงดังกิดก้อง, นกคุต คือ นกกะปูด, หวันเย็น คือ ตอนเย็น, ยกขึ้นเถอะแล้แม่ คือ ลูกขึ้นเถอะแม่, โนรามันแข่ง คือ มโนราห์แข่งกัน, โนราสีมาก คือ ชื่อคณะมโนราห์คณะหนึ่ง, ปากหมมณฑลใจ คือ ชื่อเสียงหอมฟุ้งคนติดใจกันมาก

4.6 ภาพแทนด้านความเป็นแม่

เพลงกล่อมเด็กภาคใต้เป็นเพลงที่ขับร้องเพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกเพลิดเพลินในขณะนอนหลับ จะแสดงเนื้อหาให้เด็กซึ่งอยู่ในฐานะผู้ฟังรับรู้ถึงความรัก ความห่วงใย รวมถึงการอบรมสั่งสอนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคม อันเกิดจากความรักความปรารถนาดีที่มีต่อตัว เด็กปรากฏอยู่ในเนื้อหาของบทเพลง ดังตัวอย่าง

นอนเถิดน้องนอนเหอ	นอนให้หลับไหล
อย่าได้ตระหนกตกใจ	ทั้งในสนธยาราตรี
ความเจ็บเจ้าอย่าเข้าใกล้	ความไข้เจ้าอย่าได้มี
ทั้งในสนธยาราตรี	อย่ามีความทุกข์เลย

จากบทเพลงข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความรัก ความปรารถนาดีที่มีต่อเด็ก ที่สอดแทรกอยู่ในเนื้อหาของบทเพลงในขณะที่ยกกล่อมให้นอนหลับ ความมุ่งหวัง ที่ไม่อยากให้เด็ก “ตระหนกตกใจ ทั้งในสนธยาราตรี” ให้เห็นถึงความรัก ความห่วงหาอาทร ความห่วงใยที่มีต่อเด็ก โดยไม่ต้องการให้ “ความเจ็บเจ้าอย่าเข้าใกล้ ความไข้เจ้าอย่าได้มี” เป็นการบอกกล่าวถึงความมุ่งหมายให้ เด็กเกิดความสุข ความสบาย ห่างไกลจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ

นางแม่เหอ	ที่เลี้ยงลูกมารักษายาก
พอลูกตกฟาก	บนควายเขาทอง
เดือนเสเดือนห้า	โนรามากแกล้มลายน้อง
บนควายเขาทอง	ให้ชีวิตลูก

แสดงให้เห็นถึงความรักที่ “นางแม่” หรือแม่มี ต่อลูก ซึ่งเมื่อลูก “ตกฟาก” หรือเกิดมาแล้ว “รักษายาก” หรือเลี้ยงดูยากลำบากกว่าเด็กปกติทั่วไป หรืออาจจะมโหรีประจำตัวทำให้ผู้เลี้ยงดูมีความเป็นห่วงในตัวเด็ก จึงกล่าวบนบานต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ให้ช่วยเหลือ ดูแล ค้ำครอง “ให้ชีวิตลูก” หรือเด็กมีความสมบูรณ์กว่าที่เป็นอยู่ ถึงแม่ของที่จะนำมา ถวายจะเป็นของที่หายากลำบากหรือไม่อยู่จริงก็ตาม ภาพแทนความเป็นแม่ เป็นการสร้างอย่างหนึ่งของสังคมที่ต้องการผลักดันหน้าที่ความเป็นแม่ให้เป็นหน้าที่หลักของสตรีเพศ

4.7 ภาพแทนด้านการนับถือศาสนา

ในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้สะท้อนให้เห็นความเชื่อในหลักพุทธศาสนา ว่ามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต ในภาคใต้จะพบว่ามีการประเพณีที่แสดงให้เห็นถึงความผูกพันระหว่างการดำเนินชีวิตกับหลักศาสนาและความเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติ และได้ถ่ายทอดความสัมพันธ์ดังกล่าวออกมาในรูปของประเพณี ดังปรากฏในงานศึกษาของอดิสร ศักดิ์สูง (2550) ศึกษาเรื่อง “ผู้หญิงในสังคมชนบท : การศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ บริเวณคาบสมุทรสทิงพระ จังหวัดสงขลา พ.ศ. 2504 - 2550” ได้กล่าวถึง ภาคใต้ที่ได้รับอิทธิพลความเชื่อศาสนามาแต่โบราณ โดยมีลักษณะผสมผสานระหว่างศาสนาพราหมณ์ พุทธศาสนาแบบหินยาน พุทธศาสนาแบบมหายานและพุทธเถรวาทแบบลังกา ซึ่งยังคงมีอิทธิพลต่อคตินิยมและแนวปฏิบัติของผู้หญิงที่พุทธศาสนิกชนที่มีต่อผู้หญิงดังกล่าวนั้น จะเห็นได้จากการเชื่อมโยงในพระพุทธศาสนาในเพลงกล่อมเด็กร้องนอน

น้องนอน

ฮาเหือ น้องนอนเหอ	พี่เข้าไปคอนสักเดียว
ไปเชือข้าวเหนียว	ทำต้มลากพระ
โกลโกลแพงแพง	อี้แดงไม่ละ
ทำต้มลากพระ	ไม่ละสักวัน เอ้อ เทอ คนเดียว

น้องอุทัย

ครือน้องเหอ	ครือน้องอุทัย
ผัดแบ่งแต่งไร	อุทัยไปพึ่งเทศหนา
ยกมือขึ้นไหว้	ไปทั้งซ้ายทั้งขวา
อุทัยไปพึ่งเทศหนา	สาธุโหมทนาบุญ เหอ

(นครศรีธรรมราช)

4.8 ภาพแทนผู้หญิงที่ต้องพึ่งพาผู้ชาย

สังคมทางภาคใต้ ในอดีตนิยมการแสดงมนโรรักษ์มาก ถ้าได้ลูกสาวได้แต่งงานด้วยแล้วจะเป็นที่พอใจมาก เรื่องนี้ปรากฏอยู่ในจดหมาย ประพาสหัวเมืองปักษ์ใต้ของรัชกาลที่ 6 (หน้า 146) ความว่า

“เจ้าคุณรัชฎาเล่าว่า เมื่อแรก ๆ ท่านมาเป็นเจ้าเมืองตรังนี้ เป็นธรรมเนียมของผู้ชายไปขอลูกสาว ฝ่ายบิดามารดาถามก่อน 2 ข้อ คือ รำโนห์ราเป็นหรือไม่กับขโมยควายเป็นหรือไม่ ถ้าไม่เป็นทั้ง 2 อย่างไม่ยอมยกลูกสาวให้ เพราะบิดามารดาแลไม่เห็นว่าจะเลี้ยงเมียได้อย่างไร”

คุณสมบัติการรำนโหรานั้น เมื่อพิเคราะห์ดูแล้วเป็นผู้มีความสามารถ ด้านกำลังกาย มีความอดทนเข้มแข็ง จากทำรำนด้านสติปัญญา จากการร้องถือเป็นการเล่นให้เป็นผู้ฉลาด ไหวพริบดี รู้จักสมาคม ซึ่งด้วยร่างกายที่แข็งแรงเมื่อทำนาทำสวนย่อมเป็นผู้ที่อดทนขยันในการทำงาน หากยังแสดงโหราย่อมจะมีรายได้สูงพอเลี้ยงครอบครัว ส่วนการลักขโมยควายเป็นหรือไม่ นั่น คือ เป็นการทดสอบความสามารถในทางนักเลง ซึ่งต้องฉลาดในเชิงนักเลง และกว้างขวางพอที่จะคุ้มครองครอบครัวได้

ปรากฏอยู่ในบทเพลงที่ผู้ใหญ่จะเลือกคู่ให้แก่บุตรสาว ถือเป็นสิ่งสำคัญมากต่อสังคมในอดีต เพื่อให้ฝ่ายชายเป็นผู้ดูแลรวมถึงการเป็นผู้นำครอบครัว ดังบทเพลงกล่อมเด็กที่ว่า

ฮา....เอ้อ....โลกสาวเหอ	โลกชาวเรินตกดินสุด
ตัวขาวสำอวดอกพุด	นางแม่หวงไว้ให้โนรา
น้ำขุ่นไม่ให้ลูกอาบ	แบ่งหยาบไม่ให้ลูกทา
นางแม่หวงไว้ให้โนรา	ต่อใดจะมาขอ..เอ้อ...เหอ

(วาริฐา ฐาวโรฤทธิ์, 2551, น. 110)

จากเนื้อหาของบทเพลงดังกล่าว เป็นการสร้างคุณค่าอำนาจทางสังคมให้กับผู้ชายตามความเชื่อตามสังคมที่ผู้หญิงต้องมีการพึ่งพิงและการให้ความสำคัญในการเลือกคู่ชีวิตซึ่งการแต่งงาน หมายถึง การเพิ่มแรงงานให้ครอบครัวฝ่ายหญิงด้วย

5. สรุปผลและอภิปรายผล

ภายใต้โครงสร้างวัฒนธรรมที่ยึดถืออำนาจชายเป็นใหญ่ มีจารีตและธรรมเนียมปฏิบัติมากมายที่ควบคุมให้ผู้หญิงเป็นเพศที่ต้องพึ่งพิง หรืออยู่ใต้กฎอณัติของชายมาตั้งแต่อดีต ซึ่งแนวคิดความเชื่อดังกล่าวสะท้อนผ่านบทเพลงกล่อมเด็กได้อย่างชัดเจน ทำหน้าที่เป็นกระจกสะท้อนความจริงในแต่ละยุคสมัย ซึ่งเพลงกล่อมเด็กนั้นมีส่วนช่วยในการขัดเกลาสังคม ที่ยังคงมีอิทธิพลมาจนถึงปัจจุบัน

ภาพแทนผู้หญิงที่ถูกสร้างให้มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศได้ถูกผลิตซ้ำผ่านบทเพลงกล่อมเด็กมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการนำเสนอจะออกมาในแต่ละบทเพลงกล่อมเด็กต่าง ๆ ดังเช่น ครอบครัวคอยสอนให้ผู้หญิงรักนวลสงวนเคร่งเฟื่องผู้ชาย เพลงกล่อมเด็กภาคใต้มีหน้าที่เพื่อตอบสนองต่อความต้องการทางสุนทรียะของมนุษย์แล้ว เพลงกล่อมเด็กภาคใต้อย่างสะท้อนให้เห็นภาพสังคม วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของผู้คนในสังคมนั้น ๆ ตลอดจนค่านิยมและระบบความคิดของผู้คนในสังคม เพราะเพลงกล่อมเด็กสร้างและดำรงอยู่ในสังคมนั้นวัฒนธรรมของท้องถิ่น บริบททางสังคมวัฒนธรรมจึงกลายเป็นวัตถุดิบในการสร้างสรรค์เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ เหตุการณ์ที่สำคัญของท้องถิ่น ความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของผู้สร้างที่มีต่อปรากฏการณ์ทางสังคมวัฒนธรรมที่ตนเป็นส่วนหนึ่ง

6. เอกสารอ้างอิง

- กษริน วงศ์กิตติขวลิต. (2552). ภาพตัวแทนของพระสุริยโยทัยในวรรณกรรมไทย. อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กัลป์กร แก้วเกียรติคุณ. (2548). รู้เท่าทันการเมืองเรื่อง “เต้านม” ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กิตติ กันภัย. (2547). การเปรียบเทียบภาพตัวแทนของผู้หญิงสมัยใหม่และหลังสมัยใหม่ ในภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์อเมริกัน. นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรรณ บุญญาพิทักษ์. (2554). คำสอนสตรีในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้. สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- ถิรฉัตร คงจันทร์. (2556). เพลงกล่อมเด็กไทย (ภาคใต้). ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ธิติมา ดอนสมจิตร. (2562). ตัวละครเมียน้อยในนวนิยายไทยร่วมสมัย : ภาพแทนและการประกอบสร้างความหมายทางสังคม. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทวีลักษณ์ พลราช. (2562). ภาพแทนผู้หญิงในวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ สมัยจารีตถึงยุคแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ. โครงการจัดประชุมวิชาการระดับชาติ เวทีวิจัยมนุษยศาสตร์ไทย ครั้งที่ 13.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม (สกสว). คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- นิตยา ชูดำ. (2550). *ลักษณะการใช้ภาษาและเนื้อหาในเพลงกล่อมเด็ก จังหวัดพัทลุง*. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภัทรศศิริ ช้างเจิม. (2559). *ภาพตัวแทนผู้หญิงในการ์ตูน Disney princess*. วารสารศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภิญโญ จิตต์ธรรม. (2509). *เพลงพื้นเมืองภาคใต้ เพลงร้องเรือหรือเพลง กล่อมเด็ก*. โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูสงขลา.
- เยาวเรศ ศิริเกียรติ. (2521). *เพลงกล่อมเด็กไทย*. การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชิดา พฤกษารัตน์. (2540). *โวหารรักในเพลงกล่อมเด็ก ที่พบในจังหวัด นครศรีธรรมราช*. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัย ทักษิณ.
- ลำพอง คัญทะลิวัน. (2553). *ภาพตัวแทนผู้หญิงในนิตยสารของสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว ช่วงปี ค.ศ. 2002-2007*. ศิลปะศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรางคณา นิพัทธ์สุขกิจ. (2562). *บทบาทของชาวจีนทางด้านเศรษฐกิจไทย จากสมัยอยุธยา จนถึงสมัยรัชกาลที่ 5*. วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 41(2), น. 254.
- วีระศักดิ์ บุญญาพิทักษ์. (2535). *คำบริภาษในเพลงชาनोंง*. ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วัฒน์ จุฑะวิภาต.(2555). *ผ้าทอกับวิถีชีวิตคนไทย*. โครงการวิจัย. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- วาริณฐา ฐาโรฤทธิ์. (2551). *นัยทางสังคมการเมืองของเพลงกล่อมเด็กไทย*. เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สาคร พรหมิน. (2538). *วิเคราะห์วัฒนธรรมที่ปรากฏ ในเพลงกล่อมเด็กอำเภอบางพลี จังหวัดนครศรีธรรมราช*. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุพัชรินทร์ นาคคงคำ. (2556). *ภาพแทนสตรีไทยในนวนิยายอีโรติกของนักเขียนชายไทย*. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สาตี แก้วบุญส่ง. (2549). *การศึกษาวิถีชีวิตของชาวทะเลน้อย อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนันทา อ้อมประไพ. (2551). *การสร้างภาพตัวแทนของผู้หญิงสุขภาพดีในนิตยสารสุขภาพและความงาม*. นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดิสร ศักดิ์สูง. (2550). *ผู้หญิงในสังคมชนบท : การศึกษาเชิงประวัติศาสตร์บริเวณคาบสมุทรสทิงพระจังหวัดสงขลา พ.ศ. 2504-2550*. มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ข้อสังเกตเกี่ยวกับเชื้อสายของพระเจ้าจันทรภาณุ
แห่งตามพรลิงค์

SOME OBSERVATION ON LINEAGE OF KING
CHANDRABANU OF TAMBRALINGA

พระมหาพจน์ สุวโจ¹, พระมหาถนอม อานนโฑ²
และสิริกอร์ รัตนศิรินิชกุล³

Phramaha Phocana Suvaco¹, Phramaha Thanorm Arnando²,
and Sirikorn Rattanasirinichakun³

Received Date: May 26, 2021

Revised Date: April 22, 2022

Accepted Date: May 12, 2022

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาพระพุทธศาสนา วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

² อาจารย์, สาขาการสอนพระพุทธศาสนาและจิตวิทยาแนะแนว วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

* Corresponding author, e-mail: lankakumar@hotmail.com

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของบทความวิชาการนี้ ต้องการศึกษาเชื้อสายของพระเจ้าจันทรภาณุแห่งอาณาจักรตามพรลิงค์ โดยตั้งข้อสังเกตไว้ 3 ประเด็น คือ 1) สืบเชื้อสายมาจากราชวงศ์กาลิงคะในคาบสมุทรมลายู 2) สืบเชื้อสายมาจากราชวงศ์กาลิงคะในอินเดีย และ 3) สืบเชื้อสายมาจากราชวงศ์ศรีธรรมมาโคกราชในนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า การสืบเชื้อสายของพระเจ้าจันทรภาณุมาจากราชวงศ์กาลิงคะในคาบสมุทรมลายู มีหลักฐานยืนยันจากศิลาจารึกของศรีลังกาและจารึกของไทย การสืบเชื้อสายมาจากราชวงศ์กาลิงคะในอินเดีย ปรากฏเห็นหลักฐานในคัมภีร์จุลวงศ์และจารึกภาษาทมิฬ และการสืบเชื้อสายมาจากราชวงศ์ศรีธรรมมาโคกราชในนครศรีธรรมราช ได้รับการยืนยันจากแนวคิดของนักวิชาการไทยหลายท่าน โดยใช้หลักฐานจากคัมภีร์และจารึกมาสนับสนุน ประเด็นที่น่าสนใจคือ พระนามว่าจันทรภาณุก็ดี ราชวงศ์ศรีธรรมมาโคกราชก็ดี ล้วนเป็นสาธารณนาม หาได้บังถึงกษัตริย์พระองค์ใดพระองค์หนึ่งไม่ แต่เป็นที่รับรู้ร่วมกันว่า หมายถึงกษัตริย์แห่งอาณาจักรทางตอนใต้ของประเทศไทยสมัยอดีต

คำสำคัญ: พระเจ้าจันทรภาณุ, ราชวงศ์กาลิงคะ, ราชวงศ์ศรีธรรมมาโคกราช

Abstract

The objective of this academic article is to study lineage of King Chandrabhanu of Tambralinga. This article focuses on 3 issues; 1) a descendent from Kalinga dynasty in the Malay

Peninsula, 2) a descendent from the Kalinga dynasty in India and 3) a descendent from the Sri Dhammasokarat dynasty in Nakhon Si Thammarat. The result shows that a descendent of King Chandrabanu from Kalinga dynasty in the Malay Peninsula is supported by inscriptions in Sri Lanka and Thailand. A descendent from the Kalinga dynasty in India is evident in Sri Lanka's texts and Tamil inscription. And a descendent from the Sri Dhammasokarat dynasty in Nakhon Si Thammarat is assured by Thai scholars which supported from texts and inscriptions. It is interesting to note that the name of King Chandrabanu and Sri Dhammasokarat dynasty are well-known as public names. Those do not specially mention anyone. It is known as king of southern kingdom of Thailand in ancient time.

Keywords: King Chandrabanu, Kalinga Dynasty, Sri Dhammasokarat Dynasty

1. บทนำ

พระเจ้าจันทรภาณุเป็นกษัตริย์แห่งอาณาจักรตามพรลิงค์ (ปัจจุบันคือบริเวณภาคใต้ของประเทศไทย) จารึกวัดหัวเวียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระบุพระนามของพระองค์ว่า “ตามพรลิงเศศวร” แปลว่า “ผู้เป็นใหญ่แห่งตามพรลิงค์” และอีกแห่งหนึ่งว่า “ธรรจนทรภาณุปาติศรีธรรมราชา” แปลว่า “พระเจ้าจันทรภาณุศรีธรรมราชา” (วินัย พงศ์ศรีเพียร, 2554) สมัยพระองค์นั้นอาณาจักรตามพรลิงค์เจริญรุ่งเรืองสูงสุด ทรงขยาย

อาณาเขตอย่างกว้างขวางโดยมีเมืองขึ้นเป็นขอบชั้นพหุสีมา 12 เมือง เรียกกันว่า เมืองขึ้นสิบสองนักษัตร อันได้แก่ เมืองสาयบุรี เมืองปัตตานี เมืองกะลันตัน เมืองปะหัง เมืองไทรบุรี เมืองพัทลุง เมืองตรัง เมืองชุมพร เมืองบันไทยสมอ เมืองสะอูเลา เมืองตะกั่วป่า และเมืองกระบี่ (วิเชียร ณ นคร และคณะ, 2521) กล่าวโดยภาพกว้างอาณาเขตทางทิศใต้ของอาณาจักรตามพรลิงค์ไกลถึงเมืองปัตตานีและเมืองไทรบุรี ทางทิศเหนือถึงเมืองมะริด ทางตะวันออกจรดทะเลอ่าวไทย และทิศตะวันตกจรดทะเลช่องมะละกาและทะเลอันดามัน (ประทีป ชุมพล, 2536) นอกจากนั้น พระเจ้าจันทรภาณุยังทรงแสดง นาวิกานุภาพ ด้วยการยกทัพอันยิ่งใหญ่เกรียงไกรไปบุกโจมตีศรีลังกาด้วย (วินัย พงศ์ศรีเพียร, 2554) หลักฐานเบื้องต้นชี้ให้เห็นว่าอาณาจักรตามพรลิงค์ปกครองตนเองเป็นอิสระไม่ขึ้นตรงต่อใคร และมีกองทัพอันยิ่งใหญ่จนสามารถยกไปบุกรุกโจมตีเกาะลังกา ซึ่งเป็นดินแดนอันห่างไกลจากอาณาจักรตามพรลิงค์

หลักฐานฝ่ายศรีลังการะบุถึงพระนามของพระเจ้าจันทรภาณุไว้ 3 แห่ง หนึ่งนั้นเป็นคัมภีร์มหาวงศ์ของศรีลังกา ซึ่งพรรณนาว่าพระองค์ ยกทัพเรืออันยิ่งใหญ่บุกรุกศรีลังกาสองครั้ง เพื่อปรารถนาครอบครองศรีลังกา และยึดเอาพระเขี้ยวแก้วและบาตรของพระพุทธเจ้า สองนั้นเป็นคัมภีร์เอฬุอดตุนคลุวังสยะภาษาสิงหล ซึ่งพรรณนาว่าพระเจ้าจันทรภาณุได้ยกทัพบุกรุกศรีลังกาสืบพระเจ้าปารกกรมพาหุแห่งอาณาจักรดัมพเตนิยะ เพราะปรารถนายึดครองศรีลังกาอันงดงามด้วยพระพุทธศาสนา และสามารถเป็นคัมภีร์ปุชวาลิยะภาษาสิงหล ซึ่งกล่าวถึงพระเจ้าจันทรภาณุแห่งอาณาจักรตามลิงคมุได้ยกทัพบุกรุกศรีลังกา เพราะปรารถนาราชบัลลังก์ของกษัตริย์

ศรีลังกา (Sirisena, 2016) ประเด็นน่าสนใจคือแม้หลักฐานเบื้องต้นเหล่านี้จะพยายามยืนยันสถานภาพของพระเจ้าจันทรภาณุว่าเป็นกษัตริย์แห่งอาณาจักรตามพรลิงก์ก็จริง แต่บริบทด้านอื่นโดยเฉพาะการสืบเชื้อสายของพระองค์หาได้กล่าวไว้ไม่ จึงเป็นเหตุให้เกิดการถกเถียงกันในวงวิชาการว่า แท้จริงแล้วพระเจ้าจันทรภาณุเป็นใคร? ทรงสืบเชื้อสายมาจากไหน? เหตุใดจึงมีเดชนาฏภาพมากมายถึงขนาดยกทัพไปโจมตีศรีลังกา ซึ่งอยู่ไกลจากอาณาจักรตามพรลิงก์? และจุดประสงค์แท้จริงของการยกทัพโจมตีศรีลังกา คืออะไร

บทความนี้ผู้เขียนตีกรอบประเด็นให้แคบสั้น กล่าวถึงเฉพาะการสืบเชื้อสายของพระเจ้าจันทรภาณุเท่านั้น ด้วยผู้เขียนพิจารณาว่าหากวิเคราะห์เจาะลึกประเด็นดังกล่าว น่าจะตอบโจทย์ได้หลายด้านทั้งการเมืองและการศาสนา ประการสำคัญผู้เขียนเน้นอ้างหลักฐานปฐมภูมิกล่าวคือคัมภีร์ภาษาบาลีและภาษาสิงหลเป็นบทตั้ง เพราะเห็นว่ามันักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ให้ความสำคัญด้วยการวิจารณ์และตีความ บทความนี้ต้องการชี้ให้เห็นว่าการสืบเชื้อสายของพระเจ้าจันทรภาณุนี้องเป็นจุดเริ่มต้นของการค้นหาคำตอบว่า เหตุใดพระองค์จึงสามารถสร้างนาฏิกานาฏพอันยิ่งใหญ่เกรียงไกรด้วยการยกทัพไปบุกรุกศรีลังกาถึง 2 ครั้ง

2. เป็นเชื้อสายราชวงศ์กาลิงคะแห่งคาบสมุทรมลายู

ผู้เปิดประเด็นนี้เป็นคนแรกคือศาสตราจารย์เสนารัต ปรณวิตานะ (Senarat Paranavithana) นักโบราณคดีชาวศรีลังกาท่านนี้ยืนยันว่า พระเจ้าจันทรภาณุทรงสืบเชื้อสายมาจากราชวงศ์กาลิงคะบนคาบสมุทรมลายู

โดยราชวงศ์นี้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับศรีลังกาทั้งการเมืองและการค้า นับตั้งแต่สมัยอาณาจักรอนุราชปุระตอนปลายเป็นต้นมา ครั้นต่อมาจักรวรรดิโจฬะแห่งอินเดียใต้ได้แผ่แสนยานุภาพเข้ายึดครองศรีลังกา กษัตริย์ศรีลังกาต้องการกอบกู้บ้านเมืองจึงร้องขอความช่วยเหลือจากกษัตริย์แห่งราชวงศ์กาลิงคะบนคาบสมุทรมาเลย์ คราวนั้นกษัตริย์ราชวงศ์กาลิงคะได้ยกทัพเข้าช่วยเหลือ จนสามารถปลดแอกศรีลังกาจากจักรวรรดิโจฬะ นับแต่นั้นมาอิทธิพลของราชวงศ์กาลิงคะเริ่มแทรกแซงสถาบันกษัตริย์ศรีลังกาจนปรากฏเห็นภาพชัดเจน โดยอาศัยการแต่งงานเกี่ยวข้องเป็นสะพานเชื่อมโยงสร้างความผูกพัน ส่งผลได้จากกษัตริย์ศรีลังกาหลายพระองค์ล้วนเป็นหน่อเนื้อเชื้อไขของราชวงศ์กาลิงคะแห่งคาบสมุทรมาเลย์ ศาสตราจารย์เสนารัต ปรณวิตานะชี้ว่าพระเจ้าจันทรภาณุเป็นพระราชโอรสของพระเจ้ามาฆะผู้ครอบครองเขตราชรัฐหรือบริเวณตอนเหนือของศรีลังกา และเหตุที่พระองค์ยกทัพเข้ายึดครองศรีลังกานั้นก็เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบิดา (Paranavitana, 1966) ความน่าเชื่อถือเกี่ยวกับแนวคิดของศาสตราจารย์เสนารัต ปรณวิตานะคือการอ้างอิงหลักฐานชั้นปฐมภูมิกล่าวคือคัมภีร์ภาษาบาลีและคัมภีร์ภาษาสิงหล รวมทั้งหลักฐานทุติยภูมิกล่าวคือหนังสือและบทความวิชาการ พร้อมเสริมด้วยข้อมูลด้านจารึกโบราณ ด้วยเหตุนี้ เรื่องราวและรายละเอียดเกี่ยวกับราชวงศ์กาลิงคะบนคาบสมุทรมาเลย์จึงมีความสมเหตุสมผลเด่นชัด และเหตุที่นักโบราณคดีท่านนี้เรียบเรียงเนื้อหาค่อนข้างละเอียด เพราะท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านจารึกโบราณ และได้ทำการศึกษาสืบค้นเกี่ยวกับราชวงศ์กาลิงคะบนคาบสมุทรมาเลย์นานหลายปี พร้อมเขียนบทความวิชาการประกอบการวิเคราะห์เชิงลึก (Paranavitana, 1966)

นักวิชาการคนต่อมาเป็นชาวไทยนามว่าศาสตราจารย์มานิต วัลลิโภดม ซึ่งอดีตดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองโบราณคดี กรมศิลปากร ด้วยความเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านตำนานและจารึกโบราณ ท่านได้ยืนยันตามแนวคิดของ ศาสตราจารย์เสนารัต ปรณวิธานะ โดยเสริมความว่าการปฏิสัมพันธ์กับเกาะลังกาของอาณาจักรบนคาบสมุทรมลายูนั้น เริ่มต้นจากราชวงศ์ไศเลนทรแห่งอาณาจักรศรีวิชัย (สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นอาณาจักรมะละกา-ผู้เขียน) เพราะราชวงศ์นี้มีกำเนิดมาจากรัฐโอริสสาแห่งอินเดียจึงมีความผูกพันกับแผ่นดินแม่ ส่วนสัมพันธ์ไมตรีกับศรีลังกานั้นเป็นลักษณะเข้าช่วยเหลือนยามกษัตริย์ศรีลังกาถูกจักรวรรดิโจฬะเข้าโจมตีกรุงกาน สมัยต่อมาครั้นราชวงศ์ไศเลนทรแห่งเกาะชวาอ่อนแอลง (อาณาจักรศรีวิชัย-ผู้เขียน) ราชวงศ์ใหม่ผู้ขึ้นมามีอำนาจสืบแทนคือปัทมวงศ์แห่งทักซิณรัฐ ได้เข้าไปมีบทบาททางการเมืองของศรีลังกาอย่างเด่นชัด โดยขึ้นเป็นกษัตริย์ปกครองอาณาจักรโปโพนารูวะหลายพระองค์ ส่วนสาเหตุที่พระเจ้าจันทรภาณุแห่งราชวงศ์ปัทมะยกทัพไปยึดครองศรีลังกานั้น ถือว่าเป็นสิทธิอันชอบธรรม เพราะพระองค์เป็นพระโอรสของพระเจ้ามาฆะผู้ยึดครองเขตราชรัฐฐานะแห่งศรีลังกาก่อนแล้ว (มานิต วัลลิโภดม, 2530) จุดเด่นด้านแนวคิดของศาสตราจารย์มานิต วัลลิโภดม คือการอ้างอิงจารึกของไทยและอินโดนีเซีย พร้อมเชื่อมโยงบันทึกของนักเขียนจีนอีกหลายเล่ม ความสอดคล้องกันระหว่างหลักฐานเหล่านี้ทำให้แนวคิดของท่านมีความน่าเชื่อถือในวงวิชาการ

นักวิชาการชาวไทยอีกท่านหนึ่งที่ยืนยันตามแนวคิดนี้คือ หม่อมเจ้าจันทรจิรายุ รัชนิ อดีตอาจารย์พิเศษประจำคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ท่านระบุชัดเจนว่าราชวงศ์กาลิงคะของพระเจ้า

จันทรภาณุนั้น มีเมืองหลวงอยู่ที่สุวรรณปุระหรือสุวรรณขวปุระ ซึ่งปัจจุบันคือเมืองไชยา โดยให้เหตุผลว่าอาณาจักรศรีวิชัยสมัยต้นนั้นปกครองกันแบบสหพันธรัฐ โดยอาศัยความโดดเด่นด้านแหล่งการค้าเป็นสำคัญ แม้ราชวงศ์ไศเลนทรแห่งเกาะชวา (อาณาจักรศรีวิชัย-ผู้เขียน) จะทรงอิทธิพลก็จริง แต่ก็เปิดกว้างยอมรับความยิ่งใหญ่ของราชวงศ์อื่นด้วย ดังเช่น ราชวงศ์ไศเลนทรแห่งเคดาห์ และราชวงศ์กาลิงคะแห่งสุวรรณปุระ เฉพาะราชวงศ์กาลิงคะแห่งสุวรรณปุระนั้นมีสัมพันธ์ไมตรีกับศรีลังกาเป็นอย่างดี โดยเฉพาะการเข้าช่วยเหลือกษัตริย์ศรีลังกาต่อสู้กับหมีพโจฬะ สมัยอาณาจักรโปไหวนารูวะตอนต้น ราชวงศ์กาลิงคะแห่งสุวรรณปุระมีอิทธิพลต่อศรีลังกามากขึ้น เหตุเพราะมีการแต่งงานเกี่ยวดองกัน พระเจ้ามาฆะผู้เป็นพระราชบิดาของพระเจ้าจันทรภาณุนั้น ทรงครองราชย์เหนือสุวรรณปุระมาก่อน เหตุผลที่พระองค์ยกทัพไปยึดศรีลังกา เพราะต้องการป้องกันอิทธิพลของจักรวรรดิโจฬะแห่งอินเดียใต้ และเหตุที่พระเจ้าจันทรภาณุกฎทัพไปบุกรุกศรีลังกา ก็เพราะเป็นรัชทายาทของพระเจ้ามาฆะนั่นเอง (Chand Chirayu Rajani, 1975) จุดเด่นด้านการนำเสนอของหม่อมเจ้าจันทร์จิรายุ รัชนี้ คือความพยายามเชื่อมโยงเรื่องราวทั้งหมดให้สอดคล้องกัน โดยเฉพาะการทำแผนผังการสืบทอดราชบัลลังก์ของแต่ละราชวงศ์อย่างละเอียด ทำให้ง่ายต่อการจับประเด็นเรื่องระยะเวลาของกษัตริย์แต่ละพระองค์ อีกทั้งวิเคราะห์ด้วยการอ้างหลักฐานจากจารึกและบันทึกของชาวต่างชาติ ทำให้เกิดความชัดเจนและง่ายต่อความเข้าใจ

การยืนยันว่าพระเจ้าจันทรภาณุเป็นพระโอรสของพระเจ้ามาฆะนั้น ปรากฏเห็นหลักฐานในจารึกเมืองอนูราธปุระ ประเทศศรีลังกา ซึ่งสลักเป็น

ภาษาสันสกฤตความว่า “1) ศรีมจ-ฉรีมฺน-ศาสนาคร-ศุภํ ยสฺ ตามพฺรลึงค
เคศฺวระ 2) ปุตรโร มาฆนถฺปสนฺ วีร-วชิยํ ยศฺ จนฺทรภานวายะ 3) ปราปตส
ไสวร-ปทาญ จ ปาฏลিপฺเร โส วรตตมเสตาว อปี 4) ธรรมาโศก-สมาน-นิตฺติ-
ปฺณะ ปาญจณทวฺสาครุณี” (Paranavitana, 1966) ศาสตราจารย์ประเสริฐ
ณ นคร ถอดแปลว่า “1) จันทรภาณุ โอรสของพระเจ้ามาฆะ 2) ผู้เป็นใหญ่ใน
ตามพฺรลึงค์ ตั้งตัวเอง 3) เป็นใหญ่ในเมืองปาฏลิปุระ (ปาตลิบุตร-
นครศรีธรรมราช) และในเมืองวรรตตมเสตุ” (ประเสริฐ ณ นคร, 2525)
จารึกเบื้องต้นนอกจากระบุว่าพระเจ้าจันทรภาณุเป็นพระราชโอรสของพระ
เจ้ามาฆะแล้ว ยังย้าว่าพระองค์ทรงเป็นกษัตริย์แห่งอาณาจักรตามพฺรลึงค์ด้วย
ศาสตราจารย์เสนารัต ปรณวิตานะ ระบุว่าจารึกหลักนี้ ไม่ปรากฏว่าใครเป็น
ผู้สร้างและสร้างสมัยใด แต่พระเจ้าปรากรมพาหุที่ 6 แห่งอาณาจักรโกฏฏ
เป็นผู้ค้นพบ จึงโปรดให้มีการคัดสำเนาแล้วเก็บรักษาเอาไว้หลายแห่ง จนตก
ทอดมาถึงปัจจุบัน (Paranavitana, 1966) สอดคล้องกับจารึกวัดหัวเวียง อำเภอ
ไชยา ซึ่งสลักเป็นภาษาสันสกฤตเช่นเดียวกันความว่า “1) สวสฺติ ศรีมตฺ ศรีมฺน
ศาสนาครสุภํ ยสฺ ตามพฺรลึง 2) เคศฺวระ ส_นิว ปตมวํสชนดํ วศฺปฺรหิโปตฺภ
วะ สํรู 3) เปน ทิ จนฺทรภานุมทนะ ศรีธรรมาราชา ส ยะ ธรรมาโศก สมาน นี
4) ติ นิปฺณะ ปญจณทวฺสาธิปะ สวสฺติ ศรีกมลกุล สมุตฺภฤ (ต) ตาม 5) พฺรลึง
เคศฺวร ภูษพล ภิมฺ เสนา ชยยานสุ สกลมนุสย ปุณฺยา 6) นฺภาเวน พภฺว จนฺทร
สุรยยานุภาวมิว โลกปฺรสิทฺธิกิริตติ 7) ธรจนฺทรภานุปาทิ ศรีธรรมาราชา กสิยฺค
พฺรชาณิ ทวฺตฺริศาธิกสฺ ตฺริณิ 8) สตาธิก จตฺวารสทฺสรานติ ภูรานเต เสงฺลาเลข
มิว ภกฺตยา 9) มฤตฺ วรทม” วินัย พงศ์ศรีเพียร ถอดแปลความว่า “ความดีจึง
มี ผู้ใดมีศิริ เปี่ยมด้วยโชคดี ประเสริฐยิ่งในคำสอน เป็นผู้ใหญ่แห่งตามพฺรลึงค์

(ข้อความไม่ชัด-ผู้แปล) กำเนิดในปัทมวงศ์ ผู้เป็นแสงสว่างแห่งวงศ์ ผู้มีรูปร่าง
สว้างใสประดุจพระจันทร์ เขาผู้นั้นเป็นพระธรรมราชาผู้มีศิริ (ประเสริฐ)
ฉลาดในแบบแผนการปกครองเสมอด้วยพระเจ้าศรีธรรมโศกราช ผู้เป็นใหญ่
แห่งปัญจนาถวงศ์ ความดีจึงมี ผู้เป็นใหญ่แห่งตามพรลิงค์ ผู้ทรงอุปถัมภ์ศรี
กมลกุล (ศรีปัทมวงศ์) ผู้มีกำลังแขนคือ เหล่าทหารอันนำเกรงขามที่เล่าลือกัน
ทรงพระนามว่าจันทรภาณุ ศรีธรรมราชา ผู้มีพระเกียรติยศเป็นที่เลื่องลือ
ในโลก อานุภาพแห่งบุญของพระองค์ในมวลงมนุษย์ ดุจอานุภาพแห่งพระ
อาทิตย์และพระจันทร์ยามเต็มดวง ด้วยศรัทธาในพระศาสนา ความรุ่งเรืองที่
ไม่เสื่อมสูญ ดุจรอยจารึกบนศิลาณี (งม) ล่วงเข้ากลียุคแล้ว 4332 ปี”
(วินัย พงศ์ศรีเพียร, 2554) หากตรวจสอบจารึกทั้งสองแห่งจะเห็นว่าแม้จะ
อยู่คนละดินแดน แต่เนื้อความมีลักษณะคล้ายคลึงกันอย่างแปลกประหลาด
โดยเฉพาะพระนามของพระเจ้าจันทรภาณุ จึงชวนให้เกิดความสงสัยว่าจารึก
ทั้งสองแห่งน่าจะเกิดขึ้นสมัยเดียวกันหรือระยะเวลาใกล้เคียงกัน

ผู้เขียนเห็นแย้งแนวคิดของนักวิชาการทั้งสามท่าน โดยเฉพาะ
ประเด็นด้านสถานภาพทางศาสนา เพราะหลักฐานจากคัมภีร์จุลวงศ์
ได้บรรยายภาพของพระเจ้ามาฆะว่า “พระองค์สั่งให้เฝ้าทำลายเรือน
พระปฎิมาและพระเจดีย์น้อยใหญ่ ให้เช่นฆ่าอุบาสกอุบาสิกาผู้ไฝธรรม
ใช้อารามวิหารเป็นที่อาศัยของเหล่าทหาร ให้ทำร้ายแม่เด็กเล็กบีบบังคับ
สหธรรมิกทั้งห้าให้ทำงานหนักด้วยการขนหาสิ่งของสัมภาระ ให้แก่ผู้
คัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์จำนวนมากอันบัณฑิตสรรเสริญแล้วโปรยปรายกระจาย
กระจายทั่วพื้นดิน ส่วนพระเจดีย์ใหญ่สูงล้ำมีรัตนวิเจดีย์เป็นต้นอันงดงาม
ซึ่งเป็นพระเกียรติยศของบุรพกษัตริราชเจ้าผู้มีศรัทธามั่นคงในบวร

พระพุทธศาสนา พระองค์ก็รับสั่งให้ทหารเรือเผาจนกลายเป็นเศษเถ้าธุลี แม้แต่พระสารีริกธาตุอันเปรียบเสมือนพระชนมชีพของพระบูรพกษัตริย์ราชเจ้าก็ถูกทำลายจนอันตรธานหมดสิ้น พวกทหารทัพเหล่านั้นประพัตดินเสมือนเสนามาร ผู้โหดเหี้ยมดุร้าย บุกเข่นฆ่าชาวประชาและทำลายพระพุทธศาสนาจนเสื่อมโทรมสูญสิ้น” (Geiger, 1992) จะเห็นได้ว่าความโหดร้ายป่าเถื่อนของพระเจ้ามาฆะในสายตาของผู้บันทึกตำนาน ไม่ต่างจากพวกนอกรีตชาวทมิฬโจหะ ส่วนพระเจ้าจันทรภาณุ นั้นคัมภีร์จุลวงศระบุว่าเป็นชาวพุทธ (Geiger, 1992) ปัญหาชวนสงสัยคือหากพระเจ้ามาฆะเป็นพระราชบิดาของพระเจ้าจันทรภาณุจริงแล้วไซ้ เหตุใดจึงทำลายพระพุทธศาสนาและประพัตโหดร้ายต่อชาวศรีลังกามากมายเช่นนั้น ส่วนพระเจ้าจันทรภาณุนั้นผู้บันทึกตำนานระบุเพียงว่าเป็นผู้บุกรุก เพื่อต้องการยึดครองพระเขี้ยวแก้วและบาตรของพระพุทธเจ้าเท่านั้น สถานภาพทางศาสนาเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่าแม้กษัตริย์ทั้งสองพระองค์จะเป็นพระราชบิดาและพระราชโอรสก็จริง แต่น่าจะเป็นกษัตริย์ปกครองคนละอาณาจักรหรือต่างดินแดนกัน สอดคล้องกับความเห็นของนักวิชาการชาวอินเดีย ซึ่งระบุว่าพระเจ้ามาฆะนั้นเป็นกษัตริย์แห่งเมืองสิงหปุระนับถือลัทธิไศวนิกาย (Das, 1977) ส่วนพระเจ้าจันทรภาณุแห่งตามพรลิงค์นั้นหลักฐานระบุว่านับถือพระพุทธศาสนา (วินัย พงศ์ศรีเพียร, 2554)

ประเด็นชวนวิเคราะห์คือพระนามของกษัตริย์แห่งอาณาจักรตามพรลิงค์ว่า “จันทรภาณุ” ไม่น่าจะเป็นพระนามของกษัตริย์พระองค์ใด พระองค์หนึ่งเป็นการเฉพาะ แต่น่าจะเป็นสาธารณนามของกษัตริย์ผู้ปกครองอาณาจักรตามพรลิงค์เท่านั้น สอดคล้องกับหลักฐานในตำนานพระธาตุเมือง

นครศรีธรรมราช (ตำนานพระธาตุเมืองนครศรีธรรมราช, 2471) และตำนานเมืองนครศรีธรรมราช (เรื่องเมืองนครศรีธรรมราช, 2510) ผู้เขียนเห็นว่า พระนาม “จันทรภาณุ” ซึ่งปรากฏในจารึกวัดหัวเวียงว่า “จันทรภาณุ มหะ ศรีธรรมราชา” น่าจะบ่งถึงว่ากษัตริย์แห่งอาณาจักรตามพรลิงค์ ผู้ประพจน์ตามเลียนแบบพระเจ้าอโศกมหาราชแห่งราชวงศ์โมริยะในชมพูทวีป สอดคล้องกับความเห็นของคงเดช ประพัฒน์ทอง ซึ่งวิเคราะห์ว่าพระนาม “จันทรภาณุ ศรีธรรมราชา” เกิดขึ้นเพราะพัฒนาการทางศาสนา เนื่องจากอาณาจักรตามพรลิงค์นั้น เบื้องต้นรับอิทธิพลของพระพุทธศาสนาเถรวาทและเถรวาทสืบทอดต่อจากอาณาจักรศรีวิชัย ต่อมาครั้งพระพุทธศาสนาเถรวาทลัทธิลังกาวงศ์เริ่มเข้ามาเผยแผ่และมีบทบาทต่ออาณาจักรตามพรลิงค์ พระนามของกษัตริย์จึงเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับคตินิยมของพระพุทธศาสนาเถรวาท กล่าวคือการประพจน์เอาอย่างพระเจ้าอโศกมหาราช ผู้ถวายความอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาเป็นอย่างดี กษัตริย์ผู้นับถือพระพุทธศาสนาแบบเถรวาทสมัยหลัง จึงตั้งพระนามเลียนแบบพระเจ้าอโศกมหาราช ดังเช่น “ธรรมาโศก” หรือ “ธรรมิกราช” หรือว่า “ธรรมราชา” (คงเดช ประพัฒน์ทอง, 2529)

3. เป็นเชื้อสายราชวงศ์กาลิงคะแห่งอินเดีย

แนวความคิดนี้เกิดขึ้นจากบริบททางประวัติศาสตร์ของศรีลังกา สมัยอาณาจักรโปโลนนารูวะตอนปลาย ประมาณพุทธศตวรรษที่ 17-18 ซึ่งสมัยนั้นถือว่าเป็นยุคราชวงศ์กาลิงคะทรงอิทธิพลสูงสุดเหนือเกาะลังกา เหตุเพราะมีกษัตริย์แห่งราชวงศ์กาลิงคะขึ้นเสวยราชย์เหนือเกาะลังกาถึง 10 พระองค์ เป็นระยะเวลา 30 ปี แต่ละพระองค์ล้วนได้รับการอัญเชิญมาจาก

แคว้นกาลิงคะแห่งอินเดียประเทศ โดยอาศัยความผูกพันทางฝ่ายมารดา (matrimonial connections) ตลอดสามทศวรรษแห่งการครองราชย์นั้น บางพระองค์ได้รับการยอมรับจากอาณาประชาราษฎร์ว่า เป็นกษัตริย์ผู้ทรงพระปรีชาสามารถเพราะสร้างความยิ่งใหญ่แก่บ้านเมือง บางพระองค์ได้รับการสรรเสริญว่าเป็นกษัตริย์ผู้ทรงธรรม เพราะทำให้บ้านเมืองผาสุกร่มเย็น แต่บางพระองค์ชาวศรีลังกาพากันสาปแช่งเพราะเป็นผู้ทำลายบ้านเมืองและพระศาสนา (Wickramasinghe, 1956) เรื่องราวของพระเจ้าจันทรภาณุแห่งอาณาจักรตามพรลิงค์บนคาบสมุทรมลายู สอดแทรกเข้ามาตอนท้ายสมัยการครองราชย์ของราชวงศ์กาลิงคะ หลักฐานดังกล่าวไม่สามารถยืนยันได้ว่า เพราะสาเหตุใด? แต่หากวิเคราะห์รายละเอียดอย่างลึกซึ้งย่อมเป็นเหตุให้เชื่อได้ว่า เพราะการสืบเชื้อสายราชวงศ์กาลิงคะนั่นเอง เป็นแรงจูงใจให้พระองค์ยกทัพบุกโจมตีเกาะลังกา เพื่ออ้างสิทธิอันชอบธรรมในการครองราชย์เหนือเกาะลังกา ดังบุรพกษัตริย์หลายพระองค์ทรงดำเนินทางเป็นแบบอย่าง

กล่าวตามหลักฐานกษัตริย์ราชวงศ์กาลิงคะพระองค์แรกที่ขึ้นเสวยราชย์เหนืออาณาจักรโปโลนนารูวะคือพระเจ้าวิชัยพาหุที่ 2 (พ.ศ.1729-1730) ผู้เป็นพระโอรสพระกนิษฐาของพระเจ้าปราคัมพาหุมหาราช ซึ่งอภิเษกสมรสกับเจ้าชายแห่งราชวงศ์กาลิงคะในอินเดีย ต่อมาเป็นพระเจ้ามหินทะที่ 6 ซึ่งขึ้นครองราชย์เพียงห้าเดือน พระองค์ต่อมาเป็นพระราชนุตรเขยของพระเจ้าปราคัมพาหุมหาราชพระนามว่าพระเจ้านิสสังกมัลละ (พ.ศ. 1730 - 1739) จารึกโบราณระบุว่าพระองค์ทรงอภิเษกสมรสกับพระธิดาของกษัตริย์แห่งราชวงศ์กาลิงคะ 2 พระองค์ (Wickremasinghe, 1985) นับจากนั้นมา กษัตริย์ราชวงศ์กาลิงคะหลายพระองค์ต่างครองราชย์ด้วย

ระยะเวลาอันสั้น เพราะอำนาจล้นตลิ่งอยู่ในมือของเสนาบดีผู้ใหญ่ จนกระทั่งถึงกษัตริย์พระองค์สุดท้ายพระนามว่าปราชญ์ปฐมที่ 2 ซึ่งครองราชย์เพียง 4 ปี (พ.ศ.1755-1758) ก่อนที่จะถูกพระเจ้ามาฆะผู้เป็นเชื้อสายแห่งราชวงศ์กาลิงคะจากอินเดียจับปลงพระชนม์แล้วขึ้นครองราชย์สืบแทน สำหรับพระเจ้ามาฆะนั้นเป็นเชื้อสายราชวงศ์กาลิงคะ ถิ่นกำเนิดของพระองค์คือเมืองสิงห์ปุระประเทศอินเดีย สมัยนั้นเมืองสิงห์ปุระอยู่ภายใต้การปกครองของกษัตริย์แห่งอาณาจักรคังคาตะวันออกพระนามว่าพระเจ้าอนังคิมะที่ 3 (พ.ศ. 1755 - 1781) (Singh, 1973) สันนิษฐานว่าพระองค์น่าจะเป็นเชื้อสายของกษัตริย์แห่งอาณาจักรคังคาตะวันออก เหตุเพราะกองทัพที่พระองค์ยกมาโจมตีศรีลังกานั้นมีทหารเป็นจำนวนมาก ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นชาวเมืองกาลิงคะและชาวเกรพะ (Geiger, 1992) สาเหตุที่พระองค์ยกทัพยึดครองศรีลังกานั้น หากยึดตามหลักฐานน่าจะเป็นการอ้างสิทธิอันชอบธรรมเพื่อขึ้นครองราชย์ เนื่องจากพระองค์เป็นพระญาติฝ่ายพระมารดาของกษัตริย์ศรีลังกา แต่ผู้เขียนเชื่อว่่าน่าจะเป็นเหตุผลทางการค้ามากกว่า เนื่องจากสมัยนั้นกษัตริย์แห่งราชวงศ์คังคาตะวันออกเห็นว่า เกาะลังกาเป็นยุทธศาสตร์สำคัญทางการค้าของพ่อค้าชาววิเทศ (Nicholas, 1961) จึงรับสั่งให้พระเจ้ามาฆะยกทัพเข้ายึดครองศรีลังกา คัมภีร์จุลวงศระบุว่พระเจ้ามาฆะโปรดให้สร้างป้อมปราการหลายแห่งตามท่าเรือสำคัญของเกาะลังกา ดังเช่น มหาตติตตะมันนาระ สุภรตติตตะ มธูปาตติตตะ เป็นต้น (Geiger, 1992) สันนิษฐานว่าป้อมปราการเหล่านั้นน่าจะทำหน้าที่คุ้มกันเรือค้าขายของกษัตริย์แห่งอาณาจักรคังคาตะวันออกตลอดทั้งพ่อค้าชาวต่างประเทศ

คัมภีร์จุลวงศ์ระบุว่าพระเจ้ามาฆะยกทัพเข้ากรุงานเกาะลังกา พุทธศักราช (พ.ศ. 1758) แล้วเข้ายึดครองบริเวณราชรัฐหรือตอนเหนือของเกาะลังกา โดยมีเมืองโปโพนนารูวะเป็นศูนย์กลางปกครอง (Geiger, 1992) ส่วนเขตโรหณรัฐทางทิศตะวันออกเฉียงใต้และเขตमारัฐทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ อยู่ภายใต้การปกครองของเชื้อพระวงศ์ชาวสิงหล พระองค์ทรงครอบครองบริเวณราชรัฐเป็นเวลา 21 ปี (พ.ศ. 1779) ก่อนที่จะถูกกษัตริย์สิงหลแห่งอาณาจักรดัมปะณียะยกทัพเข้าตีจนพ่ายแพ้ คราวนั้นพระองค์จึงถอยร่นขึ้นไปทางตอนเหนือบริเวณคาบสมุทรจัมปนา แล้วสร้างอาณาจักรขึ้น (อาณาจักรจัมปนา-ผู้เขียน) และปกครองจนถึงกาลสวรรคตซึ่งตรงกับพุทธศักราช (พ.ศ. 1798) ตลอดระยะเวลาสองทศวรรษแห่งการครองราชย์ ผู้บันทึกตำนานชาวลังกาไม่กล่าวถึงพระองค์เลย ตรงกันข้ามกับพระเจ้าปรากรมพาหุ ที่ 2 แห่งอาณาจักรดัมปะณียะ ดำเนินน้อยใหญ่หลายเล่มของศรีลังกากลับพากันสดุดีพระเกียรติคุณอย่างยิ่งใหญ่ เสมือนเป็นกษัตริย์มหาราชพระองค์หนึ่งของชาวศรีลังกา ผู้เขียนสันนิษฐานว่าอาจเป็นเพราะสมัยนั้นบทบาทของพระเจ้ามาฆะลดความสำคัญลง เนื่องจากอยู่ภายใต้การควบคุมของกษัตริย์ปาณทยะแห่งอินเดีย หากพระองค์แสดงอาการต่อต้านน่าจะถูกบุกรุกโจมตีได้ สอดคล้องกับหลักฐานจากจารึกของพระเจ้าชวาวรมันสุนทรปาณทยะ ซึ่งระบุว่าพระองค์ได้ยกทัพเข้าปราบปรามกษัตริย์ศรีลังกา พร้อมบังคับให้ส่งเครื่องราชบรรณาการเป็นประจำทุกปี (Sastri, 1937) ส่วนพระเจ้าปรากรมพาหุน่าจะบริหารบ้านเมืองอย่างปลอดภัย เพราะทรงเป็นเชื้อสายแห่งราชวงศ์ปาณทยะ ซึ่งสืบสาย

โดยตรงมาจากพระเจ้าวิชัยพาหุผู้สถาปนาอาณาจักรโปโลนนารูวะ (Cordington, 1994)

พุทธศักราช (พ.ศ.1789) หรือหนึ่งศตวรรษหลังจากพระเจ้ามาฆะ ปกครองอาณาจักรจำปาศรี พระเจ้าจันทรภาณุแห่งอาณาจักรตามพรลิงค์ ได้ ยกทัพบุกรุกโจมตีศรีลังกา (Geiger, 1992) ครานั้นทรงเคลื่อนพลขึ้นฝั่งทาง ตอนใต้ของเกาะ เหตุเพราะเมืองหลวงของอาณาจักรตั้งพำนักอยู่ติดทะเล ฝั่งตะวันตก (Liyanagamage, 2018) ผลการรณรงค์สงครามครั้งนั้นจบลง ด้วยความปราชัยของผู้บุกรุก เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มีหลักฐานใดอ้างว่าการทำ สงครามครั้งนั้น พระเจ้ามาฆะแห่งอาณาจักรจำปาศรีเข้าช่วยเหลือพระเจ้า จันทรภาณุทำสงครามกับชาวสิงหลหรือไม่? ประเด็นนี้ลังการุมาแสดง ความเห็นว่าพระเจ้ามาฆะน่าจะเข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับพระเจ้าจันทรภาณุจริง แต่ทำหน้าที่เป็นฝ่ายสนับสนุนด้วยเสบียงอาหาร ขณะที่พระเจ้าจันทรภาณุ รับผิดชอบในฐานะแม่ทัพใหญ่ (ลังการุมา, 2562) ส่วนสาเหตุการบุกรุกโจมตี ศรีลังกานั้น คัมภีร์หัตถวนคัลลวiharวังสระระบุว่าพระเจ้าจันทรภาณุต้องการ ครอบครองศรีลังกา (Godakumbura, 1956) นักวิชาการบางท่านแสดง ความเห็นว่าพระองค์ต้องการควบคุมเส้นทางการค้าทางทะเล เนื่องจากสมัย นั้นศรีลังกาเป็นเส้นทางการค้าขึ้นชื่อ (De Silva, 2011) ผู้เขียนเชื่อว่า พระองค์น่าจะต้องการอยู่เฉยๆพระเจ้าชัยวรมันไปประดิษฐานที่อาณาจักรตาม พรลิงค์ เนื่องจากสมัยนั้นศรีลังกาเลื่องลือในฐานะเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ เพราะเป็นสถานที่สถิตของพระเจ้าวรมัน บาดรของพระพุทธเจ้า และต้นพระศรี มหาโพธิ์ (Geiger, 1992)

ครั้นพ่ายแพ้ศึกหนแรกแล้ว สันนิษฐานว่าพระเจ้าจันทรภาณุและพระราชโอรสไม่ได้เดินทางกลับอาณาจักรตามพรลิงค์ แต่ได้ปกครองอาณาจักรจันทน์นาแทนพระเจ้ามาฆะผู้ชราภาพ ขณะเดียวกันก็ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับศรีลังกาและสะสมกำลังคอยเวลาทำศึกอีกครั้ง สอดคล้องกับหลักฐานจากคัมภีร์จุลวงศ์ ซึ่งระบุว่าก่อนทำสงครามครั้งที่ 2 พระองค์ได้ออกเกลี้ยกล่อมชาวเมืองจนยอมตนสวามิภักดิ์เป็นจำนวนมาก (Geiger, 1992) หลักฐานอีกแห่งหนึ่งระบุว่าชื่อหมู่บ้านหลายแห่งบริเวณคาบสมุทรจันทน์นา มีรากศัพท์มาจากคำว่า “ชาวะกะ” ดังเช่น “ชาวะกะเจรี” หมายถึงการตั้งรกรากของพวกชาวะกะ “ชาวะกันจิม่า” หมายถึงเขตแดนของชาวะกะ และ “ชาวันโกฏไถย์” หมายถึงป้อมปราการชาวะกะ (Indrapala, 1965) หลักฐานดังกล่าวยืนยันได้ว่าพระองค์ทรงพักอยู่อาณาจักรจันทน์นา เพื่อระดมไพร่พลกำลังสำหรับทำสงครามกับกษัตริย์สิงหลอีกครั้ง

ประเด็นคำถามคือขณะพำนักอยู่อาณาจักรจันทน์นาพระองค์ดำรงตนในฐานะอะไร

ผู้เขียนเห็นว่าครั้นสงครามหนแรกระหว่างพระองค์กับกษัตริย์สิงหลสิ้นสุดลง พระเจ้ามาฆะคงพิจารณาเห็นว่าพระองค์ชราภาพมากแล้ว ก่อนจะสิ้นพระชนม์น่าจะมอบบัลลังก์อาณาจักรจันทน์นาให้แก่พระเจ้าจันทรภาณุเป็นกษัตริย์ปกครองสืบไป (Indrapala, 1965) จารึกของพระเจ้าชฎาวรมันสุนทรปาดทยะระบุว่าพุทธศักราช (พ.ศ. 1801) พระองค์ได้ยกทัพเข้าปราบปรามพระเจ้าชาวะกะผู้ตั้งอริ้น เพื่อให้ส่งเครื่องราชบรรณาการตามโบราณราชประเพณี (Sastri, 1937) สันนิษฐานว่าพระเจ้าชาวะกะพระองค์นี้หมายถึงพระเจ้าจันทรภาณุ (Indrapala, 1965; p. 449) หากเป็นเช่นนั้นก็

ยืนยันได้ว่าพระเจ้าจันทรภาณุขึ้นเสวยราชย์สืบแทนพระเจ้ามาฆะจริง และการตระเตรียมสรรพกำลังโดยไม่เชื่อฟังคำทัดทานของกษัตริย์ปาลนทยะ น่าจะเป็นเหตุให้พระเจ้าชฎาวรมันสุนทรปาลนทยะยกทัพมาปราบ เพื่อให้ยอมสวามิภักดิ์และส่งเครื่องราชบรรณาการเช่นเดิม ครั้นล่วงเข้าพุทธศักราช (พ.ศ. 1805) สงครามระหว่างพระเจ้าจันทรภาณุกับกษัตริย์สิงหลปะทุขึ้นอีกครั้ง คราวนี้พระเจ้าจันทรภาณุได้เคลื่อนทัพลงจากทางตอนเหนือ ตีเมืองน้อยใหญ่ตามรายทางก่อนที่จะตั้งค่ายที่ยาปหุวะ ซึ่งเป็นเมืองหน้าด่านก่อนถึงเมืองหลวงคัมพเดนิยะ กองทัพของพระเจ้าจันทรภาณุน่าจะยิ่งใหญ่ยากต่อการต่อกร กษัตริย์สิงหลจึงส่งราชทูตไปขอความช่วยเหลือจากจักรวรรดิปาลนทยะ (Liyanagama, 2018) สมัยนั้นกษัตริย์ปาลนทยะพระนามว่าชฎาวรมันวีรปาลนทยะ สงครามครั้งนั้นจบลงด้วยความพ่ายแพ้ของพระเจ้าจันทรภาณุ จารึกของพระเจ้าชฎาวรมันวีรปาลนทยะระบุว่า พระองค์ได้ยกทัพเข้าโจมตีศรีลังกา ทรงยึดครองอีแลม (สิงหล-ผู้เขียน) และพระพิชัยมงกุฏของพระเจ้าชาวะกะพร้อมพระเศียร (Sastri, 1937) สันนิษฐานว่าพระเจ้าชาวะกะในที่นี้หมายถึงพระเจ้าจันทรภาณุ สอดคล้องกับหลักฐานในคัมภีร์จุลวงศ์ ซึ่งระบุว่าพระเจ้าจันทรภาณุสิ้นพระชนม์กลางสมรภูมิ (Geiger, 1992) คราวเดียวกันนั้นพระเจ้าชฎาวรมันวีรปาลนทยะได้แบ่งเกาะลังกาเป็น 2 ส่วน หนึ่งนั้นปกครองโดยกษัตริย์สิงหลแห่งอาณาจักรคัมพเดนิยะ อีกหนึ่งนั้นคืออาณาจักรจัมปนาได้มอบให้พระราชโอรสของพระเจ้าจันทรภาณุปกครอง ด้วยเหตุผลว่า “เป็นการชอบแล้วที่พระโอรสควรได้รับสิทธิปกครองบ้านเมืองอันกว้างขวางซึ่งเป็นมรดกของพระราชบิดา” (Sastri, 1937) หลักฐานเบื้องต้นชี้ให้เห็นว่ากษัตริย์ปาลนทยะ มิได้แทรกแซงกิจการบ้านเมืองของ

ลังกาแต่อย่างใด แม้พระองค์จะเป็นพันธมิตรกับกษัตริย์สิงหลด้วยการช่วยเหลือขับไล่พระเจ้าจันทรภาณุก็จริง แต่พระองค์ก็ทำหน้าที่เพียงยุติข้อพิพาทระหว่างสองฝ่าย ซึ่งล้วนเป็นผู้ถวายเป็นเครื่องราชบรรณาการมาแต่เดิม (Indrapala, 1965) ประเด็นนี้ถึงกฤษฎีกาแสดงความเห็นว่าการความจริงแล้ว กษัตริย์ปาลมทยะต้องการให้พระโอรสของพระเจ้าจันทรภาณุ ทำหน้าที่ตรวจสอบและคานอำนาจกษัตริย์ลังกา เพื่อไม่ให้เข้มแข็งเกินกว่าจะควบคุมได้ ถือว่าเป็นการถ่วงดุลอำนาจของกษัตริย์ศรีลังกา และเหตุที่เมืองจัมปนาเป็นศูนย์กลางการปกครอง ก็ด้วยเหตุว่าบริเวณนี้ห่างไกลจากเมืองหลวงของกษัตริย์สิงหลประการหนึ่ง และเป็นเมืองท่าค้าขายสำคัญประการหนึ่ง (ลัทธิการุณ, 2562)

แนวความคิดเบื้องต้นสามารถวิเคราะห์ได้ว่า พระเจ้าจันทรภาณุ น่าจะสืบทอดอำนาจต่อจากพระเจ้ามาฆะ ในฐานะผู้รับมรดกตามกฎหมายจารีตประเพณี (legitimate Rights) ด้วยวิธีความสัมพันธ์ทางฝ่ายพระราชมารดา (Maternal Alliance) ซึ่งสมัยนั้นถือว่าเป็นธรรมเนียมของราชวงศ์กาลิงคะ หากเป็นเช่นนี้แสดงว่าพระองค์เป็นพระราชโอรสของพระเจ้ามาฆะ เพราะทั้งสองพระองค์ล้วนสังกัดราชวงศ์กาลิงคะเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับจารึกกุฑุมิยามไลอยซึ่งระบุว่าพระโอรสสมควรรับมรดกจากพระราชบิดา (Sastri, 1937) ศาสตราจารย์เสนารัต ปรณวิตานะ ยืนยันว่ากษัตริย์ชาวกะผู้ปกครองอาณาจักรจัมปนาเป็นเชื้อสายราชวงศ์กาลิงคะ และการครอบครองอาณาจักรจัมปนานั้นเป็นการแสดงออกถึงความเกี่ยวพันกับราชวงศ์คงคาและความภาคภูมิใจของบรรพชน (Paranavitana, 1961) สันนิษฐานว่าก่อนนั้นพระเจ้ามาฆะน่าจะปกครองเมืองสิงหลปุระภายในอาณาจักรกาลิงคะแห่ง

ชมพูทวีป ส่วนพระเจ้าจันทรภาณุ¹นั้นเป็นกษัตริย์ปกครองอาณาจักรตามพรลิงค์แห่งนครศรีธรรมราช พระองค์น่าจะปกครองตามพรลิงค์ในฐานะเป็นผู้รับสิทธิธรรมฝ่ายพระราชมารดา หลักฐานยืนยันคือทหารหาญผู้เข้าร่วมสงคราม คัมภีร์จุลวงศระบุ²ว่าพระเจ้ามาฆะมีทหารชาวกาลิงคะและเกรพะเข้าร่วมด้วย ส่วนทหารผู้เข้าร่วมกองทัพของพระเจ้าจันทรภาณุเป็นชาวชวา³กะหรือชวา (Geiger, 1992) คำว่า “เกรพะ” หมายถึงทหารรับจ้างชาวเกรพะ ซึ่งทำหน้าที่ช่วยเหลือกษัตริย์ผู้จ้างวานในการรบ เชื่อว่าพระเจ้ามาฆะน่าจะว่าจ้างทหารชาวเกรพะให้เข้าร่วมกองทัพด้วย (Sirisena, 2016) ส่วนคำว่า “ชวากะ” หมายถึงทหารแห่งคาบสมุทรมลายู ซึ่งอยู่ภายใต้การปกครองของพระเจ้าจันทรภาณุ (อมรา ศรีสุชาติ, 2557)

หากยอมรับแนวความคิดเบื้องต้นก็จะเกิดคำถามว่า หลักฐานกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ามาฆะแห่งอาณาจักรโปเณนารูวะกับพระเจ้าจันทรภาณุแห่งแคว้นตามพรลิงค์ ในฐานะพระราชบิดาและพระราชโอรส ไม่ปรากฏเห็นเลย โดยเฉพาะคัมภีร์ภาษาบาลีและภาษาสิงหล ซึ่งบันทึกเหตุการณ์ของศรีลังกา หากจะแย้งว่าเพราะอคติของผู้บันทึกเหตุการณ์บ้านเมืองสมัยนั้นก็ขาดความสมเหตุสมผล เหตุเพราะคัมภีร์ ส่วนใหญ่ล้วนอ้างถึงพระราชประวัติของกษัตริย์ทั้งสองพระองค์ แม้จะบันทึกไว้ในฐานะผู้บุกรุกทำลายสร้างความเสียหายแก่ชนชาวเกาะลังกาก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่าผู้บันทึกเหตุการณ์สมัยนั้น น่าจะต้องการมุ่งสรรเสริญเฉพาะพระเกียรติคุณของพระเจ้าปราชรมพาหุแห่งอาณาจักรดัมปะณียะเท่านั้น ซึ่งสมัยพระองค์ทรงอุปถัมภ์พระสงฆ์นักปราชญ์ผู้บันทึกเหตุการณ์บ้านเมืองและบำรุงรักษาพระศาสนาเป็นอย่างดี ธรรมดาของผู้บันทึกเหตุการณ์ย่อมให้

ความสำคัญต่อกษัตริย์ผู้ถวายความอุปถัมภ์แก่พระศาสนาเป็นธรรมดาวิสัย จึงสรุปได้ว่าเพราะเห็นความสำคัญของกษัตริย์แห่งตน ผู้บันทึกเหตุการณ์จึงไม่ให้ความสำคัญแก่กษัตริย์เหล่านี้น หลักฐานที่ปรากฏเห็นจึงอ้างถึงเฉพาะการทำสงครามเท่านั้น

ประเด็นชวนวิเคราะห์คือพระเจ้าจันทรภาณุเกี่ยวข้องกับราชวงศ์กาลิงคะจริงหรือไม่ แม้หลักฐานเบื้องต้นจะชี้บอกว่าพระองค์เป็นพระราชโอรสของพระเจ้ามาฆะแห่งราชวงศ์กาลิงคะผู้ปกครองอาณาจักรโปโพนนารูวะแห่งเกาะลังกาก็จริง แต่ล้วนเป็นการวิเคราะห์ของนักวิชาการสมัยใหม่ ประเด็นนี้ ผู้เขียนเห็นว่าความสมเหตุสมผลน่าจะเป็นอยู่ที่ความสัมพันธ์ทางพระราชมารดา (Maternal Alliance) ซึ่งสมัยนั้นราชวงศ์กาลิงคะผู้ปกครองอาณาจักรโปโพนนารูวะของศรีลังกาล้วนยึดถือเป็นประเพณีสืบต่ออย่างเหนียวแน่น การที่พระเจ้าจันทรภาณุแห่งอาณาจักรตามพรลิงค์ยกทัพมาบุกรุกเกาะลังกาน่าจะได้รับความยินยอมจากเชื้อพระวงศ์กาลิงคะแห่งเกาะลังกาเป็นแน่ สอดคล้องกับแนวคิดของสิริเสนะ (Sirisena,) ซึ่งระบุว่าสมัยอาณาจักรโปโพนนารูวะตอนปลายนั้น กษัตริย์ราชวงศ์กาลิงคะล้วนสืบสายครองราชย์ด้วยความสัมพันธ์ทางพระราชมารดาเป็นหลัก และราชวงศ์กาลิงคะมิได้หมายถึงเฉพาะแคว้นกาลิงคะแห่งอินเดียตะวันออกเท่านั้น แต่หมายรวมถึงอาณาจักรบริเวณคาบสมุทรมาเลย์ด้วย ซึ่งหลักฐานอ้างอิงมีกล่าวถึงทั้งฝ่ายศรีลังกาและบันทึกของพ่อค้าชาวจีน (Sirisena, 1971)

4. ทรงเป็นเชื้อสายราชวงศ์ศรีธรรมโคกราช

ผู้เสนอแนวคิดนี้เป็นคนแรกคือศาสตราจารย์พิเศษ ขจร สุขพานิช ในฐานะเป็นนักประวัติศาสตร์ผู้ทรงความรู้ด้านการตีความประวัติศาสตร์ไทยแบบใหม่ ท่านยืนยันว่าพระเจ้าจันทร์ภาณุสืบเชื้อสายมาจากราชวงศ์ศรีธรรมโคกราช โดยพรรณนาว่า “ราชวงศ์ศรีธรรมโคกราชปรากฏเห็นครั้งแรกที่เมืองลพบุรีประมาณพุทธศักราช (พ.ศ.1658) หลักฐานคือการส่งคณะทูตและเครื่องราชบรรณาการไปเมืองจีน ซึ่งสมัยนั้นตรงกับราชวงศ์ซ้องมีราชธานีอยู่ทางเหนือชื่อว่าไคฟง ครั้นต่อมาถูกพระเจ้าสุริยวรมันที่ 2 แห่งอาณาจักรขอมแผ่อำนาจเข้าครอบครองจึงขาดหายไประยะหนึ่ง มาปรากฏเห็นอีกครั้งประมาณพุทธศักราช (พ.ศ.1698) เมื่อหลักฐานระบุว่ากษัตริย์แห่งเมืองลพบุรีได้ส่งคณะทูตไปเมืองจีน สมัยนั้นราชธานีของราชวงศ์ซ้องย้ายมาอยู่ที่เมืองฮางเซา การส่งทูตไปจีนครั้งหลังแสดงว่าราชวงศ์ศรีธรรมโคกราชพยายามประกาศความเป็นเอกราชของลพบุรีอีกครั้ง สอดคล้องกับจารึกดงแม่นางเมืองซึ่งระบุพุทธศักราช (พ.ศ.1710) โดยเนื้อหาเน้นความเป็นเอกราชและราชธานีน่าจะอยู่ที่เมืองลพบุรี ต่อมาประมาณพุทธศักราช (พ.ศ.1734) พระเจ้าศรีธรรมโคกราชได้อพยพโยกย้ายลงใต้ไปอยู่ที่นครศรีธรรมราชสาเหตุเป็นเพราะพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 แห่งอาณาจักรขอมบีบคั้นให้พระองค์สละราชธานี พระองค์จึงชักชวนพระมเหสีและพระอนุชาทั้งสองพร้อมข้าราชการบริพารย้ายมาอยู่เมืองนครศรีธรรมราช” ส่วนหลักฐานยืนยันว่าพระเจ้าจันทร์ภาณุเป็นเชื้อสายราชวงศ์ศรีธรรมโคกราชคือทหารหาญที่ร่วมกองทัพเดินทางไปโจมตีศรีลังกา คัมภีร์ฝ่ายศรีลังการะบุนามทหารว่า “ชาวะกะ” ตรงกับภาษาไทยว่า “โยนกะ” หมายถึงชาวยวนโยนกซึ่งติดตามพระองค์ลง

มาสร้างหลักปักฐานบริเวณปากน้ำได้ และสอดคล้องกับจารึกหลักพระขรรค์ไชยศรีของพระเจ้าไชยวรมันที่ 7 ประมาณพุทธศักราช (พ.ศ. 1734) ซึ่งระบุว่าพวกยวนถูกกวาดต้อนเป็นเชลยไปสร้างปราสาทพระขรรค์ไชยศรี ร่วมกับพวกจามพุกามและรามัญเป็นจำนวนมาก (จจร สุขพานิช, 2521) ประเด็นน่าสนใจคือการแปลลงศัพท์ภาษาไทยว่า “โยนกะ” เป็น “ชาวะกะ” ตามสำเนียงของชาวศรีลังกานั้น สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นลักษณะของนิรุกติศาสตร์กล่าวคือการออกเสียงตามสำเนียงของแต่ละถิ่น

ผู้เขียนเชื่อว่าแนวความคิดของศาสตราจารย์จจร สุขพานิช มีลักษณะต้องการร้อยเรียงประวัติศาสตร์ให้สอดคล้องกับเรื่องราวในตำนานของไทย ซึ่งปรากฏเห็นในคัมภีร์ชินกาลมาลีปกรณ์ คัมภีร์จามเทวีวงศ์ และคัมภีร์ตำนานมูลศาสนา โดยเฉพาะประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างลพบุรีกับนครศรีธรรมราช ดังความว่า “คราวหนึ่งพระเจ้าตราพกะแห่งหริภุญชัย (อัตราสกราชหรือพกราช) ได้ยกทัพเข้าลงไปตีเอาเมืองลวปุระ (ละโว้) พระเจ้าอุจฉิตตจักรพรรดิ (อุจฉินฺทจักรวดีราชหรืออุจฉิตตะจักรวรรดิ) ครั้นทราบข่าวศึกได้เตรียมสรรพกำลังยกทัพออกไปเผชิญหน้ากับกษัตริย์แห่งหริภุญชัย ขณะนั้นแลพระเจ้าชีวก (สุชีตราชหรือวราช) ครั้นทรงทราบข่าวได้ยกทัพบุกและทัพเรือจากสิริธัมมนครมายึดเอาเมืองลวปุระ ครั้นพระเจ้าตราพกะและพระเจ้าอุจฉิตตจักรพรรดิทราบข่าวได้รับแรงแข่งขันไปชิงเอาเมืองหริภุญชัย ปรากฏว่าพระเจ้าอุจฉิตตจักรพรรดียึดเอาเมืองหริภุญชัยได้ก่อน พระเจ้าตราพกะผู้ปราชาได้สูญหายไป พระเจ้าชีวกนั้นมอบให้พระโอรสพระนามว่ากัมโพชปกครองเมืองลวปุระ ส่วนพระองค์เสด็จกลับไปปกครองอาณาจักรสิริธัมมนครเช่นเดิม” (พระรัตนปัญญาเถระ, 2515;

พระโพธิ์รังสีเถระ, 2554; พระพุทฺธพุกามเถระและพระพุทฺธญาณเถระ, 2557) หากตรวจสอบรายละเอียดดังกล่าวเบื้องต้นก็จะเห็นว่าเชื้อสายของพระเจ้าจันทรภาณุมาจากลพบุรีจริง การที่พระเจ้าชิวกะแห่งสิริธัมมนครยกทัพไปยึดเอาเมืองลพบุรีก็เป็นการอ้างสิทธิธรรม เพราะเดิมนั้นพระญาติวงศ์ของพระองค์ครองราชย์อยู่ แต่สมัยหลังน่าจะอยู่ภายใต้อำนาจของขอมเรียบร้อยแล้ว

นักวิชาการอีกท่านหนึ่งซึ่งเสนอแนวคิดนี้คืออาจารย์วิเชียร ณ นคร อดีตอาจารย์แห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ในฐานะนักวิชาการด้านประวัติศาสตร์เมืองนครศรีธรรมราช ท่านได้นำเสนอเรื่องราวของราชวงศ์ศรีธรรมโคกราชอีกด้านหนึ่ง ความเป็นว่า “พระเจ้าศรีธรรมโคกราชนั้นเป็นพราหมณ์ชาวอินเดีย เดิมชื่อว่าพราหมณ์มาลี ถูกพวกอิสลามรุกรานจึงได้อพยพพรรคพวกลงเรือสำเภามาหลายร้อยลำหนีมาขึ้นบกที่บ้านเมืองทุ่งตึกใกล้เมืองตะกั่วป่า ทางฝั่งทะเลตะวันตกของไทย ครั้นแล้วข้าราชการได้อภิเษกพราหมณ์มาลีขึ้นเป็นกษัตริย์ ด้วยการถวายพระนามว่าพระเจ้าศรีธรรมโคกราช ส่วนพราหมณ์มาลาผู้น้องเป็นที่พระมหาอุปราช การอพยพมาครั้งนี้นับว่าพวกอินเดียได้นำเอาพระทันตธาตุมาด้วย ต่อมาครั้นสร้างหลักปักฐานสร้างบ้านแปลงเมืองได้ไม่นานก็เกิดโรคระบาดเข้าสิงเมือง พระองค์จึงต้องอพยพโยกย้ายหาสถานที่สร้างบ้านเมืองหลายแห่ง สุดท้ายมาพบหาดทรายใหญ่ริมทะเลพิจารณาเห็นว่า เป็นภูมิประเทศต้องลักษณะตามหลักชัยภูมิ กล่าวคือมีลำน้ำหลายสายและที่ราบเหมาะสำหรับการเกษตร จึงสร้างราชธานีขึ้น เริ่มจากสร้างกำแพงเมือง พระมหาธาตุเจดีย์ เทวสถาน และปราสาทราชวัง ครั้นจัดระเบียบการปกครองที่อยู่กินของไพร่บ้านพลเมือง

เรียบร้อยแล้ว พระเจ้าศรีธรรมโศกราชจึงทรงปรึกษาพระมหาเถรานุเถระ และพราหมณาจารย์ เพื่อหาอุบายป้องกันโรคไข้ห่าซึ่งยังเกิดขึ้นไม่หายขาด พระมหาเถรานุเถระและพราหมณาจารย์ทั้งหมดตกลงเห็นพ้องกันให้ทำ เจินตรานโมตามตำรับไสยเวทไพรยหว่านรอบเมือง ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาเมือง นครศรีธรรมราชก็อยู่เย็นเป็นสุขตลอดมา” (วิเชียร ณ นครและคณะ, 2521) อาจารย์วิเชียร ณ นคร ระบุว่าเรื่องราวดังกล่าวคัดลอกมาจากจดหมายเหตุ ดำเนินเมืองนครศรีธรรมราช ฉบับพบที่วัดเวียงสระ อำเภовеียงสระ จังหวัด สุราษฎร์ธานี และฉบับพบที่บ้านทุ่งตึก อำเภอกะบุรี จังหวัดพังงา หากตรวจสอบเนื้อหาทั้งหมดจะเห็นว่า ผู้บันทึกน่าจะเป็นผู้ศรัทธาลัทธิฮินดู เพื่อต้องการให้สอดคล้องกับคติความเชื่อของชาวนครศรีธรรมราชสมัยนั้น จึงสอดแทรกเรื่องของพระทันตธาตุเข้าไปด้วย แนวความคิดนี้แม้ไม่ระบุว่ามีความเกี่ยวข้องกับพระเจ้าจันทรภาณุหรือไม่ แต่เป็นการชี้ให้เห็นว่าราชวงศ์ ศรีธรรมโศกราชอาจจะมีต้นกำเนิดมาจากแหล่งอื่น

นักวิชาการท่านสุดท้ายที่เสนอแนวคิดนี้คือรองศาสตราจารย์ ประทีป ชุมพล ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านโบราณคดีประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะตำนานโบราณของนครศรีธรรมราช ท่านได้เสนอแนวความคิดว่า ราชวงศ์ศรีธรรมโศกราชน่าจะมาจากเมืองอินทปัตย์หรือเขมร โดยถอดความ จากตำนานพระธาตุเมืองนครศรีธรรมราชและตำนานเมืองนครศรีธรรมราช ซึ่งระบุว่าสมัยหนึ่งท้าวศรีธรรมโศกราชเดินทางมาจากเมืองอินทปัตบุรีศรี พร้อมพระอนุชาชื่อว่าท้าวจันทรภาณุและท้าวพงษ์สุรา ครั้นท้าวศรีธรรมโศกราช สิ้นพระชนม์แล้ว ท้าวจันทรภาณุพระอนุชาขึ้นครองราชย์เป็นท้าวศรีธรรมมา-โศกราช ส่วนท้าวพงษ์สุราพระอนุชาจึงตำแหน่งท้าวจันทรภาณุ ต่อมาไม่นาน

ท้าวศรีธรรมโศกราช (จันทรภาณุที่ 1) สิ้นพระชนม์ พระอนุชา (ท้าวจันทรภาณุที่ 2) ก็ขึ้นครองราชย์สืบแทน ต่อมาชาวเขมามารุกรานจนหมดอิสรภาพระยะหนึ่ง ตำนานดังกล่าวสอดคล้องกับจดหมายเหตุของจีน ซึ่งระบุว่า พุทธศักราช (พ.ศ. 1773) เมืองนครศรีธรรมราชตกเป็นเมืองขึ้นของสันไผ่ ส่วนจารึกของพระเจ้าจันทรภาณุศรีธรรมราชา ซึ่งสลักพุทธศักราช (พ.ศ. 1773) ระบุถึงการตั้งราชวงศ์ใหม่คือปทุมวงศ์และอ้างว่าเป็นราชวงศ์สืบเชื้อสายมาจากท้าวศรีธรรมโศกราช ด้วยเหตุนี้ พุทธศักราช (พ.ศ. 1773) จึงถือว่าเป็นปีประกาศอิสรภาพ สมัยพระเจ้าจันทรภาณุสถาปนาราชวงศ์ปทุมวงศ์แห่งนครศรีธรรมราช น่าจะเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อในการเปลี่ยนแปลงชื่อเมืองจากตามพรลิงค์ อันเป็นนามเดิมแห่งการตั้งถิ่นฐานของชาวอินเดียซึ่งมีศาสนาฮินดูเป็นแกนนำ มาเป็นนครศรีธรรมราชเมืองแห่งพระพุทธศาสนาจากศรีลังกา (ประทีป ชุมพล, 2536)

ผู้เขียนเชื่อว่าราชวงศ์ศรีธรรมโศกราชแห่งเมืองนครศรีธรรมราชซึ่งมีความเกี่ยวพันทางเครือญาติกับเมืองละโว้หรือลพบุรี อาจจะเป็นในรูปแบบการแต่งงานระหว่างกันและกัน หรืออาจจะเป็นญาติวงศ์พงสาสายเดียวกันมาแต่เดิม และการเกี่ยวข้องดังกล่าวอาจจะเชื่อมโยงไปถึงกษัตริย์แห่งอาณาจักรกัมพูชาด้วย ประเด็นน่าสนใจคือราชวงศ์ศรีธรรมโศกราชให้ความสำคัญสถานภาพสตรีสูงกว่าอาณาจักรอื่น หลักฐานดังกล่าวปรากฏเห็นในคัมภีร์จามเทวีวงศ์ความว่า “ฝ่ายพระเจ้าสุจิตราชเจ้าแห่งศิริธรรมนคร ครั้นทราบว่างาทพทั้งสองพระนครหนีไปแล้ว ก็เสด็จกลับไปถึงพระนครละโว้ก็หยุดถือเอาพระนครละโว้ได้โดยง่าย เพราะไม่มีผู้ใดจะต่อรบ เข้าไปยังพระนครได้แล้วก็ให้พินาภูมหาพิชัยเอรีกระทำการบูชาเทพดาแลบูชาเทวรูป

ในป่า และบุชารูปพระราชมารดา แลบุชาเทพยดาที่รักษาพระนคร” (พระโพธิ์รังสีเถระ, 2554) การบุชารูปพระราชมารดาดังกล่าวแสดงถึงความเชื่อของบรรพบุรุษผู้นับถือสตรีมาแต่เดิม สันนิษฐานว่าน่าจะสะท้อนถึงบทบาทและความสำคัญทางการเมืองของสตรี สอดคล้องกับจารึกเขมรสมัยพุทธศตวรรษที่ 12 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสืบเชื้อสายทางมารดา (Hall, 1955) อีกแห่งหนึ่งเอกสารของจีนขนานนามเมืองละโว้ว่าหลอหู่ มีความหมายว่าอาณาจักรของผู้หญิง เหตุเพราะต้องการสดุดีเกียรติคุณของพระนางจามเทวีแห่งละโว้ ผู้เป็นปฐมกษัตริย์ของอาณาจักรสุโขทัย (เฉลิม ยงบุญเกิด, 2505) การให้ความสำคัญกับสถานภาพสตรีของกษัตริย์เขมรยังพบเห็นจากพระราชประวัติของพระเจ้าสุริยวรมันที่ 1 ซึ่งสันนิษฐานว่าพระองค์สืบเชื้อสายฝ่ายมารดาต่อลงมาจากสายพระเจ้าชีวกะหรือชาวกะแห่งนครศรีธรรมราชหรือไชยา (อมรา ศรีสุชาติ, 2557) ดังปรากฏข้อความในจารึกสตักกือกอม หลักที่ 2 จังหวัดสระแก้ว ความว่า “ได้ยินว่าพระองค์ผู้มียศ ทรงพระนามว่าชเยนทรวรมัน ผู้มีกำหนดได้รับการแต่งตั้งจากเทพแห่งสมุทร (พระเจ้าอุทยาทิตยวรมัน) ได้รับการยกย่องว่าเป็นปราชญ์ในหมู่ชนที่ควรแก่การบูชาของครู ในสกุลอันประเสริฐทั้งหลาย การสืบเชื้อสายจากฝ่ายมารดาของพระองค์ อันมีสายของพระเจ้าสุริยวรมัน เป็นต้น สืบต่อกันมาโดยไม่ขาดสาย ที่มีเสี้ยวแห่งพระจันทร์ครอบงำไว้ มีภาวะเป็นอมร ได้ปรากฏแก่โลก ภายหลังจากที่แยกจากจันทรวงศ์” (กรมศิลปากร, 2529)

ส่วนข้อความจากจารึกศาลสูงหลักที่ 1 ซึ่งพบที่อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี (พุทธศักราช 1568) ปรากฏพระนามว่า “พระบาทกัมมรเดง ก่าตอน อัญ ศรีสุริยวรมมเทวะ” ซึ่งหมายถึงพระเจ้าสุริยวรมัน (ที่ 1)

ชี้ให้เห็นว่าพระองค์ทรงอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาฝ่ายมหายานและฝ่ายเถรวาท (อมรา ศรีสุชาติ, 2557) ประเด็นนี้สามารถเปรียบเทียบจากจารึกจันทรภาณู ศรีธรรมราช ซึ่งระบุว่า “พระองค์ทรงเป็นกมลวงค์” กล่าวตามหลักฐานกมล หมายถึงดอกบัวสีแดงเป็นสัญลักษณ์ของพระอมิตาภะพุทธเจ้า ซึ่งเป็น 1 ใน 5 พระพุทธเจ้าองค์เที่ยง ตามความเชื่อของพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายานแบบวัชรยาน พระอมิตาภะพุทธเจ้าเป็นต้นกำเนิด (ผู้บังดาลให้เกิด) ของ พระโพธิสัตว์และศักดิ์ของพระโพธิสัตว์จำนวนมากเพื่อลงมาช่วยสรรพสัตว์บนโลก องค์สำคัญคือพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ศัพท์ว่า “ตามพรลิงค์” สามารถแปลได้ว่าทรงเป็นผู้ค้าขุมกมลกุล หมายถึงทรงค้าขุมพระพุทธรูปศาสนาฝ่ายมหายานที่มีพระโพธิสัตว์ในสกุลกมลหรือดอกบัวแดง (อมรา ศรีสุชาติ, 2557) หากเป็นเช่นนั้นก็สอดคล้องกับการค้นพบรูปพระโพธิสัตว์จำนวนมากบริเวณลุ่มทะเลสาบสงขลาฝั่งตะวันออกใกล้อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ซึ่งสมัยอดีตอยู่ในอาณาเขตของอาณาจักรตามพรลิงค์ โดยเฉพาะพระโพธิสัตว์ปัทมปาณี พบที่ตำบลกระดังงา อำเภอสทิงพระ ทำด้วยสำริดสูง 20 ซม. เป็นศิลปะกลุ่มชนภาคใต้ อิทธิพลศิลปะอินเดียแบบปาละ อายุราวกลางพุทธศตวรรษที่ 15 ประทับนั่งบนดอกบัวในท่าลีลาสนะ พระหัตถ์ขวาทำปางประทานพร พระหัตถ์ซ้ายทรงถือดอกบัว ประภาณพลเป็นแผ่นกลมติดอยู่กลีบฐาน มีรูปพระธยานิพุทธอมิตาภะประทับอยู่บนชฎามกุฏ ปัจจุบันอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดมัสยิมาวาส จังหวัดสงขลา (พิริยะ ไกรฤกษ์, 2520) การพบรูปพระโพธิสัตว์ปัทมปาณี ซึ่งมีรูปพระธยานิพุทธอมิตาภะประทับบนชฎามกุฏเช่นนี้ แสดงว่าพระพุทธศาสนาลัทธิมหายานนิกายสุชาวติได้เข้ามาสู่ดินแดนแถบนี้นับแต่โบราณ ลัทธิมหายานนิกายสุชาวตินั้น

เป็นนิยายประเภทที่พึ่งอำนาจภายนอก เพราะนิยายนี้ถือความรักดีเลื่อมใสศรัทธาในองค์พระอมิตาภะเป็นสำคัญ ความศรัทธาและการภาวนาถึงองค์พระอมิตาภะแม้ครั้งเดียวก็อาจพาตนให้หลุดพ้นจากสงสารทุกข์ได้ โดยหลักนี้ถือว่าสรรพสัตว์ทั่วทุกทิศหากมีจิตศรัทธาปรารถนาจะบังเกิดในสุขาดี พึงมโนสักการในใจหรือตั้งปณิธานแรงกล้า เมื่อเขาเหล่านั้นถึงกาลใกล้มรณะระลึกมันถึงแดนสุขาดีก็จะถึงตามความปรารถนา (สุริวงค์ พงศ์ไพบุลย์, 2524) ผู้เขียนเชื่อว่าสมัยพระเจ้าจันทรภาณุศรีธรรมราชประกาศเอกราชสร้างอาณาจักรตามพรลิงก์นั้น อิทธิพลพระพุทธศาสนาหายานยังกระจายอยู่ทั่วอาณาจักร แม้พระองค์จะหันมานับถือพระพุทธศาสนาเถรวาทก็จริง แต่การจะปฏิเสธคติความเชื่อหายานโดยสิ้นเชิงย่อมเป็นเรื่องยาก จึงต้องใช้คติความเชื่อและหลักคำสอนหายานเป็นฐานฝ่ายเถรวาท โดยประพจน์ตามเอาแบบอย่างพระจริยาวัตรของพระเจ้าสุริยวรมันที่ 1 ซึ่งทรงดำเนินศาสนนโยบายสำเร็จเป็นรูปธรรมแล้ว

แนวคิดเบื้องต้นสามารถวิเคราะห์ได้ว่าราชวงศ์ศรีธรรมมาโคกราชมิใช่ขบวนการศรีธรรมราชมาแต่เดิม แต่เป็นผู้อพยพโยกย้ายมาจากที่อื่น ส่วนคติความเชื่อมีความหลากหลายนับแต่ศรัทธาในลัทธิฮินดู เชื่อมั่นในพุทธศาสนาหายานและนับถือมันคงในพระพุทธศาสนาเถรวาท ประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจคือการให้ความสำคัญกับสถานภาพสตรีหรือการสืบเชื้อสายทางมารดา สันนิษฐานว่าพระเจ้าจันทรภาณุน่าจะได้รับอิทธิพลมาจากราชวงศ์ศรีธรรมมาโคกราชแม้พระองค์จะทรงตั้งราชวงศ์ใหม่นามว่า “ปทุมวงศ์” แต่ประเพณีดังกล่าวหาได้สามารถสลัดทิ้งไม่ ผู้เขียนเห็นว่าแม้แนวคิดเบื้องต้นจะมีความสมเหตุสมผลก็จริง แต่หลักฐานส่วนใหญ่คัดลอกมาจาก

คัมภีร์สมัยหลัง ความน่าเชื่อถือจึงลดคุณค่าลงไป และไม่สามารถเชื่อมโยงกับหลักฐานจากศิลาจารึกได้ ความน่าจะเป็นคืออิทธิพลของราชวงศ์ศรีธรรมมาไตรราชนั่นเอง ทั้งด้านการเมืองและคติความเชื่อเป็นปัจจัยหนุนเสริมให้พระเจ้าจันทรภาณุทรงวางราโชบาย เพื่อบริหารประเทศและขยายอาณาเขต พร้อมทั้งสร้างสัมพันธ์ไมตรีกับพระญาดิวงศ์จนเป็นเหตุให้ยกทัพเข้ารุกรานศรีลังกา

ประเด็นชวนวิเคราะห์คือราชวงศ์ศรีธรรมมาไตรราชหรือพระนามว่าศรีธรรมมาไตรราชนั้น มิใช่ปรากฏเห็นเฉพาะในภาคใต้ของประเทศไทย แต่ปรากฏเห็นทั่วไปในหลักฐานของอาณาจักรที่นับถือพระพุทธศาสนาแบบมหายานและเถรวาท ซึ่งชี้ให้เห็นว่ากษัตริย์แห่งอาณาจักรนั้นประพฤติตามแบบอย่างของพระเจ้าอโศกมหาราชแห่งอินเดีย ในฐานะผู้ถวายความอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาของพระพุทธศาสนา ให้เจริญรุ่งเรืองและมั่นคงยาวนานหลักฐานดังกล่าวยังปรากฏเห็นในคัมภีร์ของศรีลังกาเช่นเดียวกัน ซึ่งกล่าวถึงพระเจ้าปารกกรมพาหุที่ 2 แห่งอาณาจักรดัมปะณียะ ผู้สามารถมีชัยเหนืออริราชศัตรูและทำนุบำรุงพระศาสนาจนมั่นคง โดยเฉพาะการปกป้องรักษาและทำพิธีบูชาพระเขี้ยวแก้วและบาตรของพระพุทธเจ้าเป็นอย่างดี “พระองค์ทรงมีอิทธานุภาพยิ่งใหญ่เสมือนพระเจ้าศรีธรรมมาไตรราช” (Wilhelm Geiger, 1992) สันนิษฐานว่าลักษณะดังกล่าวน่าจะเป็นที่ยอมรับกันแพร่หลายของอาณาจักรที่นับถือพระพุทธศาสนาทั้งมหายานและเถรวาทหลักฐานเบื้องต้นชี้ให้เห็นว่านอกจากการปกครองบ้านเมืองให้ร่มเย็นเป็นสุขแล้วพระราชภาระสำคัญอย่างหนึ่งคือการอุปถัมภ์พระศาสนา ด้วยการสงเคราะห์คณะสงฆ์ในฐานะเป็นศาสนทายาท และบูรณปฏิสังขรณ์เสนาสนะเพื่อให้

เพียงพอต่อความต้องการของคณะสงฆ์ ตลอดจนสร้างศาสนสถานอันเป็นแหล่งรวมใจของอาณาประชาราษฎร์ ราชูปถัมภ์ดังกล่าวน่าจะเป็นที่รู้จักแพร่หลายของอาณาจักรที่นับถือพระพุทธศาสนาทั้งมหายานและเถรวาท

5. บทสรุป

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการสืบเชื้อสายของพระเจ้าจันทรภาณุ 3 ประเด็น กล่าวคือ 1) พระองค์ทรงสืบเชื้อสายมาจากราชวงศ์กาลิงคะในคาบสมุทรมลายู 2) ทรงสืบเชื้อสายมาจากราชวงศ์กาลิงคะในอินเดีย และ 3) ทรงสืบเชื้อสายมาจากราชวงศ์ศรีธรรมโศกราชในนครศรีธรรมราช กล่าวโดยรวมมีความเป็นไปได้ทั้งสามข้อ ประเด็นน่าสนใจเป็นกรณีพิเศษคือราชวงศ์ทั้ง 3 เบื้องต้นให้ความสำคัญแก่สถานภาพสตรีเป็นหลัก กล่าวคือ การจะขึ้นครองราชย์ต้องพิจารณาผู้เหมาะสมทางพระมารดาเป็นสำคัญความเป็นไปได้คือพระเจ้าจันทรภาณุแห่งอาณาจักรตามพรลิงค์ น่าจะเป็นพระญาติวงศ์ฝ่ายมารดากับราชวงศ์กาลิงค์แห่งอินเดีย การปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวน่าจะอยู่ในลักษณะพระราชนิโอสของพระเจ้ามาฆะ ผู้ปกครองอาณาจักรโปไห่นารูวะของศรีลังกา ซึ่งสมัยนั้นหลักฐานหลายแห่งยืนยันตรงกันว่ากษัตริย์พระองค์นี้ทรงเดชานุภาพเหนือศรีลังกา ความยิ่งใหญ่ของพระเจ้ามาฆะนี้เองน่าจะเป็นเหตุเชิญชวนให้พระเจ้าจันทรภาณุยกทัพโจมตีศรีลังกา และต่อมาเข้าครอบครองอาณาจักรตอนเหนือของศรีลังกา (อาณาจักรจัมปนา-ผู้เขียน) การปฏิสัมพันธ์ทางเครือญาติระหว่างราชวงศ์กาลิงคะตลอดมาหาสมุทรวินิจฉัย ทั้งอาณาจักรทางอินเดียตอนใต้ ทั้งศรีลังกา และอาณาจักรตามพรลิงค์ น่าจะทรงอิทธิพลทางการเมืองและการค้าเป็น

อย่างมาก จนเป็นเหตุให้ราชวงศ์ปาลมทยะแห่งอินเดียใต้ต้องเข้าแทรกแซง
สลายความเข้มแข็งของราชวงศ์กาลิงคะ

6. เอกสารอ้างอิง

- กรมศิลปากร. (2529). *ศิลาจารึกไทย เล่ม 3*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์การพิมพ์.
กรมศิลปากร. (2529). *ศิลาจารึกไทย เล่ม 5*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์การพิมพ์.
ขจร สุขพานิช. (2521). *ราชวงศ์ศรีธรรมโคกราช. ประวัติศาสตร์และ
โบราณคดีนครศรีธรรมราช*. พระนคร: วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช.
คงเดช ประพัฒน์ทอง. (2529). *โบราณคดีประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ:
รุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977).
เฉลิม ยงบุญเกิด. (2505). ไทยในบันทึกของจีน. *วารสารศิลปากร*, 7(2),
น. 28-32.
ตำนานพระธาตุเมืองนครศรีธรรมราช. (2471). พิมพ์ในงานปลงศพ
นางเทพนรินทร์ (สงวน อิศรางกูร ณ อยุธยา) พิมพ์ที่โรงพิมพ์
โสภณพิพรรฒธนากร เมื่อปีมะโรง พ.ศ.2471.
ประทีป ชุมพล. (2536). *นครศรีธรรมราช: ตำนานโบราณคดีและ
ประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อาทิตย์.
ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์. (2523). *ตามพหุรงค์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
ประเสริฐ ณ นคร. (2525). *อักษร ภาษา และจารึกสมัยศรีวิชัย*.
ในรายงานการสัมมนาประวัติศาสตร์-โบราณคดีศรีวิชัย ณ จังหวัด
สุราษฎร์ธานี. (น.157-170). กรุงเทพฯ: พิษณุการพิมพ์.

พริยะ ไกรฤกษ์. (2520). *แบบศิลปะในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์.

พระพุทธรูปงามเถระและพระพุทธรูปงามเถระ. (2557). *ตำนานมูลศาสนา*. (ร.ต.ท. แสง มนวิฑูร, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: ศรีปัญญา.

พระโพธิ์รังษีเถระ. (2554). *นิทานพระพุทธรูปหิงค์*. กรุงเทพฯ: ศรีปัญญา.

พระรัตนปัญญาเถระ. (2515). *ชินกาลมาลีปกรณ์*. (ร.ต.ท. แสง มนวิฑูร, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.

มานิต วลลิโกตม. (2530). *ทักษิณรัฐ*. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.

เรื่องเมืองนครศรีธรรมราช. (2510). พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ นางตลับ จันทราทิพย์ ณ ฌาปนสถานกองทัพบก วัดโสมนัสวิหาร วันที่ 19 ธันวาคม 2510.

ลังกาคุมาร. (2562). *ศรีลังกาทิดกาวัตร: ว่าด้วยระเบียบข้อบังคับเพื่อความดีงามของหมู่คณะ*. นครปฐม: สาลพิมพ์การ.

วิเชียร ณ นคร, สมพุทธ ธุระเจน, ชวน เพชรแก้ว, ฉัตรชัย ศุภระกาญจน์, และปรีชา นุ่นสุข. (2521). *นครศรีธรรมราช*. กรุงเทพฯ: อักษรสัมพันธ์การพิมพ์.

วินัย พงศ์ศรีเพียร (บรรณาธิการ). (2554). *สรรพสาระประวัติศาสตร์ไทย ลำดับที่ 10 : เอกสารเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ภาคใต้และบันทึกราชทูตของออกพระวิสุทธีสุนทร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว).

- สุธิวังศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2524). *พระพุทธศาสนาแถบลุ่มทะเลสาบสงขลาฝั่ง ตะวันออก สมัยกรุงศรีอยุธยา*. สงขลา: สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อมรา ศรีสุชาติ. (2557). *ศรีวิชัยในสุวรรณทวีป*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- Chand Chirayu Rajani, M. C. (1975). Background to the Sri Vijaya Story-Part III. *The Journal of Siam Society*. 63(1), p. 208-256.
- Codrington, H. W. (1994). *A Short History of Ceylon*. New Delhi: Asian Educational Services.
- Das, M. N. (Eds.). (1977). *Sidelights on History and Culture of Orissa*. New Delhi: Vidyapuri.
- De Silva, C. R. (2001). *Sri Lanka: A History*. New Delhi: Vikas Publishing House.
- Geiger W. (1992). *Culavamsa 2 parts*. New Delhi: Asian Educational Services.
- Godakumbura, C. E. (1956). *Hatthavanagallaviharavamsa*. London: Pali Buddhist Society.
- Hall, D. G. E. (1955). *A History of South-East Asia*. London: Macmillan.
- Indrapala, K. (1965). *Dravidian Settlement in Ceylon and the Beginnings of the Kingdom of Jaffna*. (Doctoral dissertation). London: University of London.

- Liryanagamage, A. (2018). *The Decline of Polonnaruwa and the Rise of Dambadeniya*. Colombo: S.Godage & Brothers (Pvt).
- Nicholas, C. W. (1961). *A Concise History of Ceylon*. Colombo: Ceylon University Press.
- Paranatitana, S. (1966). *Ceylon and Malaysia*. Colombo: Lake House Investment.
- Paranavitana, S. (1994). *Epigraphia Zeylanica*. vol. iv. New Delhi: Asian Educational Services.
- Sastri, K.A.N. (1937). The Ceylon Expedition of Jatavarman Vira Pandya. *Proceedings and Transactions of the Eighth All-India Oriental Conference Mysore*. (p. 152-169). Bangalore: The Government Press.
- Singh, D. (1973). *The History of the Eastern Ganga Dynasty Circa 1038-1238 A.D.* (Doctoral dissertation). London: University of London.
- Sirisena, W. M. (1971). *The Kalinga Dynasty of Ceylon and the Theory of its South-East Asian Origin*. The Ceylon Journal of Historical and Social Studies. New Series, vol.1, (Jan-Jun).
- Sirisena, W. M. (2016). *Sri Lanka and South-East Asia*. Sri Lanka: Chatura Printers.

Sradhatisya, B. (1930). *Pujavaliya*. Panadura: Colombo: Ceylon.

Tennakoon, R. (1954). *Elu-Attanagaluvamsaya*. Colombo: Ceylon.

Wickremasinghe, D. D. Z. (1985). *Epigraphia Zeylanica*. vol. ii.

London: Oxford University Press.

Wickramasinghe, S. (1956). *The Kalinga Period of Ceylon History*

(1186 A.D.-1235 A.D.). (Master of Arts thesis). Kandy:

University of Ceylon.

คำแนะนำในการเตรียมบทความเพื่อลงตีพิมพ์
ในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับวารสาร

1. บริบทของวารสาร

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ดำเนินการโดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการ และผลงานวิจัยอีกทั้งเป็นสื่อกลางแห่งการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการทั้งภายในมหาวิทยาลัย ระหว่างมหาวิทยาลัย คณาจารย์ นักวิจัย นิสิต นักศึกษา ผู้สนใจ และหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างเครือข่ายทางวิชาการแก่บุคลากรของมหาวิทยาลัยในอนาคตต่อไป โดยกำหนดเผยแพร่ ปีละ 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน และฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม โดยในปีแรกเริ่มตีพิมพ์ เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2562

2. ประเภทของบทความ

2.1 บทความวิจัย (Research Article)

เป็นผลงานต่อเนื่องจากงานวิจัย หรือสกัดมาจากงานวิจัย ประมวลสรุปกระบวนการวิจัยให้มีความกระชับและสั้นสำหรับตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการ ประกอบด้วย

- บทนำ
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด
- วิธีดำเนินการวิจัย
- สรุปผลการวิจัย

2.2 บทความวิชาการ (Original Article)

งานเขียนทางวิชาการซึ่งมีการกำหนดประเด็นที่ต้องการอธิบายหรือวิเคราะห์ อย่างชัดเจน ตามหลักวิชาการจนสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ในประเด็นนั้นได้อาจเป็นการนำความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาประมวลร้อยเรียงเพื่อวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและเกิดองค์ความรู้ใหม่ที่ น่าสนใจประกอบด้วย

- บทนำ
- องค์ประกอบทฤษฎี
- อธิบายกระบวนการ (เนื้อหาสาระ)
- สรุปและอภิปรายผล

3. การจัดรูปแบบบทความ

3.1 บทความ

จะต้องใช้ขนาดกระดาษ A5 โดยกำหนดระยะห่างขอบบน 1.5 นิ้ว ขอบล่าง ขอบซ้าย และขอบขวา ด้านละ 1 นิ้ว ใช้ฟอนต์แบบ TH Sarabun New ตลอดทั้งบทความ

3.2 ชื่อบทความ

จะต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ใช้ฟอนต์แบบ TH Sarabun New 16 พอยท์ ตัวหนา

3.3 ชื่อผู้เขียนบทความ

จะต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ใช้ฟอนต์แบบ TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวหนา พร้อมทำการอ้างอิงข้อมูลผู้เขียนใน ส่วนของ Footnote โดย Footnote ใช้ฟอนต์แบบ TH Sarabun New 12 พอยท์ ตัวธรรมดา

3.4 บทคัดย่อ

จะต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (Abstract) ใช้ฟอนต์แบบ TH Sarabun New 14 พอยท์ เนื้อหาไม่เกิน 150 คำ และคำสำคัญ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (Abstract) ไม่เกิน 5 คำ โดยมีการกล่าวนำ ถึงความสำคัญของการศึกษา วิธีการหรือเครื่องมือในการศึกษา ผลสรุปจาก การศึกษาหรือการค้นพบที่สำคัญ บทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (Abstract) จะต้องมีความสอดคล้องกัน

3.5 เนื้อหา

จะต้องเป็นภาษาไทย ใช้ฟอนต์แบบ TH Sarabun New 14

ตัวธรรมดา

3.6 ตารางหรือภาพประกอบ

ข้อมูลในภาพและตารางจะต้องมีความคมชัด มีหมายเลขกำกับภาพและตารางตามลำดับ สำหรับภาพต้องระบุที่มาของภาพนั้นด้วย ใช้ฟอนต์แบบ TH Sarabun New 14 ตัวหนา

3.7 เอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาตามหลักเกณฑ์ APA (American Psychological Association) ใช้ฟอนต์แบบ TH Sarabun New 14 ตัวหนา โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.7.1 การอ้างอิงเนื้อหาภายในเนื้อเรื่องและภายในหัวข้อกับเอกสารอ้างอิง จะต้องตรงกัน และจะต้องมีรายละเอียดสำคัญเกี่ยวกับเอกสารตามกำหนดไว้อย่างครบถ้วน การอ้างอิงควรใช้รูปแบบเดียวกันให้สม่ำเสมอ โดยใช้ระบบนาม-ปี

3.7.2 การเรียงลำดับเอกสาร ให้เรียงตามลำดับตัวอักษรของชื่อผู้เขียนโดยไม่ต้องมีเลขกำกับ

ตัวอย่าง

รูปแบบบทความฉบับเต็ม ไม่เกิน 25 หน้ากระดาษ A5
ระยะขอบบน 1.5 นิ้ว ระยะขอบล่าง ซ้าย และขวา 1 นิ้ว
ใช้ฟอนต์แบบ TH Sarabun New ตลอดทั้งบทความ

ชื่อบทความวิจัยภาษาไทย

TITLE IN ENGLISH

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

TH Sarabun New

16 พอยท์ ตัวหนา

ชื่อ - นามสกุลผู้เขียนบทความ¹* และชื่อ - นามสกุลผู้เขียนบทความร่วม²

First Author¹* and Co - Author²

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

บทคัดย่อ TH Sarabun New 16 พอยท์ ตัวหนา

..... } เนื้อหาไม่เกิน 250 คำ.....

..... } TH.Sarabun.New.14.พอยท์. ตัวธรรมดา

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

คำสำคัญ : คำสำคัญ 1, คำสำคัญ 2, คำสำคัญ 3 TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

Abstract TH Sarabun New 16 พอยท์ ตัวหนา

..... } เนื้อหาไม่เกิน 250 คำ.....

..... } TH.Sarabun.New.14.พอยท์. ตัวธรรมดา

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

Keyword: Keyword 1, Keyword 2, Keyword 3 TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา

¹ ตำแหน่ง และสังกัดของผู้เขียนบทความ

² ตำแหน่ง และสังกัดของผู้เขียนบทความร่วม

*Corresponding author, E-mail: Sample@mail.com ของผู้แต่งหลัก

1. บทนำ TH Sarabun New 16 พอยท์ ตัวหนา

..... }
..... TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา
.....

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย TH Sarabun New 16 พอยท์ ตัวหนา

..... }
..... TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา
.....

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

3. แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด TH Sarabun New 16 พอยท์ ตัวหนา

..... }
..... TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา
.....

3.1 หัวข้อย่อย (ถ้ามี) TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวหนา

..... }
..... TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา
.....

3.1.1 หัวข้อย่อย (ถ้ามี) TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวหนา

..... }
..... TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา
.....

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

4. วิธีดำเนินการวิจัย TH Sarabun New 16 พอยท์ ตัวหนา

..... }
..... TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา
.....

4.1 หัวข้อย่อย (ถ้ามี) TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวหนา

.....
..... } TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา

4.1.1 หัวข้อย่อย (ถ้ามี) TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวหนา

.....
..... } TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

5. สรุปผลการวิจัย TH Sarabun New 16 พอยท์ ตัวหนา

.....
..... } TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

รูปที่ 1

ที่มา : } TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวหนา

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

ตารางที่ 1TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวหนา

[หัวตาราง]	[หัวตาราง]	[หัวตาราง]	[หัวตาราง]
[ข้อมูลตาราง]	[ข้อมูลตาราง]	[ข้อมูลตาราง]	[ข้อมูลตาราง]
[ข้อมูลตาราง]	[ข้อมูลตาราง]	[ข้อมูลตาราง]	[ข้อมูลตาราง]

ที่มา :TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวหนา

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

6. อภิปรายผลการวิจัย TH Sarabun New 16 พอยท์ ตัวหนา

..... } TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

TH Sarabun New 16 พอยท์ ตัวหนา

7. ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

..... } TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

8. กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) TH Sarabun New 16 พอยท์ ตัวหนา

..... } TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

9. เอกสารอ้างอิง TH Sarabun New 16 พอยท์ ตัวหนา

ผู้แต่งประเภทหนังสือ. //(ปีที่พิมพ์). //ชื่อหนังสือ. //ครั้งที่พิมพ์ 2 (ถ้ามี). //
สถานที่พิมพ์. //สำนักพิมพ์.

ผู้เขียนประเภทวิทยานิพนธ์ฉบับพิมพ์. //(ปีที่พิมพ์). //ชื่อวิทยานิพนธ์. //
(ระดับวิทยานิพนธ์). //ชื่อสาขาวิชาหรือภาควิชาคณะ. //ชื่อสถาบัน
./จังหวัด.

ผู้เขียนประเภทวิทยานิพนธ์ฉบับอิเล็กทรอนิกส์. //(ปีที่พิมพ์). //
ชื่อวิทยานิพนธ์. //(ระดับวิทยานิพนธ์). //ชื่อสาขาวิชาหรือภาควิชา
คณะ. //ชื่อสถาบัน. //จาก/http://www.xxxxxxxxxxxxxxxxxx

ชื่อผู้เขียนบทความฉบับพิมพ์. //(ปีที่พิมพ์). //ชื่อบทความ. //ชื่อวารสาร. //
ปีที่(ฉบับที่). //เลขหน้า.

ชื่อผู้เขียนบทความฉบับอิเล็กทรอนิกส์.//(ปีที่พิมพ์).//“ชื่อบทความ”.//
ชื่อวารสาร.//ปี ที่(ฉบับที่).//เลขหน้า.//จาก/
<http://www.xxxxxxxxxxxxxxx>

ชื่อผู้เขียนบทความนำเสนอในการประชุมวิชาการ.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อเรื่อง
บทความ.//ใน/ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ).//ชื่อวารสาร.//ปีที่
(ฉบับที่).//เลขหน้า.

ชื่อผู้เขียนบทความนำเสนอในการประชุมวิชาการ.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อเรื่อง
บทความ.//ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บรรณาธิการ).//ชื่อหัวข้อหรือ
เรื่องการประชุม.//ชื่อการประชุม.//(หน้า).//สถานที่พิมพ์:
สำนักพิมพ์.

ผู้แต่งในหน้าเว็บไซต์.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อเรื่อง.//สืบค้นเมื่อ/วัน/เดือน/ปี(ที่
สืบค้น).//จาก/<http://www.xxxxxxxxxxxxxxx>

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

Author, A. A.// (Year) . // Title of book. // (xx ed.) . //
Location:/Publisher.

Author, A. A.// (Year) .// Title of Doctor Dissertation or Master's
Thesis.// (Doctoral dissertation or master's thesis).// Name
of Institution.// Location.

Author, A. A.// (Year) .// “ Title of Article” .// Title of article.//
Volume(Number) /Page.

Author, A. A.// (Year) . // Title of post. // Retrieved
Month,/Day/Year,/from/<http://www.xxxxxxxxxxxx>

หมายเหตุ / คือ เคาะ 1 ครั้ง

รูปแบบบทความฉบับเต็ม ไม่เกิน 25 หน้ากระดาษ A5
ระยะขอบบน 1.5 นิ้ว ระยะขอบล่าง ซ้าย และขวา 1 นิ้ว
ใช้ฟอนต์แบบ TH Sarabun New ตลอดทั้งบทความ

ชื่อบทความวิชาการภาษาไทย

TITLE IN ENGLISH

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

TH Sarabun New

16 พอยท์ ตัวหนา

ชื่อ - นามสกุลผู้เขียนบทความ¹* และชื่อ - นามสกุลผู้เขียนบทความร่วม²

First Author¹* and Co - Author²

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

บทคัดย่อ TH Sarabun New 16 พอยท์ ตัวหนา

เนื้อหาไม่เกิน 250 คำ

TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

คำสำคัญ : คำสำคัญ 1, คำสำคัญ 2, คำสำคัญ 3 TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

Abstract TH Sarabun New 16 พอยท์ ตัวหนา

เนื้อหาไม่เกิน 250 คำ

TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

Keyword: Keyword 1, Keyword 2, Keyword 3 TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา

¹ ตำแหน่ง และสังกัดของผู้เขียนบทความ

² ตำแหน่ง และสังกัดของผู้เขียนบทความร่วม

*Corresponding author, E-mail: Sample@mail.com ของผู้แต่งหลัก

1. บทนำ TH Sarabun New 16 พอยท์ ตัวหนา

..... } TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

2. ส่วนเนื้อหาย่อ TH Sarabun New 16 พอยท์ ตัวหนา

..... } TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา

2.1 หัวข้อย่อ (ถ้ามี) TH Sarabun New 14 พอยท์

..... } TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา

2.1.1 หัวข้อย่อ (ถ้ามี) TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวหนา

..... }

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

3. แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด TH Sarabun New 16 พอยท์ ตัวหนา

..... } TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา

3.1 หัวข้อย่อ (ถ้ามี) TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวหนา

..... } TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา

3.1.1 หัวข้อย่อ (ถ้ามี) TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวหนา

..... } TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวธรรมดา

รูปที่ 1

ที่มา : } TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวหนา

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

ตารางที่ 1TH.Sarabun New 14 พอยท์ ตัวหนา

[หัวตาราง]	[หัวตาราง]	[หัวตาราง]	[หัวตาราง]
[ข้อมูลตาราง]	[ข้อมูลตาราง]	[ข้อมูลตาราง]	[ข้อมูลตาราง]
[ข้อมูลตาราง]	[ข้อมูลตาราง]	[ข้อมูลตาราง]	[ข้อมูลตาราง]

ที่มา : TH Sarabun New 14 พอยท์ ตัวหนา

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

4. เอกสารอ้างอิง TH Sarabun New 16 พอยท์ ตัวหนา

ผู้แต่งประเภทหนังสือ. //(ปีที่พิมพ์). //ชื่อหนังสือ. //ครั้งที่พิมพ์ 2 (ถ้ามี). //

สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์.

ผู้เขียนประเภทวิทยานิพนธ์ฉบับพิมพ์. //(ปีที่พิมพ์). //ชื่อวิทยานิพนธ์. //

(ระดับวิทยานิพนธ์). //ชื่อสาขาวิชาหรือภาควิชาคณะ. //ชื่อสถาบัน, //

จังหวัด.

ผู้เขียนประเภทวิทยานิพนธ์ฉบับอิเล็กทรอนิกส์ //(ปีที่พิมพ์) //ชื่อวิทยานิพนธ์.//
(ระดับวิทยานิพนธ์) //ชื่อสาขาวิชาหรือภาควิชาคณะ //ชื่อสถาบัน.//
จาก/http://www.xxxxxxxxxxxxxxx

ชื่อผู้เขียนบทความฉบับพิมพ์ //(ปีที่พิมพ์) //“ชื่อบทความ” //ชื่อวารสาร.//ปีที่
(ฉบับที่) /เลขหน้า.

ชื่อผู้เขียนบทความฉบับอิเล็กทรอนิกส์ //(ปีที่พิมพ์) //“ชื่อบทความ” //
ชื่อวารสาร.//ปีที่(ฉบับที่) //เลขหน้า.//จาก/http://www.xxxxxxxx

ชื่อผู้เขียนบทความนำเสนอในการประชุมวิชาการ. //(ปีที่พิมพ์) //ชื่อเรื่อง
บทความ.//ใน/ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ) //ชื่อวารสาร.//ปีที่
(ฉบับที่) /เลขหน้า.

ชื่อผู้เขียนบทความนำเสนอในการประชุมวิชาการ. //(ปีที่พิมพ์) //ชื่อเรื่อง
บทความ.//ใน/ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ) //ชื่อหัวข้อหรือเรื่อง
การประชุม.//ชื่อการประชุม.// (หน้า) //สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

ผู้แต่งในหน้าเว็บไซต์. //(ปีที่พิมพ์) //ชื่อเรื่อง. //สืบค้นเมื่อ/วัน/เดือน/ปี(ที่
สืบค้น) /จาก/http://www.xxxxxxxxxxxxxxx

เว้น 1 บรรทัด (8 พอยท์)

Author, A. A. //(Year) //Title of book. //(xx ed.) //Location: Publisher.

Author, A. A. //(Year) //Title of Doctor Dissertation or Master's Thesis.//
(Doctoral dissertation or master's thesis) //Name of Institution.//
Location.

Author, A. A. //(Year) // “ Title of Article” .// Title of article.//
Volume(Number) /Page.

Author, A. A. / / (Year) . / / *Title of post.* / / Retrieved
Month,/Day/Year,/from/http://www.xxxxxxxxxx.xxx

หมายเหตุ / คือ เคาะ 1 ครั้ง